



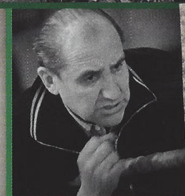
Latvijas Vārds

Liepājas

2016 | SPECIĀLIZDEVUMS

SPORTAM

VĒSTULES



SPORTLAND

ATBALSTA



Sportistu panākumi ir visas pilsētas un valsts panākumi



Sasniegumi sportā ir ne tikai Liepājas, bet visas Latvijas vizītkarte – liepānieku panākumi liek ne vienam vien ārvalstniekam meklēt lielajā pasaules kartē, kur atrodas Latvija un Liepāja.

Bet vēl svarīgāk par starptautisku atpazīstamību ir tas, ko katrs cilvēks var gūt no sporta. Sportojot mēs kļūstam mērķtiecīgāki, tas mūs norūda un padara stiprākus, stājoties pretim dzīves grūtībām un izaicinājumiem. Ikkatra uzvara ir piemērs citiem cilvēkiem, ka gribasspēks un pacietīgs darbs ļauj realizēt ieceres un ir apliecinājums cilvēka spēju neierobežotībai, cīņasspāram un varēšanai sasniegt arvien jaunus mērķus.

Gribasspēka liepāniekiem netrūkst, un izpratni par sporta un veselīga dzīvesveida nozīmi pierāda aizvien aktīvāka dalība dažādos pilsētas sporta pasākumos, apmeklētākas treniņu zāles un augstāki sasniegumi sportā gan Latvijā, gan citviet pasaulē.

Sportistu sasniegumi tiek uztverti kā savi un visas valsts panākumi, kas ir nenovērtējams iedvesmas avots katra paša sasniegumiem gan sportā, gan ikdienas dzīvē. Tādēļ sportistiem novēlu daudz spožu uzvaru, bet ikvienam cilvēkam – nenogurstošu vēlmi sekot līdzi citu panākumiem un sportot pašam!

Vilnis Vitkovskis, Liepājas Pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks kultūras, sporta un izglītības jautājumos

Svarīgi apzināties savu vēsturi



Sporta nozarē 2016. gadu Liepājā varētu nosaukt par turpinājumu izaugsmes periodam, kas aizsākās pirms astoņiem gadiem ar sporta veidu prioritāšu un to kritēriju noteikšanu, kā arī pilsētas vadības stingru apņemšanos veikt nepieciešamos “mājasdarbus” “Liepājas metalurga” atstātā mantojuma un sporta infrastruktūras sakārtošanai. Tāpēc likumsakarīgs ir 2015. gada nogalē saņemtais Eiropas Sporta pilsētu asociācijas apliecinājums, ka Liepājas pilsētas sporta infrastruktūras attīstībā ieguldītais darbs un pieņemtie lēmumi ir bijuši pareizi un darboties spējīgi arī Eiropas kontekstā. Kļūstot par “Eiropas Sporta pilsētu 2016”, Liepāja ir pirmā Baltijas reģiona pilsēta, kas

saņēmusi tik augstu Eiropas Sporta pilsētu asociācijas novērtējumu.

Lai arī sporta jomā pēdējo gadu laikā ir paveikts daudz, gan attīstot pilsētas sporta infrastruktūru, gan regulāri uzņemot augsta līmeņa Eiropas un pasaules čempionātus, gan izstrādājot valsts labāko jaunatnes sporta programmu, šogad uzsākts darbs pie vairākām jaunām iecerēm, tajā skaitā sākot attīstīt pasaulē populāro “kaimiņu” kustību, iedrošinot mikrorajonu iedzīvotājus citam citu atbalstīt un aicinot pievērsties aktīvam dzīvesveidam.

Sekojošā Liepājas sporta jomas attīstībai, ir svarīgi apzināties tās vēsturi, vērtības un stūrakmeņus, uz kuriem tā būvēta, tāpēc “Liepājas Vēstules Sportam” piedāvā ieskatīties pēdējās simtgades ievērojamāko sacensību aizkulisēs, atļūtu dzīvesstāstos un sporta personību aprakstos. Ceram, ka žurnāla saturs ikvienu lasītāju aizraus un izvedīs cauri Liepājas sporta vēstures liklokiem līdz mūsdienām.

Artis Lagzdīnš,

Liepājas Pilsētas domes Sporta pārvaldes vadītājs

Katram savs redzējums un vērtējums



Iespēja sistematizēt Liepājas sporta vēsturi un publiskot kaut vai nelielu ieskatu tajā ir patīkams un tomēr nepateicīgs uzdevums. Patīkams tāpēc, ka tas ļauj izstaigāt savas pilsētas sporta ceļu gandrīz pusotra gadsimta garumā un

iepažīt gan triumfu, gan ēnas puses. Bet nepateicīgs uzdevums tā iemesla dēļ, ka autoram jāgatavojas uz klausīt pārmetumus par neobjektīvu vērtējumu. Taču kā augstāko virsotni, spilgtāko notikumu, spožāko leģendu izvēli par objektīvu lai uzskatītu visi sporta cienītāji? Jo katram taču ir savs sporta veids, kuram viņš simpatizē un ir pārliecināts, ka viss tieši ar šo, nevis citu sporta veidu saistītais ir pats labākais. Ar vārdu sakot, katram ir savs redzējums un savs vērtējums, un arī viņam būs taisnība.

Andžils Remess,

“Kurzemes Vārda” goda redaktors, speciālizdevuma tekstu autors

“Liepājas Vēstules Sportam”
Speciālizdevums

Projektu atbalsta
Liepājas Pilsētas domes
Sporta pārvalde

Liepājas
VĒSTULES
Kurzemes Vārds

Edgara Lūsēna ideja
Tekstu autors: Andžils Remess
Redaktore: Anda Pūce
Māksliniece: Līga Kuplā
Korektors: Skaidrīte Gertnere,
Solvita Lūsēna

Redakcijas adrese:
Pasta iela 3, Liepāja, LV3401
Tālrunis 63422366, fakss 63427652
E-pasts: kv@kurzemes-vards.lv
Izdevējs: SIA “Kurzemes Vārds”
Iespiests: AS “Kroonpress”
Autortiesības: © SIA “Kurzemes Vārds”



Foto no Jūras Riežu personāļu arhīva

Iepazīšana

Divdesmitā gadsimta sākumā dzīve Liepājā virmo arvien sparīgāk. Ostā piestāj kuģi no dažādām zemēm, sākas tvaikoņu satiksme ar Ņujorku. Fabriku skaits pilsētā jau sasniedz 52, bet iedzīvotāju skaits tuvojas 80 tūkstošiem. Karostā uzbūvēta Krievijas lielākā Jūras spēku bāze Baltijas jūrā, un cars Nikolajs II no tās izvada floti uz Kluso okeānu Krievu – japāņu karā. Sāk kursēt tramvajs. Murd kafejnīcas un ostas kneipes. Notiek koncerti paviljonā Alkšņu birzē, kā sauc tagadējo Raiņa parku, un Kūrmājas zālē. Tikai ar sportu ir tā, kā ir.

Pavisam svešs Liepājā tas nav, taču vairāk par sešiem sporta veidiem liepājnieki nepazīst. Un arī tos, izņemot cīkstoņu spēkošanas arēnā, zina tikai sportotāji paši. Ja nu varbūt vēl tenisu, un arī tikai tāpēc, ka pilsētas apstādījumos iekārtoti divi laukumi un viens otrs pastaigas cienītājs piestāj paskatīties, kā kungi baltos tērpos sit bumbuņu.

Iepriekšējās gadsimta nogalē Liepājā jau nodibinātas pirmās divas sporta organizācijas – buru un airnieku klubs "Nord" un Pirmā Liepājas ritenbraukšanas biedrība, taču sacikstes tās rīko gaužām reti. Galvenais nav vis sacensties, lai uzvarētu, bet izkopt ķermeņa veiklību. Burātāji un airētāji to dara Liepājas ezerā un pie Cetiņjes salas, kā sauc tagadējo Attekas salu, bet ritenbraucēju biedrība velotrekā, kas atrodas Aleksandra (tagad Brīvības) ielā netālu no

dzelzceļa stacijas. Šī biedrība ir vispusīgāka, jo sportotāji ne tikai brauc pa treku un Liepājas apkārtni, bet arī vingro un cilā svaru bumbas. Un ir arī uzņēmīgāka – kopā ar ridzniekiem dodas braucienā no Rīgas uz Berlīni.

Tātad divdesmitā gadsimta sākumā Liepājā ir četri sporta centri – Cetiņjes sala, tenisa laukumi, velotreks un cirka arēna – un pieci sporta veidi – burāšana, airēšana, ritenbraukšana, smagatlētika un teniss. Tikai ar katru no tiem nodarbojas ne vairāk kā pārdesmit cilvēku, un arī šie sportotāji lielākoties ir cittautieši. Latvieši kļūst aktīvāki pēc Piekta gada revolūcijas, kas veļas pāri arī Liepājai un pamodina tautas pašapziņu. Nu jau latvieši paši dibina savu ritenbraukšanas biedrību, kas Pirmā pasaules kara priekšvakarā pārtop par sporta biedrību "Olimpija".

Pats pirmais!

1913. gadā notikušās svarcelšanas sacensības ir Liepājas pirmās meistarsacikstes visā pilsētas sporta vēsturē, un par pirmo meistaru kļūst Žanis Beitiņš.



Foto no Andžila Remesa personāļu arhīva

Gods un slava. Medaļas pie ritenbraucēju krūtīm liecina, ka uzvaru ir daudz.

Tajā iekļāvies tiem laikiem neticami liels sportotāju skaits – ap divarpus simtu.

Pirmā pasaules kara priekšvakars ir laiks, kad visā Krievijā modē sāk nākt sports. To veicina impērijas sportistu izcīnītās medaļas 1908. un 1912. gada olimpiskajās spēlēs. Olimpiskos laureātus godina, preses izdevumi publicē lielo sacensību fotoattēlus, Krievijā sāk rīkot savas olimpiādes, un otrajā no tām sadūšojas piedalīties arī liepājnieki.

Sporta popularitātes pirmais vilnis ir atvēlies līdz Liepājai. Notiek pilsētas pirmās meistarsacikstes, un tās ir svarcelšanā. Tenisa laukumu skaitu palielina līdz sešiem, un ar šo sporta veidu nodarbojas jau ap 200 cilvēku. Sākumā liepājnieki skatās, kā ostā iebrukušo angļu tvaikoņu jūrnieki dzenā futbola bumbu, un tad arī paši sāk spēlēt tukšajā smilšu placī Kungu ielā un Velnciema pļavās. Kad ritenbraucēji savos izbraukumos piestāj atpūsties kādā pļavā vai burātāji dodas pāri ezeram uz Friča birzi, dažkārt sader, kurš ātrāk aizskries līdz tam un tam kokam un kurš tālāk aizlēks vai aizmetīs koka maiksti. Par vieglatlētiķi to vēl nevar saukt, un tomēr pirmās iezīmes ir.

Droši vien sporta dzīve attīstītos vēl straujāk, taču tās gaitu aptur Pirmās pasaules karš. Ir jāpaiet četriem kara gadiem, ir jātop Latvijas valstij, un tad sports Liepājā izdara vēl sparīgāku izrāvienu.



Foto no Jūras Riežu personāļu arhīva

Tenisa sākums. 20. gadsimta pirmajos gados tapušie tenisa laukumi Jūrmalas apstādījumos ir otrais sporta centrs Liepājas vēsturē pēc velotreka Aleksandra ielā.



Olimpiāde. Ar sportistu gājienu Rīgas hipodromā 1914. gada jūlijā atklāj Krievijas otro olimpiādi, un tas ir pirmais plašais sporta sarīkojums, kurā piedalās liepājnieki.

Olimpiskā debija

1912. gada olimpiskās spēles jau pietuvojas Krievijas robežām. Tās notiek Stokholmā, un arī tas ir viens no iemesliem, kāpēc olimpiskā ideja strauji iegūst popularitāti cara impērijā. Arī Krievija nolēmj rīkot tādas sacensības, kas vienlaikus notiek dažādos sporta veidos. Šādas pirmās olimpiādes vieta 1913. gadā



ir Kijeva, bet otrā pēc gada notiek Rīgā 13 sporta veidos. Braukt uz Kijevu liepājniekiem ir par tālu, toties uz Rīgu dodas ritenbraucēji un airētāji. Un tā 1914. gada 6. jūlijā 15 liepājnieki ir starp tiem vairāk nekā 1000 sportistiem, kuri hipodroma laukumā soļo atklāšanas ceremonijā kopā ar vēl 23 pilsētu pārstāv-

jiem. Liepāja pie godalgām netiek ne Lielupes ūdeņos, ne Rīgas–Šauļu šosejā. Un tomēr šo pirmo uzdrīkstēšanos piedalīties tik vērienīgā sporta forumā jāuzskata par Liepājas sporta augstāko virsotni laika posmā līdz Latvijas valsts tapšanai. Tā ir ne tikai iespēja pārbaudīt savus spēkus cīņās ar Pēterburgas, Kijevas, Rīgas, Maskavas, Varšavas un citu lielpilsētu labākajiem

sportistiem. Tā ir arī iespēja pirmo reizi izjust plašu sacensību gaisotni, kad karogotas ir Rīgas ielas, veikalu vitrīnās greznojas spoži kausi, skatītāju simti uzmundrina atlētus, cīņu epizodes var vērot kino teātru ekrānos. Un liepājnieki paši savām acīm var skatīties un iepazīt līdz tam svešus sporta veidus – vieglatlētiķu, futbola, peldēšanu, paukošanu, jāšanas sportu.

Datums, kas jāiekaļ pamatakmenī

20. gadsimta pirmajos gados aktīvākā no Liepājas sporta organizācijām ir Pirmā Liepājas riteņbraukšanas biedrība, jo tai ir savs velotreks. Taču 1905. gadā Pilsētas valde liek treku nojaukt – tajā vietā jābūvē Alekseja baznīca. Sportotāji sāk ķīvēties. Cits grib vairāk braukt ar velosipēdu pa pilsētas apkārtni, cits cilāt svaru bumbas, vēl cits – vingrot. Bet šķelšanās galvenais iemesls ir tas, ka biedrību vada citautieši. Pēc Piektā gada revolūcijas saprasties ar tiem kļūst arvien grūtāk un seši latviešu puīši paceļ cepures.



Viņi izstrādā savus statūtus un aizsūta tos Kurzemes gubernatoram. Tas ir vēlīgs, un 1909. gada 20. martā Ferdinanda Juberta vadībā dzīvi sāk Otrā Liepājas riteņbraukšanas biedrība. Sākumā tai nav nekā – ne naudas telpu īrei, kur noturēt valdes sēdes, ne vietas, kur taisīt sporta placi. Spriešanai izmanto Juberta dzīvokli un citreiz arī kādu vinūzi, bet sportošanai nekā cits

neatliek, kā divas reizes nedēļā rīkot izbraukumus ar velosipēdiem.

Taču biedrības dibināšanas datums jāiekaļ Liepājas sporta piemiņas pamatakmenī. Kad pēc četriem gadiem biedrībā sapulcināti jau ap divarpus simtiem sportotāju, to pārdēvē par "Olimpiju", un "Olimpija" ir tā, kas vēlāk izved pilsētas sportu uz panākumu ceļa.



Sporta biedrības "Olimpija" emblēma.



Foto no Anzūbe Remešau persongaļā arhīva

Apkārt cirka arēnai ar zirgu plecos

Cirks. Bijušajā Siļķu brāķī iekārtotajā Liepājas cirka arēnā varēja vērot profesionālo spēkavīru cīņas un svaru celšanas prasmi.

Pirmā pasaules kara priekšvakarā par vienu no publikas pievilksanas magnētiem cirkā kļuva Klāvs Bezeks. Viņš cilā tādus smagumus, ka skatītājiem elpa aizraujas, un pretiniekus grieķu-romiešu cīņā mētā kā pelavu maisus. Kad Bezeks pieveic konkurentus no citām pilsētām, viņu sāk dēvēt par pasaules meistaru.

Ostas krāvēji sava darbabiedra Klāva ne-parasti lielo spēku pamana tad, kad puisis tecinūs uzskrien spīķera trešajā stāvā ar cukura maisu plecos. Sader, ka nolēks no otrā stāva, šādu maisu turot zobos, un derības vinnē. Vīri iesaka Klāvam parādīt savu spēku cirkā. Viņš aiziet uz cikstoņu sa-censībām. Lai uzjautrinātu publiku, tolaik viens otrs cikstonis uzaicina nākt lauzties arī kādu no publikas un tad, visiem par lieliem smieklīem, drosminieku

paceļ gaisā un nosēdina atpakaļ publikā. Piesakās arī Klāvs. Un visiem paliek mutes vaļā, kad viņš profesionālo cikstoni noliek uz lāpstiņām. Tad arī cirka vadītāji iesaista Bezeku spēka demonstrēšanā. Lielākais efekts ir tad, kad viņš uzceļ plecos cirka zirgu un nēsā to apkārt pa arēnu.

Pēc Otrā pasaules kara Bezeks strādā par šveicaru Liepājas glaunākajā restorānā "Jūra" un tur rāda savu spēku. Stāv kāpņu galā varens kā pieminēklis. Ja novērtē, ka apmeklētājs ir pārāk iesilis un tādām restorānā nav, ko meklēt, savu vēderu, prāvu kā alus muca, tikai tā viegli pastumj uz priekšu, un apmeklētājs notentē lejup pa kāpnēm. Vai "Jūras" viesi var zināt, ka par Bezēki sauktais šveicars savulaik bijis pasaules meistars?



Dziesmotais brauciens

Vienā no 20. gadsimta pirmās desmitgades vasarām Otrā Liepājas riteņbraukšanas biedrība savus izbraukumus ar velosipēdiem pa pilsētas apkārtnes ceļiem sāk rīkot tā, lai visi to justu. Taču pirmais izbraukums izraisa izbili. Kad pārdesmit jaunkungu un jaunkundžu ietērpjas vienādos smilšu krāsas uzvalkos un kleitās, pie baltajām cepurēm piesprauž zili zaļas lentas un no Ugunsdzēsēju laukuma sāk ripināt pa Liepājas ielām, satrūkstas ormaņu zirgi, bet puikas skrien līdz un sauc: re, re, cirks atbraucis! Jo nekā tādā pilsētā vēl nav redzēts.

Taču uz Grobiņas ceļa riteņbraucēji pamatīgi nobiedē zemnieku pajūgu zirgus. Ieraudzījuši ērmoto kavalkādi un izdzirduši skanam dziesmu, tie slejas pakaļkājās. Bet velosipēdisti tik ripina tālāk, skandinādami biedrības himnu:

*"Lai jautras dziesmas skandinām,
Kas sirdi pacilā.
Lai malu malās daudzīnām,
Kas mūs tā biedrina.
Ir mūsu mērķis veiklība,
Ko sasniedz braukšanā,
Un biedru starpā vienība,
Lūk, tas mūs pacilā!"* ♪



Lūrihs atbraucis!

19. un 20. gadsimta mijā vienīgās sporta sacensības Liepājā, kas pulcē skatītājus, ir spēkavīru cīņi cirka arēnā. Ierodas atlēti no malu malām. Svaru bumbas tie mētā kā spalviņas, bet, kad uz paklāja laužas, šķiet, ka kauliņi brikšķ.

Lielākais notikums ir 1905. gadā, kad uzstājas igauņu atlēts Georgs Lūrihs. Ziņa par to apskrien visu pilsētu, jo Lūrihs taču esot nepārspēts stiprinieks, pasaules meistars, gāžot no kājām visus, kas nāk pretī. Tas jāredz savām acīm, un cirka arēna ir skatītāju pārpildīta. Lūrihs savu slavu attaisno. Viņš demonstrē tādu spēku, ka publika tikai noelšas. Pat ar vienu roku paceļ piecus vīrus, bet ar otru smagumus, ko cits neizkustinātu no vietas.

Lūrihs ir pirmais sportists, kuru Liepājā apjūsmo vēl ilgi. Puikas namu pagalmos cilā akmeņus un cikstās, cits par citu skaļāk saucot, ka viņš ir Lūrihs.

Viesis. Igauņa Georga Lūriha spēku apbrīvoja visi liepājnieki, kas ieradās noskatīties viņa spēka demonstrējumu.

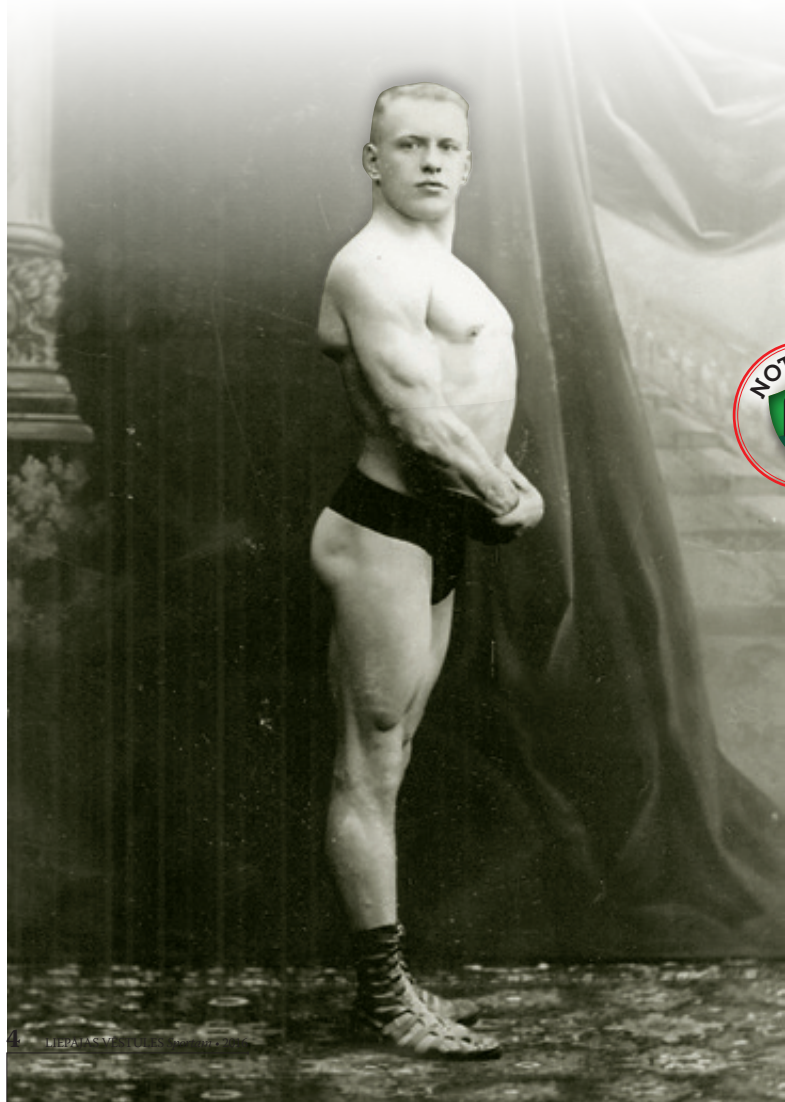


Foto no Jura Rieka persongaļā arhīva



1883. gads
• Apstiprina statūtus pirmajai sporta biedrībai – buru un airmieku klubam "Nord".

1884. gads
• Pirmās sacensības pilsētā, un tās notiek airēšanā.

1889. gads
• Pirmās sporta aktivitātes ārpus Liepājas – liepājnieki piedalās velobraucienā no Rīgas līdz Berlīnei.

1890. gads
• Nodibina Pirmo Liepājas riteņbraukšanas biedrību.

1897. gads.
• Uzceļ pirmo sporta būvi – velotreku.

1906. gads
• Iekārto tenisa laukumus, un dzimst Tenisa klubs.

1909. gads
• Nodibina Otrā Liepājas riteņbraukšanas biedrību, kuru 1913. gadā pārdēvē par sporta biedrību "Olimpija".

1913. gads
• Pirmās Liepājas meistarsacīkstes, tās notiek svarcelšanā, un uzvar Žanis Beitīņš.

1914. gads
• Liepājas sportisti pirmo reizi piedalās plašās sacensībās – Krievijas 2. olimpiādē Rīgā.

1919 – 1930

Atspēriens

Kad arī Liepājai pārbrāzies Pirmā pasaules kara viesulis, izkaisot ļaudis pa malu malām, šeit palikušajiem cilvēkiem prasīt prasās pēc kopāšanās. Izklaidi sola arī sports, kas sāk nākt modē.

Cita pēc citas dzimst sporta biedrības. Liepājā tādas ir deviņas. Nodibina arī desmito organizāciju – Kurzemes Sporta savienību, kas apvieno visa novada sporta biedrības un pulciņus. Tā izvirza trīs mērķus. Viens – lai biedrības cita citai izpalīdzētu ar inventāru. Otrs – lai sportistiem, braucot uz sacensībām citās pilsētās, nebūtu pašiem no savas kabatas tik dārgi jāmaksā par biļetēm. Trešais – “par visām varēm dabūt cauri, lai visā Liepājā pa visiem veidiem kopā būtu viens profesionālis trenētājs”. Sasniegt kādu no šiem mērķiem tik ātri neizdodas. Katra biedrība laužas uz priekšu tā, kā prot. Bet jālaužas ir, citādi izputēsi. Naudu neviens nedāvina, un arī sportošanas vietas jāiekārto pašiem. Sporta organizāciju vienīgais ienākumu avots ir biedru naudas, tāpēc arī biedrības cenšas pievilināt pēc iespējas vairāk sportotgribētāju. Un izdomā formas, kādā veidā to darīt.

Rīko ielu skrējienus, lai ļaudis redzētu, kā var vingrināt ķermeņi. Lai būtu vēl interesantāk, rīko ielu stafetes. Rožu laukumā sacensības sāk skrējēji, nākamo posmu pāri ostas kanālam turpina peldētāji, bet Jaunliepājas ielās un Grobiņas šosejā beidz ritenbraucēji. Reizi nedēļā katrs, kas vēlas, var doties izbraidīt ar velosipēdu, bet tos, kuri piedalījušies visbiežāk, rudenī gaida balvas: dāmām – saktas un zīda blūzes, kungiem – borsalīno platmales un portsiģāri. No rudens līdz pavasarim biedrības rīko sporta vakarus. Tajos var ne tikai parunāties pie kafijas tases un izdejoties, citreiz pat līdz rīta gaismai, bet arī vērot svaru cēlāju, bokseru un vingrotāju demonstrējumus.

Konkurenti ir arī jahtklubī, kuru Liepājā ir veseli četri – “Nord”, Kurzemes, Liepājas un “Olimpijas”. Katrs rīko sacensības, un svētdienās Liepājas ezerā vienā laidā plīvo baltas buras. Lai ieinteresētu ļaudis iestāties jahtklubos, burātāji pēc sacensībām vizina cilvēkus. Burāšanas jeb zēģelēšanas sacensības sāk rīkot arī jūrā. No Liepājas līdz Klaipēdai un atpakaļ, no Rīgas līdz Liepājai, un ir reizes, kad regatē piedalās ap pussimts jahtu. Tās iepērk ārzemēs. Taču, kad Sveilis arvien biežāk uzvar ar paša būvētu laivu, jahtas sāk gatavot arī citi burātāji.

Ziemās notiek svētki slidotavās, kuras jūrmalas pusē vien ir četras, un svētdienu vakaros no slidotavām pilsētas apstādījumos, “Olimpijas” kanālā, Kūrmājas prospektā un tagadējās K. Ūliha un



Aicināšana.

Tādas afišas 1921. gada augustā aicina uz velotreka atklāšanu “Olimpijas” stadionā.

J. Janševska ielas stūrī skan ragu mūzika. Svētkus reklamē, solot “fantastisku ilumināciju ar bengālskāmeņu ugunīm”, kā arī iespēju iegūt torti vai saldumu kārbu, ja vinnēs daiļslidošanas konkursā, ko gan sauc par figurālo slidošanu vai daiļskriešanu ar slidām.

Spēcīgākās biedrības ir trīs – “Olimpija”, Strādnieku sporta savienība un Armijas sporta klubs, kuru pārstāv Karostā izvietotais Latvijas armijas garnizons. Spēcīgākās galvenokārt tāpēc, ka katrai no tām ir sava sporta bāze. Tikai strādnieku sportisti ar pārējo biedrību pārstāvjiem nedraudzējas. Nepiedalās šo organizāciju rīkotajās sacensībās un arī Liepājas meistarsacīkstēs, kā arī nepārstāv pilsētu Latvijas meistarsacīkstēs.

Lai arī kā biedrības cenšas pievērst sev uzmanību ar sacensībām, skatītāju tajās ir maz. Izņemot grieķu-romiešu cīņas cirkā, kad ierodas stiprinieki no dažādām valstīm, kurus reklamē par pasaules čempioniem, uzvarētājiem visos turnīros no Atlantijas okeāna līdz Sibīrijai. Pievērst uzmanību boksam neizdodas pat ar to, ka sacensības rīko kinoteātros pirms filmu seansiem. Kupli apmeklētas nav arī Latvijas meistarsacīkšu spēles futbolā, kaut arī “Olimpijas” komanda trīs gadus pēc kārtas izcīna valsts meistara nosaukumu. Tāpēc arī prese par lielu sensāciju nosauc to, ka 1925. gadā noskatīties



Foto no Andžila Hermesa personīgā arhīva

Atklāšana.

Tā 1926. gadā atklāj Latvijas meistarsacīkstes “Olimpijas” velotrekā, kuru uzskata par labāko valstī.

“Olimpijas” draudzības spēli ar Latvijas meistarū RFK ierodas 2000 cilvēku.

Ieinteresēt sporta norisēs cenšas ar sporta biedrības “Olimpija” futbola sekcijas vadītāja Artura Buša izdoto ilustrēto žurnālu “Latvijas Sports”, kas gan iznāk tikai īsu laiku. Vairāk izdodas ar sporta svētkiem stadionos. Šos svētkus ievada sportistu gājiens cauri pilsētai ar pūtēju orķestri pa priekšu. Divdesmito gadu vidū katru vasaru sāk rīkot sporta nedēļu, ko sauc arī par Liepājas olimpiādi. Uz to aicina vairāk nekā 200 plakātu pilsētas ielās, atklāšanas ceremonijā uzstājas apmēram pustūkstotis vingrotāju, bet sacensības notiek dažādos sporta veidos – vieglatlētikā, futbolā, boksā, tenisā, burāšanā, vingrošanā,

ritenbraukšanā, citreiz arī autobraukšanā no Rīgas līdz Liepājai un atpakaļ.

Tā divdesmitajos gados Liepājas sporta dzīve atspējas tālākam lēcienam. Ar sporta vakariem, velosipēdistu izbraidumiem, stiprinieku ciniņiem, ielu skrējieniem. Ar jaunu sporta veidu iepazīšanu, sporta arēnu tapšanu un pirmajiem panākumiem Latvijas mēroga sacensībās, kurus sāk vieglatlēti un turpina futbolisti. Ieskanas arī olimpiskais motivs. Divi Liepājas svarcēlāji kandidē piedalīties olimpiskajās spēlēs Parīzē, Liepājā notiek Latvijas izlases kandidātu pārbaudes sacensības ritenbraukšanā trekā un vieglatlētikā, bet kāda biedrība pat sola jauniem biedriem ekskursiju uz olimpiskajām spēlēm Amsterdamā.

Universālais treneris

Līdz divdesmito gadu vidum Liepājā ir tikai viens profesionāls treneris, un tas pats no Rīgas – K. Graupners futbola gudrībās apmāca “Olimpijas” komandu. Pirmāis liepājnieks trenera amatā sāk strādāt 1926. gadā, un tas ir Voldemārs Hermanis.

Treniņu metodiķu viņš mācījis no vācu speciālās sporta literatūras, kā arī ārzemēs vērojot sacensības un runājot ar sportistiem. No lasītā, redzētā un dzirdētā Hermanis izlopa, ka uzvaru stiprākais pamatākmenis ir sportistu fiziskā izturība, un to arī uzsver treniņos. Hermanis trenē vai visās Liepājā eso-

šajās sporta biedrībās un vai visos sporta veidos, ar kādiem Liepājā nodarbojas – vieglatlētikā, basketbolā, volejbolā, boksā, futbolā, galda tenisā, vingrošanā, rokassumbā.

Un ne tikai trenē, bet arī tiesā sacensības.

Sportisti treniņos ņurd, jo nav pieraduši, ka jāstaipās vingrošanas rīkos un ziemā jāskrien gar jūras malu un pa Grobiņas šoseju. Taču Hermanis nepadodas. Lai iekustinātu, pats skrien visiem pa priekšu. Un dara to vēl tad, kad gadu skaits ir reizes divas lie-

lāks nekā sportistiem. Sportisti piekust, kad šāda izturības akcentēšana ļauj uzlabot panākumus.

Un tomēr divos sporta veidos Hermanis trenē ne tikai fizisko izturību, bet arī meistarību. Viens – sporta vingrošana, jo pats ir labs vingrotājs.

Liepājas vingrotāju izlase siksti spēkojas ar Rīgas izlasi, bet, lai popularizētu vingrošanu, Hermanis uzaicina Liepājā savu māku demonstrēt Norvēģijas izlasi. Otrs ir basketbols, viņa trenētā sieviešu

komanda savai pilsētai izcīna gan pirmo Latvijas meistara nosaukumu šajā sporta veidā, gan pēcvara gados pārstāv Latviju PSRS meistarsacīkstēs.

Hermanis darbojas Liepājas sporta dzīvē līdz piecdesmito gadu beigām. Strādā par fizikultūras skolotāju, vasaarā vada sporta nometnes, rīko vingrotāju uzvedumus stadionā. Pārtrauc to darīt tad, kad treneriem un fizikultūras skolotājiem sāk prasīt diplomus par augstāko speciālo izglītību. Tāda viņam nav, bet ar lielo pieredzi un paša izstrādāto un daudzkārt pārbaudīto treniņu metodiķu sporta funkcionāriem nepietiek.



Medaļu un rekordu birums

Līdz divdesmito gadu pašai nogalei, kad sākas futbola zelta laiki, šis desmitgades panākumiem bagātākais sporta veids ir vieglatlētika. Vieglatlēti ir pirmie, kas neatkarīgās Latvijas gados pilsētā rīko sacensības, un pirmie izcīna valsts čempionu jeb, kā toreiz to sauc, meistarū nosaukumus. Galvenie iemesli ir divi. Pirmais – šis sporta veids neprasa nekādu dārgu inventāru, un pēc kara gados tam ir liela nozīme. Otrais – sportotgribētāji arī Liepājā zina, ka līdz Pirmajam pasaules karam notikušajās olimpiskajās spēlēs vieglatlētika bijusi populārākais sporta veids, un tāpēc arī ar to nodarbojas vislabprātāk.

Garāmgājēji Rožu laukumā apstājas un vēro veikala skatlogā izlikto lielo sudraba kausu, kuru Valsts prezidents Jānis Čakste dāvājis Latvijas labākajai piecīņniecei, un lepojas, ka tā ir liepājniece Anna Linkune. Viņa ir pirmā sportiste, kura Liepājā izcīna valsts meistarū nosaukumu, un ne tikai piecīņā, bet arī augstlēkšanā un tāllēkšanā.

Drīz vien Linkunes sasniegumus aizēno vīrieši, kuri no vienām Latvijas meistarū sacīkstēm atgriežas ar sešām zelta medaļām. Kungi regulāri labo Latvijas rekordus, tikpat regulāri pārstāv valstsvienību starptautiskās sacīkstēs, un pārliecinošs līderis ir Aleksandrs Zakss, kas šķēpa mešanā un kārtslēkšanā vairākkārt iegūst Latvijas meistarū nosaukumu. Viņš otrajā no šīm disciplīnām sasniedz rezultātu,



Sākums.

Vieglatlētes pirms sacīkstēm divdesmito gadu vidū "Olimpijas" stadionā, kur sākas šis sporta veids Liepājā.

kuru uzskata par starptautiskai klasei atbilstošu.

Šo panākumu dēļ Liepājai uztic rīkot ne tikai valstsvienības kandidātu pārbaudes sacīkstes pirms olimpiskajām spēlēm, bet arī Latvijas meistarū sacīkstes. Tiesa, tikai dažās disciplīnās, un tomēr līdz tam nevienā citā sporta veidā ciņas par valsts meistarū nosaukumiem Liepājā nav notikušas. Bet vienā norisē Liepājā ir pirmā visā Latvijā, jo šeit pirmo reizi valstī notiek sacīkstes telpās. Tās rīko sporta biedrības "Maccabi" šaurajā zālītē Tirgoņu ielā. Skrējēji var sacensties tikai 15 metru īsā distancē, augstlēcējiem un tāllēcējiem jālec bez ieskriešanās, un tomēr tādas sacīkstes atzinīgi novērtē Latvijas valstsvienības treneris somis V. Rinne, kas iesaka līdzīgi rīkoties arī citās pilsētās.



Foto no Andžila Flemesa personīgā arhīva

Piemīnai.

Sporta biedrības "Olimpija" riteņbraucēju un viņu atbalstītāju kopbilde pirms sacīkstēm.

Arī stadiona atklāšanas dienā publikas galvenā uzmanība pievērsta riteņbraucēju, bet vēl vairāk motoru skriešanai, kā sauc motobraucējus sacīkstes. Vieglatlētika ir tikai piedeva, bet futbola spēli piestāj noskatīties labi ja pārdesmit cilvēku. Tā savu dzīvi sāk pirmais stadions Liepājā. Drīz vien futbola laukumu apvij vieglatlētikas skrejceļš, ierīko tenisa laukumu, vēlāk arī peldētavu, taču stadiona galvenais saimnieks ir futbols, kas šajā laukumā sāk un turpina savu uzvaras gājienu.

Velotreku uzskata par labāko Latvijā, bet tā mūžs ir īss. Divdesmito gadu vidū tur notiek Latvijas meistarū sacīkstes riteņbraucējiem, sacīkstes paredzētas arī motobraucējiem, taču policija tās aizliedz. Treka koka segums ir izžodzījies, un var notikt nelaime. Lai segumu atjaunotu, rīko sacīkstes, no kurām ienākumi paredzēti remontam, rīko loterijas un vāc ziedojumus, bet ar tiem nepietiek, un treks savu dzīvi beidz.

1925. gada vasarā dzimst otrais sporta centrs, ko sauc par Strādnieku sporta laukumu, bet pēc divdesmit gadiem pārdēvēs par "Daugavas" stadionu. Arī tas top sportotāju pašu rokām. Šo vietu starp Jūrmalas parku un pludmales kāpām Strādnieku sporta savienībai ierādījis Pilsētas valde, sportisti rīko talkas un laukumu atklāj ar dažādu sporta veidu demonstrējumiem Liepājas 300. jubilejas svētku dienās.

Klusāk un nemanāmāk top trešais sporta centrs, kas ir Karostā, kur izvietojies Latvijas armijas garnizons. Un tomēr šis centrs ir daudzpusīgāks nekā "Olimpijas" stadions Strādnieku sporta laukums. Karostā futbola laukumu ierīko jau tad, kad "Olimpijas" stadionā kājbumbu vēl nespēlē, un tur garnizona komanda nobriest uzvarai Latvijas armijas pirmajos sporta svētkos Rīgā. Laukumam pamazām pievienojas vietas vieglatlētikas treniņiem un sacīkstēm, basketbola, volejbola un hokeja laukumi, šautuve, jāšanas sporta manēža, peldētava, telpas galda tenisam un pat tramplins lēkšanai ar slēpēm.

Kas zina, vai tas viss taptu, ja tik enerģisks nebūtu garnizona sporta instruktors, virleitnants Haralds Marvē, kura vadībā karavīri iekārto vietas sportošanai. Marvē ir Latvijas meistarū un rekordists vieglatlētikā un šaušanā, kurā izcīna 4. vietu pasaules meistarū sacīkstēs. Un vispusīgs sportists, jo gan trenē, gan pats spēlē Liepājas Armijas sporta kluba komandās, kas izcīna pirmās vietas pilsētas meistarū sacīkstēs basketbolā un volejbolā, bet garnizona hokejisti iegūst 2. vietu Latvijas meistarū sacīkstēs, un futbolisti iekļūst valsts meistarū sacīkšu virslīgā.

Tātad divdesmitajos gados Liepājā jau ir trīs centri treniņiem un sacīkstēm brīvā dabā. Taču istas sporta zāles nav. Līdz tai vēl jāgaida.

Top trīs sporta centri

1919. gada vasarā Liepājā valda saspringta gaisotne. Kārļa Ulmaņa vadītajai Latvijas Pagaidu valdībai vairs nav jāuzturas uz kuģa "Saratov", kur tā meklējusi patvērumu pēc vāciešu mēģinājuma pavasarī gāzt valdību. Taču šis vācu karaspēks izvietojies netālu no Liepājas un gaida izdevību iebrukt pilsētā. Un tomēr arī tik nedrošā laikā Kūrmājas prospekta galā pie vecajiem nocietinājumiem fortiem klauz āmuri un dzied zāģi. Tur sporta biedrības "Olimpija" valde noskatījusi vietu un būvē velotreku.

Kamēr velotreks top, tā vidū gribētāji nodarboties ar vieglatlētikā iekārto sektoru augstlēkšanai un tāllēkšanai, nolīdzina īsu skrejceļu un 1919. gada vasarā rīko pirmās vieglatlētikas sacīkstes Liepājas sporta vēsturē.

Nākamajā pavasarī pie "Olimpijas" valdes vīriem ierodas pulciņš jaunekļu un saka, ka gribot spēlēt futbolu. Valde ir atsaucīga. Ja gribot, lai tad paši arī taisot laukumu, aiz treka gala vietas pietiek. Jaunekļiem divreiz nav jāsauc. Viņi ņem cirvjus, lāpstas un katru brīvi cērt krūmus, līdzina paugurus, un vasaras nogalē jau var spēlēt futbolu.

Lai gan vieglatlētikas un futbola sacīkstes jau notikušas, par "Olimpijas" stadiona atklāšanu jāuz-



Kavēt vēju. Tāds 1925. gadā izskatās tikko tapušais Strādnieku sporta laukums, kurā uzbūvētie aizsargvaļņi nespēj kavēt vējam dzenāt smiltis.

skata 1921. gada augusts, kad uzbūvēts velotreks. Tas ir galvenais objekts Liepājas pirmajā sporta centrā, un arī reklāmās par stadiona atklāšanu uzsvērts velotreks. Pilsētas ielās izlīmētas lielas un spilgtas afixas, kurās uzzīmēts ūsains motobraucējs ar zvēriņu sejas izteiksmi un tādu kā vācu ķeizara Vilhelma armijas bruņucpuri galvā braucam trekā.



Aizsācēji. 1923. gads. Vēlāk slavenās "Olimpijas" futbola komandas pirmais sastāvs. Trešajā rindā pirmais no labās – menedžeris A. Bušs, otrajā rindā pirmais no labās – visilggadējākais spēlētājs K. Tīls.

Talka. "Olimpijas" sportisti apzaļumo savu stadionu.



Volejbols, basketbols, hokejs



Divdesmito gadu pirmajā pusē Liepājas sporta dzīve jau ir aktīva, tikai tādus vēlāk populārus sporta veidus kā basketbols, volejbols un hokejs pilsētā vēl nepazīst. Un arī tad, kad sāk iepazīt, abas bumbu spēles ienāk lēni, bet tolaik par ledushokeju, Kanādas hokeju vai hokeju ar ripu sauktā spēle sākas ar bendiju jeb hokeju ar bumbiņu.

Basketbolu un volejbolu ievieš Valsts vidusskolas vingrošanas skolotājs Nikolajs Vāvere, kas abas spēles noskatījis 1925. gada ziemā kursos Rīgā. Atved arī bumbas un tiklu, kuru uzvelk skolas vingrotavā tagadējā Ausekļa ielā, uzaicina sporta biedrības "Olimpija" vieglatlētus un futbolistus, un maija vidū notiek pirmā volejbola spēle Liepājas sporta vēsturē.

Bendijs. Divdesmito gadu beigās hokeju vēl Liepājā nespēlēja, toties bendijs jau ir iecienīts.

Futbola laukuma pirāti

Divdesmito gadu vidū Liepājā ir piecas futbola komandas. Spēcīgākā neapšaubāmi ir Latvijas Nacionālajai jaunatnes savienībai, bet ar šādu vērtējumu nav mierā "Olimpija", kas izaicina konkurentus uz spēli. Taču abu šo komandu pirmo tikšanos neizdodas beigt. "Olimpijas" vēlēšanās pierādīt savu pārākumu ir tik liela, ka tās spēlētāji nežēlo ne savas, ne pretinieku kājas. Kad otrā puslaika vidū laukumā sāk zibēt dūres, tiesnesim nekā cits neatliek, kā spēli pārtraukt.

Taču laikraksts "Kurzemes Vārds" šajā incidentā nevaino futbolistus. Vainīgi esot skatītāji, kuri ar savu skaļo uzvedību sanervozējoši spēlētājus. Uzmundrināt futbolistus vajagot ar aplausiem, nevis izsaucieniem.

Līdzīgi pārmetumi pār skatītāju galvām veļas tad, kad Liepājā jau notiek Latvijas

meistarsacīkšu spēles, tikai tagad dusmojas Rīgas prese, saucot Liepājas publiku par futbola laukuma pirātiem. Kad "Olimpija" gūstot vārtus, skatītāji sacelot ellšķīgu troksni, bet, kad vārtus iesitot Rīgas komandas, – svilpjot. Fui, kāds kauns!

Meistari. Pēc "Olimpijas" komandas izcīnītajiem diviem pirmajiem Latvijas meistara nosaukumiem šādas fotokartītes var iegādāties futbola cienītāji.



Arēna. "Olimpijas" stadiona futbola laukums divdesmito gadu vidū, kad tur sākas Liepājas futbola uzvaru ceļš.



Foto no Jura Rieka personīgā arhīva

Medaļas. Latvijas meistara Voldemāra Zvejnieka tērpu grezno daudzās sacensībās iegūtās godalgas.



1925. gads. Sporta biedrības "Olimpija" svarcelšanas sacīkšu uzvarētāja žetons.

Sagatavošanās spēlēt basketbolu prasa ilgāku laiku, jo jāizgatavo vairogī un grozu stīpas, jāpiestiprina pie vingrotavas gala sienām, tāpēc arī pirmā spēle basketbolā notiek tikai tā gada jūlijā vidū.

Par tikla bumbu un groza bumbu dēvētās spēles biežāk sāk spēlēt rudenī, kad skolā atsākas mācības. Sākumā to dara tikai ģimnāzisti, bet tad ieinteresējas arī netālu esošā tehnikuma audzēkņi, un sacensības notiek starp abu mācību iestāžu komandām. Vairākus gadus abus šos sporta veidus uzskata par tik radniecīgiem, ka vienmēr spēles notiek viena pēc otras. Beidzot spēlēt volejbolu, noņem tiklu, un sākas basketbols.

Tomēr lielākā cieņā ir volejbols. Kad Valsts vidusskolas puīši jau iemanījušies spēlēt, viņi izaicina Rīgas un Jelgavas ģimnāziju komandas un pat dodas uz galvaspilsētu, kur uzvar tās skolu izlasi. Vēl lielāks panākums ir uzvara pār vienu no Latvijas labākajām komandām – Rīgas YMCA.

Spēlēt basketbolu liekas sarežģītāk arī tāpēc, ka vingrotavas vienā galā grozs atrodas zem balkona. Ja bumbu met augstākā trajektorijā, tā bieži vien atsitas pret balkonu un bojā to, un tad skolas pārzinis baras. Un tomēr pirmais pilsētas mēroga turnīrs notiek basketbolā, gan tikai četrus gadus pēc šīs spēles iepazīšanas. Sacensās trīs komandas ar visai divainiem nosaukumiem – "Trumpa", "Kloķītis" un "Bonza". Tad arī basketbolu un volejbolu sāk spēlēt vairākās sporta biedrībās, un turnīrs notiek arī starp tām.

Bet hokeja priekštecis ir bendijs. Pirmā spēle notiek 1926. gada ziemā sporta biedrības "Maccabi" slidotavā, tagadējā K. Ūliha un J. Janševska ielas stūrī. Drīz vien Liepājā izveido piecas komandas, ziemās spēlē vai katru svētdienu, un tajā pašā gadā notiek Liepājas meistarsacīkstes. Lai skatītāji nesaltu, ierīko tā sauktos siltuma kurvjus – metāla režģos saliek malkas pagales un pielaiž uguni. Sildās skatītāji, bet spēles pārtraukumos arī spēlētāji.

Hokeju sāk spēlēt 1930. gadā, un pirmā spēle notiek februāra beigās uz "Olimpijas" stadiona kanāla ledus iekārtotajā laukumā starp "Olimpijas" un "Hokenbalt" komandām. Laukums ir arī Karostā, tikai kā vienam, tā otram apmaļu nav. Un, kad ripa ieslid sniega kupenā, tā jāķeksē laukā. Tomēr jau tajā gadā notiek Liepājas pirmās meistarsacīkstes. Apmales iekārto tikai nākamajā ziemā un arī ne visai augstas, kad apmācīt spēlēt hokeju Liepājā ierodas zviedru speciālists S. Jensens.



1919. gads
• Pirmās sacensības Latvijas neatkarības laikā, un tās notiek vieglatlētikā.

1920. gads
• "Olimpijas" stadionā atklāj futbola laukumu.

1921. gads
• "Olimpijas" stadionā atklāj otro velotreku pilsētas sporta vēsturē.
• Karostas garnizona futbola komanda izcīna 1. vietu Latvijas armijas sporta svētkos Rīgā.

1922. gads
• Nodibina Kurzemes sporta savienību.
• Izveido "Olimpijas" futbola komandu, kura drīz vien kļūst par Liepājas sporta lepnumu.

1923. gads
• Liepājnieki debitē Latvijas meistarsacīkstēs futbolā, un LNJS komanda izcīna 2. vietu.

1924. gads
• Svarcēlāji Eglītis un Šurupovs kandidē piedalīties olimpiskajās spēlēs Parīzē.
• Vieglatlēte A. Linkune izcīna pirmo Latvijas meistes nosaukumu Liepājas sporta vēsturē.
• "Olimpijas" velotrekā notiek Latvijas olimpisko kandidātu pārbaudes sacensības.
• Pirmās sacensības ātrslidošanā un daiļslidošanā.

1925. gads
• Burāšanas sacensības pirmo reizi notiek jūrā, un tajās piedalās 47 jahtas.
• "Olimpijas" stadionā notiek Latvijas meistarsacīkstes vieglatlētikā vairākās disciplīnās.
• 14. jūnijā atklāj Strādnieku sporta savienības laukumu, ko vēlāk pārdēvē par "Daugavas" stadionu.
• 10. maijā notiek pirmā volejbola spēle.
• 18. jūlijā notiek pirmā basketbola spēle.

1926. gads
• Liepājas ezerā pirmo reizi notiek ledusjahtu sacensības.
• 17. janvārī notiek pirmā spēle bendijā.
• Vieglatlēti izcīna sešas zelta medaļas Latvijas meistarsacīkstēs.
• Futbolisti pirmo reizi pārstāv Latvijas valsts vienību.
• "Olimpijas" velotrekā notiek Latvijas meistarsacīkstes riteņbraukšanā.

1927. gads
• Pirmo reizi notiek "Liepājas sporta nedēļa", kas kļūst tradicionāla.
• "Olimpijas" futbolisti pirmo reizi kļūst par Latvijas meistariem, šo panākumu viņi izcīna arī nākamajam divos gados.
• Pirmo reizi pēckara gados Latvijā skrien maratonu.
• Svarcēlājs V. Zvejnieks izcīna Latvijas meistara nosaukumu.
• Liepājā sāk iznākt ilustrēts žurnāls "Latvijas Sports".

1928. gads
• Pilsētas pirmās meistarsacīkstes boksa.
• Karostas kanālā atklāj peldētavu.
• Pirmā spēle rokasbumbā.
• Pirmo reizi notiek vieglatlētikas sacensības telpās.

1929. gads
• Liepājas vieglatlēti pirmo reizi pārstāv Latvijas valsts vienību.
• Notiek olimpisko kandidātu pārbaudes sacensības vieglatlētikā.
• Pirmais starptautiskais turnīrs tenisā.
• Pirmais basketbola turnīrs.
• Pirmās motobraukšanas sacensības šosejā.

1930. gads
• Latvijas futbola valsts vienību vienā spēlē pārstāv septiņi liepājnieki.
• 21. februārī – pirmā spēle hokejā.
• Pirmās starptautiskās sacensības galdā tenisā.
• Pirmo reizi notiek triju valstu četru pilsētu sacensības vieglatlētikā, kas kļūst tradicionālas.

1931 – 1939

Stabilizēšanās

Vairums sporta veidu iepazīti jau iepriekšējā desmitgadē, un tagad tie sāk sargrupēties, priekšplānā izvirzoties veidiem, kuri vēl daudzus gadus būs stabiliem panākumiem bagātākie. Divdesmitajos gados sāktās uzvaras turpinās vieglatlētikā un futbolā, tiem pievienojas bokss un basketbols.

Vairs nav jāsūdzas par skatītāju mazo skaitu. Viņu pievilksanas spēcīgākie magnēti ir divi. Viens – slavenu sportistu viesošānās. Otrs – savas pilsētas sportistu stabili panākumi. Otrajā gadījumā lielu nozīmi iegūst tāds jēdziens kā mijiedarbība. Redzot, ka kādā sporta veidā liepājnieki regulāri plūc laurus, ierunājas sporta cienītāju pašlepnams, un viņi nāk izjust gandarījumu, ka Liepāja sit pušu pašu Rīgu. Savukārt sportisti, jūtot publikas atbalstu, vēl neatlaidīgāk aizstāv Liepājas sporta godu.

Nostabilizējas arī Liepājas sporta lideri. Tie ir "Olimpijas" futbola komanda, vieglatlētī Lavīze Pūce, Alise Jūrmala un Otto Puķe, kā arī bokseris Kārlis Kazāks. Abas sporta karalienes pārstāves pārliecinoši valda Latvijas arēnā mešanu disciplīnās, valsts meistarsacīkstēs galvenā cīņa notiek starp viņām, rekordistu titulus tās atņem viena otrai un sekmē Liepājas izlases pārsteidzošo uzvaru pār Rīgas izlasi.

Puķe ir Latvijas labākais gargabalu skrējējs, piekārtējs valsts meistars, seškārtējs vicemeistars un 10 000 m skrējienā sasniedz sezonas sesto labāko rezultātu pasaulē. Ārzemju sporta eksperti savās prognozēs viņu pat ierindo starp 1932. gada

Cildinājumi. Rīgā iznākošajam laikrakstam "Sporta Pasaule" bieži nākas cildināt Liepājas sportistus.

Losandželosas olimpisko spēļu medaļu kandidātiem, taču Puķe cieš satiksmes avārijā.

Boksa sacensību apmeklētāji gaida to brīdi, kad ringā kāps Kazāks, jo tad viņš pretinieku notrieks uz dēļiem. Pilsētas mēroga sacensībās Kazāks dažkārt vienā vakarā aizvada pat divas cīņas un abās attaisno skatītāju gaidīto. Kad "Olimpijas" boksa komanda dodas uz sacensībām Holandē, turneju ievada skaļa reklāma, Kazāku daudzinojot par *knock-out* karali.

Liepājas sporta dzīvi nostabilizē arī vairākas citas norises. Kad darbību pārtrauc Strādnieku sporta savienība, pilsētas sports kļūst vienotāks un arī spēcīgāks, jo nu jau liepājniekiem uzvarēt Latvijas mērogā palīdz arī bijušie strādnieku sporta organizācijas biedri – vieglatlētī, bokseri, futbolisti.

Vēl lielāka nozīme ir tam, ka sportisti iegūst stabilas vietas sacensībām telpās. Vispirms tā ir Kūrmājas zāle – tāda paša nosaukuma prospekta galā, gandrīz vai jūras krastā. Tā gan ir paredzēta koncertiem, taču ziemā tur notiek sacensības boksa,

Knock-out karalis. Tā trīsdesmito gadu nogalē dēvē bokseri Kārli Kazāku.



Andra Gersona foto

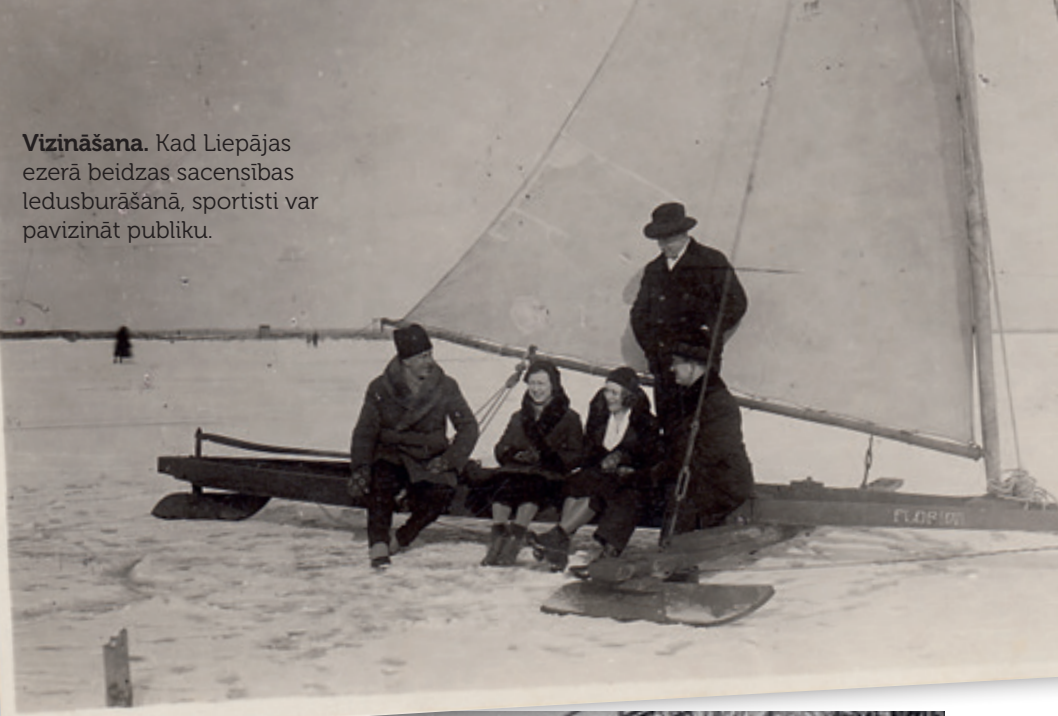


basketbolā, volejbolā, rokasbumbā, galda tenisā. Tiesa, zāli neapkurina, tāpēc skatītāji tinas mēteļos un sportisti berzē nosalušās rokas. Taču, kad Latvijas komandu meistarsacīkstēs viesojas Rīgas labākie bokseri, visas 500 skatītāju vietas zālē ir aizņemtas.

Tomēr īstu izrāvienu bokss un basketbols izdara, kad uzbūvē Sporta namu. Tur var uzaicināt arī slavenības. Liepājas bokseri sacenšas ar Igaunijas un Polijas izlasēm, ar Ungārijas labāko komandu, notiek Latvijas meistarsacīkstes, kurās par prieku 500 skatītājiem "Olimpijas" komanda izcīna 2. vietu, bet divi liepājnieki iegūst zelta medaļas.

Sporta namā sākas Liepājas basketbola panākumu ceļš. Šis sporta veids ieguvis popularitāti pēc Latvijas valstsvienības izcīnītā Eiropas meistara nosaukuma, un puikas namu pagalmos pie malkas šķūniņu sienām naglo sarūsējušas mucu stīpas un met bumbu grozā. Kad Sporta namā viesojas Rīgas un Kauņas komandas ar Eiropas meistarsacīkšu laureātiem sastāvos, visas biļetes izpērk iepriekšpārdošanā. Liepājas vīriešu komandas zaudē bezcerīgi, taču iespēja spēlēt pret izcilu meistariem ir vērtīga skola un strauji virza uz priekšu basketbola attīstību. Cik tad sen, kad pilsētas meistarsacīkstēs piedalījās četras komandas, bet tagad piedalās jau 44. Kad Latvijas valstsvienības vadītājs V. Baumanis ierodas vadīt treneru kursus, tajos piesakās 125 dalībnieki.

Nostabilizējas arī tradicionālās sacensības. Burāšanas regatēm pievienojas starptautiskie tenisa turnīri, triju valstu četru pilsētu mači vieglatlētikā, Kurzemes meistarsacīkstes boksa un vieglatlētikā, "Olimpijas" sportistu sacensības piecos sporta veidos ar Klaipēdas izlasēm. Riteņbraucēji vairs tik



Vizināšana. Kad Liepājas ezerā beidzas sacensības ledusburāšanā, sportisti var pavizināt publiku.



Foto no Andriņa Bernesa persontijā arhīva

Atklāšana. Ar sportistu parādi Ugunsdzēsēju laukumā pie Latviešu biedrības nama 1935. gadā sākas motosporta sezona.

bieži nedodas izbraukumos pa apkārtnes ceļiem, toties tajos notiek sacensības – līdz Aizputei un atpakaļ, pa Šķēdes ceļu, apkārt Liepājas ezeram. Kad visā Latvijā sākas "Vienības braucieni", ceļā no Liepājas uz Rīgu dodas 68 velosipēdisti.

Sports vairs nav vīriešu prioritāte, kā tas bija iepriekšējā gadu desmitā. Pirmās medaļas Latvijas meistarsacīkstēs volejbolā un basketbolā Liepājai iegūst sieviešu komandas. Te viena, te cita sporta instruktore dāmām rīko vingrošanas nodarbības pludmalē, nodibina biedrību "Nākotnes sievietē", kurā ap pussimts dāmu izkopj ķermeņa daiļumu. Vasarās Pilsētas stadionā (tagadējais stadions "Daugava") sāk organizēt bērnu sporta nometnes, kurās sporta pamatus apgūst vairāk nekā 50 zēnu un meiteņu.

Vēl viena šīs desmitgades svarīga iezīme ir tā, ka krasi palielinās starptautiskie sporta sakari. Liepājā ierodas sportisti no 15 valstīm, arī tituliem bagāti. Pilsētai uztic rīkot Latvijas un Lietuvas futbola valstsvienību principiālo spēli, kā arī Baltijas valstu un Somijas ebreju sporta biedrību spartakiādi piecos sporta veidos. Bet liepājnieki dodas uz sacensībām 10 valstīs, arī uz Eiropas un pasaules mēroga cīņām. Un sākas arī process, kas turpināsies daudzus gadus desmitus. Proti, Liepājā izaugušie sportisti, kuri pārcēlušies uz Rīgu, palīdz Latvijas sportam izcīnīt spožas uzvaras starptautiskā mērogā.

Rekords bez rekordistes



1936. gada vasaras nogalē vieglatlētē Alise Smiltneiece piedalās sacensībās Rīgā un uzvar lodes grūšanā, summējot ar labo un kreiso roku sasniegtos rezultātus. Īpaši populāra šī disciplīna nav, tomēr sacensības tajā notiek. Atgriezusies Liepājā, sportiste prāto, kā viņas rezultāts varētu kotēties pasaules mērogā, un aizsūta vēstuli uz Rīgu, uz laikraksta "Sporta Pasaule" redakciju. Gaida, kad žurnālisti atbildēs, taču atbildes kā nav, tā nav. Un tad, kādu dienu nopirkusi "Sporta Pasauli", no pārsteiguma gandrīz vai apsēžas. Pirmajā lappusē viņas fotoattēls un pāri visam liels virsraksts – "Alise Smiltneiece – pasaules rekordiste!"

Izrādās, viņa pārspējusi slavenās vācu lodes grūdējas Jungkunces pasaules rekordu, taču pati par rekordisti nekļūst. Starptautiskā vieglatlētikas federācija pasaules rekordus šajā disciplīnā vairs neregistrē.

Lidere 22 gadu garumā

Daži Liepājas sportisti Latvijas meistarsacīkstēs uzvarējuši biežāk nekā Lavīze Pūce (kopš 40 gadu sākuma uzvārdā Aldzere), kura to spējusi 35 reizes. Taču neviens cits visā Latvijas vieglatlētikas vēsturē to nav izdarījis 22 gadu garumā. Pirmo reizi tas notiek 1933. gadā, pēdējo – 1954. gadā, kad sportistei jau ir 43 gadi. Šajā laikā viņa Latvijas meistarsacīkstēs ne vienu reizi vien iegūst divas zelta medaļas, bet ir gadi, kad pat četras – lodes grūšanā, šķēpa, diska un granātas mešanā, un tām pievieno sudraba godalgu stafetes skrējienā.

Spožo titulu būtu vēl vairāk, taču Pūcei, kura jau ieguvusi 2. vietu Pasaules strādnieku sportistu olimpiādē Vīnē un kuras rezultāti ir labāki par Latvijas rekordi, valsts meistarsacīkstēs piedalīties nav ļauts, jo viņa pārstāv Strādnieku sporta savienību. Latvijas mēroga sacensībās viņa debitē tikai tad, kad iestājas sporta biedrībā "Latvju jaunatne". Un debitē spilgti – ar divām uzvarām valsts meistarsacīkstēs un diviem Latvijas rekordi.

Taču sportiste pati visvairāk gandarīta nevis par savām uzvarām, bet par to, kā viņu novērtē Inese Jaunzeme. Pirmā latviešu sportiste – olimpiskā čempione – pēc triumfa Melburnā uzdāvina Lavīzei savu fotogrāfiju ar uzrakstu "Manam vienīgajam dzīvajam paraugam sportā".

Pūce pati ir tuvu divām olimpiskajām spēlēm, un tomēr piedalīšanās tajās paliek neizsāpnots sapnis. Pirms 1936. gada sacensībām viņa saslimst. Pirms 1940. gadā paredzētajām olimpiskajām spēlēm Pūci sauc par vienu no medaļu kandidātēm, jo Eiropas meistarsacīkstēs Vīnē sportiste divās disciplīnās ir



Līderi. Latvijas daudzkārtējā meistare vieglatlētikā L. Pūce kopā ar vienu no Eiropas labākajiem desmitcīņniekiem J. Dimzu.



pirmajā sešniekā un pirmsolimpiskajās sacensībās Helsinkos pat pirmajā trijniekā. Taču sākas Otrais pasaules karš un olimpiskās spēles nenotiek.

Savas sporta gaitas viņa beidz, gadu pirms došanās pensijā uzvarot Liepājas meistarsacīkstēs. Grib atgriezties sacensībās deviņdesmito gadu sākumā, kad gadu skaits jau sniedzas pāri 80, un piedalīties pasaules senioru meistarsacīkstēs. Citīgi trenējas, bet muskuļi neiztur slodzi.

Spožākā pērle Latvijas futbola rotā



Jau divdesmito gadu beigās "Olimpijas" komanda stabili iekaro Latvijas futbola troni, trīs reizes pēc kārtas izcīnot valsts meistara nosaukumu un trīs reizes arī "Rīgas kausu", par kuru cīnās Latvijas labākās komandas. Taču popularitātes virsošnē uzkāpj un nostiprinās trīsdesmitajos gados, kad šo titulu skaitu palielina līdz septiņiem un papildina ar četriem vicemeistara nosaukumiem. Par "Olimpiju" jūsmo Rīgas prese, saucot komandu par spožāko dārgakmeni Latvijas futbola rotā un spēlētājus par 11 brīnumjaukiem ziediem smaržīgajā rožu saišķī. Kad trīsdesmito gadu vidū "Olimpiju" sāk trenēt ceturtais speciālists no Austrijas Otto Fišers un tiek izstrādāts jauns spēles modelis,

Pilāri. "Olimpijas" futbola komandas spilgtākie simboli – aizsargs K. Tīls, vārtsargs H. Lazdiņš un aizsargs F. Laumanis.

"Olimpiju" dēvē par paraugu, cik racionālai un gudrai jābūt taktikai. Bet liepājniekiem "Olimpija" ir viens no pilsētas lepnumiem. Ne viena vien "Olimpijas" spēle Rīgā pulcē 10 tūkstošus skatītāju, bet pirms svarīgām spēlēm Liepājā virs pilsētas lido lidmašīna un kaisa skrejlapas, aicinot uz stadionu "stāvēt un krist par Liepājas godu". Ja "Olimpija" tajās uzvar, veikalnieki dodas laukumā pasniegt futbolistiem lielus grozus ar dienviņu augļiem, bet pēc Latvijas meistarību nosaukumu izcīnīšanas sporta biedrība saviem spēlētājiem dāvina kabatas pulksteņus un portsigārus. Kādā reizē pēc šā titula iegūšanas apsveikuma telegrammu atsūta arī Valsts prezidents Kārlis Ulmanis.

Pie komandas panākumiem Latvijas arēnā jau pierasts, tāpēc lielāku interesi izraisa regulārās starptautiskās spēles ar Austrijas, Ungārijas,

Čehoslovākijas, Bulgārijas, Rumānijas, Palestīnas, Anglijas, Francijas komandām. Tajās ir arī šo valstu meistari, un, ja "Olimpija" uzvar, Rīgas prese raksta, ka mazā Liepāja gāz Eiropas futbola milzus. Nav tādas sezonas, kad "Olimpijas" futbolistus neieklātu Latvijas valstsvienībā, un dažā labā spēlē laukumā dodas pat septiņi liepājnieki.

Viens no "Olimpijas" stabilo panākumu drošākajiem pamatakmeņiem ir tas, ka komandā spēlē tikai Liepājā izaugušie futbolisti, kam dārgs ir savas pilsētas gods. Visilgāk spēlē aizsargs Kārlis Tīls, kas palīdz "Olimpijai" Latvijas meistarsacīkstēs izcīnīt visas 13 medaļas. Bet visvairāk apjūsmotais ir vārtsargs Harijs Lazdiņš. Prese viņu sauc par dievināto varoni, bet pēc valstsvienības spēlēm Vācijā un Zviedrijā turienes speciālisti izsakās, ka tāds vārtsargs krāšņotu jebkuru Eiropas komandu.

Pēc tam, kad Kūrmāja nodeg švirkstēdama



Prieks. Tikko par Liepājas basketbola meistariem 1938. gadā kļuvaus sporta biedrības "Latvju jaunatne" sievietes un vīriešu komandas. Pirmajā rindā (no kreisās): Biezaitis, Mazūre, Vitrupe, Skalde, Snarskis, otrajā rindā: Puķīte, treneris Hermanis, Verbels, Grīnberga, biedrības priekšsēdētājs Putiks, Krūms, Pazare, Deksnis, Lejnīeks.

Trīsdesmito gadu vidū Liepājā jau ir kaut cik piemērota vieta sacensībām telpās – Kūrmājas zāle. Taču 1937. gada Otro Lieldienu agrā rītā tā nodeg. Runā, ka vainīgi esot klaidoņi, kuri uzturas pagrabos un kurina ugunsiskus, lai sildītos. Tad arī Pilsētas valde nospriež, ka sportam vajadzīga sava zāle. Pie projektēšanas ķeras būvtehniķis Fridrihsons, un tā paša gada 11. oktobrī Bāriņu ielā iepretim teātrim sākas senas celtnes pārbūves darbi, bet 1938. gada 9. janvārī atklāj Sporta namu. Pēc Otrā pasaules kara to nosauc par "Daugavas" zāli, un šī

arēna daudzus gadus desmitus ir galvenā treniņu un sacensību vieta telpās pilsētā. Tur sākas un turpinās basketbola un boksa panākumu laiki, par treniņu vietu to izvēlas Latvijas izlases komandas, un rets ir Liepājas sportists, kurš nav nodarbojies "Daugavas" zālē.

Bet tajā 1938. gada janvāra svētdienā pie Sporta nama plivo sarkanbaltsarkani karogi, atklāšanas parādē nostājas 21 basketbola komanda no Liepājas, parādi komandē V. Hermanis, bet pieņem Latvijas valstsvienības spēlētājs R. Jurčiņš. Populārais sporta centrs sāk savu garo mūžu.

Pieci tūkstoši uz Jāni Daliņu

Divdesmitie gadi Latvijas sporta dzīvē ir soļotāja Jāņa Daliņa ēra. Kad viņš iegūst sudraba medaļu olimpiskajās spēlēs Losandželosā un vēlāk citu pēc cita labo pasaules rekordus, Daliņu pamatoti uzskata par šīs desmitgades izcilāko sportistu Latvijā.

1931. gada septembra beigās Daliņš ierodas Liepājā sacensties ar pasaules rekordistu Švābu no Šveices. Tādu izcilu meistarību spēkošanās Liepājā līdz tam vēl nav redzēta. Puikas dežurē pie viesnīcas, kurā uzturas Daliņš, lai viņu redzētu tuvumā. Žurnālisti apraksta vai katru sportista soli un teikto. Biļetes uz soļotāju dueli izpērk vienā rāvienā, un sacensību dienā Strādnieku sporta laukums ir pārpildīts. Ierodas skatītāju rekordskaits – pieci tūkstoši. Viņi nav viluši, jo Daliņš uzvar 10 km

distancē un labo Latvijas rekordu. Viri grib uzvarētāju celt uz pleciem un urravot, taču Daliņš žigli pazūd ģērbtuvēs. Šim notikumam par godu vakarā Kūrmājas zālē notiek sarīkojums, kurā godina Daliņu.

Daliņa otrā viesošanās Liepājā izraisa tikpat lielu interesi. Tā notiek 1932. gada jūnijā un tāpat kā desmitcīņniekam Jānim Dimzam ir pēdējā pārbaude pirms olimpiskajām spēlēm Losandželosā, kurā Daliņš kļūst par vicemeistaru. Abi Liepājā labo Latvijas rekordus, tikai paredzētais Daliņa duelis ar pasaules rekordistu Valenti no Itālijas nenotiek. Ārzemnieks izbrākē skrejceļa segumu un sacensības nepiedalās. Pieci tūkstoši skatītāju vēro tikai Daliņa soļojumu. Starpkaru posmā tik daudz skatītāju sporta sacensībās Liepājā spēj pulcēt vēl tikai viena futbola spēle 1940. gada vasarā.

Krāšņi. Katra sporta veida sacensībām izgatavo medaļas uzvarētājiem, un tās ir tik krāšņas, ka acis žilbst.



1931. gads

- Vieglatlēte L. Pūce Pasaules strādnieku sportistu olimpiādē izcīna 2. vietu.
- Liepājnieki debitē Latvijas meistaracikstēs hokejā, un ASK komanda iegūst 2. vietu.
- Starptautiskajā turnīrā tenisā piedalās četru valstu pārstāvji.
- Soļotāju sacensības pulcē 5000 skatītāju.
- O. Puķe sasniedz sesto labāko rezultātu sezonā pasaulē 10 000 m skrējienā.

1932. gads

- Pirmās Liepājas meistaracikstes basketbolā un volejbolā.
- Dibina Latvijas Olimpiskās komitejas Liepājas nodaļu.
- Soļotāju sacensības atkal pulcē 5000 skatītāju.
- Vieglatlēts O. Puķe izcīna pirmo no saviem pieciem Latvijas meistaracikstiem.
- Kinoteātri "Kamergaisma" plašs turnīrs grieķu-romiešu cīņā, kurā piedalās arī Indijas sportisti.

1933. gads

- "Olimpija" 4. reizi izcīna valsts meistaracikstus futbolā un līdz desmitgades beigām šo skaitli palielina līdz 7.
- Strādnieku sporta laukumu savā pārziņā pārņem pašvaldība un nosauc par Pilsētas stadionu.
- Vieglatlēte L. Pūce Latvijas meistaracikstēs debitē ar diviem meistaracikstiem un diviem valsts rekordiem.

1935. gads

- Pilsētas stadionā plaši sporta svētki, kuros uzstājas ap 2000 vingrotāju.
- Nīmanis pirmo reizi izcīna liepājniekiem 1. vietu Latvijas mēroga boksa sacensībās.
- Simultantspēles seansu šahā sniedz pasaules meistaraciksts A. Aļohins.

1936. gads

- Pilsētas stadionā plašas starptautiskas sacensības jāšanas sportā.
- "Vienības velobraucienā" Liepāju pārstāv 68 dalībnieki.

1937. gads

- Vieglatlētikas mačā sievietēm Liepājas izlase uzvar Rīgas izlasi.
- "Olimpijas" stadiona kanālā atklāj peldētavu ar 50 metru garu celiņu, trampīnu un torni daiļlēkšanai.

1938. gads

- 9. janvārī atklāj Sporta namu. Liepājnieki sāk regulāras sacensības basketbolā un volejbolā ar Rīgas un Kauņas komandām.
- H. Goldberga izcīna Latvijas meistaracikstus tenisā.
- L. Pūce Eiropas meistaracikstēs vieglatlētikā iegūst 5. un 6. vietu.

1939. gads

- Liepājā notiek Latvijas meistaracikstes boksa, kurās liepājnieki izcīna 4 medaļas un 2. vietu komandu vērtējumā.
- "Olimpijas" boksa komandas spoža turneja Holandē.
- L. Pūce izcīna 2. un 3. vietu pirmsolimpiskajās sacensībās Helsinkos.

1940 – 1950

Raustišana

Notiekošo Liepājas sporta dzīvē no 1940. gada vasaras līdz 1945. gada vasarai var saukt par lielākajām un krasākajām pārmaiņām visā pilsētas sporta vēsturē, bet var dēvēt arī par raustišanu. Tajos piecos gados Latvijā trīs reizes mainās politiskā iekārta un kopā ar to arī sporta dzīves principi. Katra vara bez žēlastības salauž iepriekšējās varas izstrādāto un ieviešo un arī sporta dzīvi rausta no vienas puses uz otru.

Kad 1940. gada vasarā mūsu zemē iebrūk sarkanarmija un Latvijā nodibina padomju varu, visai iepriekšējai sporta sistēmai pārvelk svītru. Likvidē sporta biedrības un to vietā dibina jaunas. Pēc PSRS parauga – "Dinamo", "Lokomotivi", Strādnieku fizkultūras komiteju. Par Liepājas Sporta komitejas priekšsēdētāju ieceļ rūpnīcas strādnieku, kas pēc vairākiem gadu desmitiem atzīst, ka tolaik sports viņam bijis sveša lieta. Bet, ja kompartija liek, atteikties nedrīkst.

Mainās sporta dzīves pamati. Galvenais vairs nav trenētis un uzvarēt sacensībās, bet sāk dominēt jauns jēdziens – fiziskā kultūra. Sporta organizācijām jāpānāk, lai būtu pēc iespējas vairāk fizkultūriešu, un tiem jānodrošina kompleksa "Gatavs darbam un dzimtenes aizsardzībai" normas. Kad pēc ziemā rīkotā pārgājiena uzņēmumu un iestāžu vadītāji sūdzas, ka viņu darbinieki pārpūlējušies un saslimuši, kompartijas komiteja atbild: paši esat vainīgi, un, lai turpmāk nepārpūlētos, jums savā darbavietā biežāk jālasa referāti par fizkultūras nozīmi. Nākamajā pārgājienā no Liepājas uz Grobiņu normas kārtā vairāk nekā 300 cilvēku, bet vingrošanā ap 2000.

Sacensības pavisam novārtā atstātas nav, un tajās visaktīvāk piedalās futbolisti un basketbolisti. "Olimpijas" futbola komandu tagad sauc par "Dinamo", un tā iesaistās Latvijas mēroga rudens turnīrā, kā arī vairākkārt spēlē ar sarkanarmijas vienībām. Basketbolisti tiek ar PSRS trešo labāko komandu Maskavas "Dinamo", un maskavieši šajā spēlē iepazīst viņiem svešus basketbola elementus – āķa metienus, māņu kustības, aizsegus. Savukārt sarkanās flotes matrožu rīkotajos vingrošanas demonstrējumos līdz tam neredzētus numurus iepazīst liepājnieki.

Pie visa pierod, arī pie pārmaiņām, un 1941. gada jūnijā beigās liepājnieki gaida gan "Dinamo" komandas izšķirošo spēli par Latvijas futbola čempiona nosaukumu, gan plaši izreklamētos sporta svētkus Pilsētas stadionā. Bet tajās dienās ar šāviņu un bumbu dārdiem Liepājā ienāk Otrais pasaules karš un sākas vācu laiki.



Spoža debija.

Žurnāla "Fiziskā Kultūra" vāku 1949. gadā rotā "Sarkanā metalurga" futbola komandas attēls, kura savā debijas sezonā izcīna gan Latvijas čempiona nosaukumu, gan republikas kausu.





Jauns objekts. 1949. gadā "Dinamo" stadionā atklātais velotreks ir trešais Liepājas sporta vēsturē.

Jau vasarā jaunā svešā vara turpina sporta dzīvei cirst tikpat traģiskas brūces, kādas cirtusi iepriekšējā svešā vara. Vēl tikko čekas pagrabos bija pazudis ne viens vien Liepājas labākais sportists, bet tagad nacisti nogalina vairākus Latvijas meistarus futbolā un boksa. Par to skaļi neviens neuzdrīkstas runāt, un galu galā dzīve turpinās.

Likvidē padomju varas gadā nodibinātās sporta biedrības un dibina jaunas – "Ausekli", Liepājas Sporta biedrību, savu agrāko nosaukumu atgūst "Olimpija". Sporta dzīvē valda ne vairs normu kārtošana, bet atkal sacenšanās gars. "Olimpijas" futbolisti regulāri spēlē ar karavīru komandām, tikai tagad tie nav sarkanarmieši, bet vācu karavīri. Vācieši ierāda, kā pa istam jāspēlē rokashumba, jo karavīru rindās ir arī Berlīnes olimpisko spēļu čempions, un liepājnieki izcīna 2. vietu Latvijas meistarosacikstēs.



Tradīciju sācējs. Latvijas vairākkārtējais čempions vieglatlētikā Arvīds Lācis ievada desmitciņas skaistās tradīcijas Liepājā.

Taktikas profesors

Ernests Ziņģis Liepājas futbolā darbojas no trīsdesmito gadu vidus līdz sešdesmito gadu sākumam. 18 sezonas spēlē pilsētas labākajās komandās, deviņus gadus trenē tās un abos statusos kopā palīdz liepājniekiem 11 reizi kļūt par Latvijas čempioniem un septiņas reizes par vicečempioniem. Tik spožas futbola biogrāfijas nevienam citam Liepājā nav. Bet ne jau skaitļu dēļ Ziņģi var uzskatīt par šī



posma nozīmīgāko figūru Liepājas futbolā. Viņš laukumā ir kā mākslinieks, kas ar filigrānām piespēlēm zīmē spēles aprises un pieliek akcentu ar precīziem sitieniem, un Latvijas meistarosacikstēs gūst 130 vārtu. Domas asuma dēļ Ziņģi jau agrā jaunībā aicina uz profesionālu futbola klubu Čehoslovākijā, vēlāk uz Rīgas labākajām komandām, kas spēlē PSRS meistarosacikstēs.

Īsu laiku viņš arī iesaistās spēlēt un trenēt rīdziniekus, taču paliek uzticīgs Liepājai. Šī prasme laukumā diriģēt spēli un vērpt kombinācijas Ziņģim vispazīstākāk uzplaukst četrdesmitajos gados, kad arī nobriest viņa trenera talants. Kad nākamās desmitgades sākumā Ziņģim uztic trenēt "Sarkanā metalur-



ga" komandu un turpinās tās uzvaras gājiens, viņu uzskata par vienu no gudrākajiem treneriem Latvijā un sauc par taktikas profesoru, un divas sezonas speciālists trenē Latvijas pārstāvjus PSRS meistarosacikstēs. Kad Ziņģis jau sen ir atvadījies no trenera amata, Latvijas futbola treneru semināros turpina cildināt viņa izstrādāto taktiku.

Paldies! Latvijas sporta dzīves vadītājs Roberts Plūme 1943. gadā ieradies Liepājā sveikt "Olimpijas" komandas spēlētāju Voldemāru Ziņģi pēc viņa desmitās sezonas šajā komandā.



Ernests Dobele foto

Audzēknis un audzinātājs.

Fronte jau ir tālu austrumos, un atsākas Latvijas meistarosacikstes. Vieglatlētikā laurus turpina plūkt L. Pūce un parādās jauni talanti – A. Lācis, J. Rītiņš, V. Teteris, kas vienugad uzvar pat trijās disciplīnās. Bokseri no vienām Latvijas meistarosacikstēm atgriežas ar deviņām medaļām, LSB sieviešu komanda pirmo reizi pilsētai izcīna Latvijas meistara nosaukumu basketbolā, bet "Olimpija" pirmo reizi pārstāv Liepāju virslīgas turnīrā vīriešiem.

Populārākais sporta veids pilsētā joprojām ir futbols. Katru vasaru trīs, četras un pat piecas reizes Liepājas izlase sacenšas ar Rīgas izlasi, "Olimpija" uzvar dažādos turnīros, 6000 skatītāju klātbūtnē pieveic Tallinas un Kēnigsbergas izlases un divas reizes izcīna 2. vietu Latvijas meistarosacikstēs. 1944. gadā tā tuvojas meistara titulam, taču izšķirošā spēle nevar notikt – frontes līnija jau atrodas Kurzemē un ceļš uz Rīgu slēgts.

Vasaras nogalē sporta dzīve Liepājā aplūst. Nav vairs, kur trenēties un sacensties. Sporta namā iekārtota tanku remonta darbnīca, Pilsētas stadionā atrodas municijas noliktavas, bet "Olimpijas" stadionā paceļas un nolaižas mazās izlūklidmašīnas. Un vai tad sports vairs prātā, kad Liepāju bombardē

krievu aviācija un pilsēta pilna bēgļiem. Bēgļu gaitās uz Vāciju un Zviedriju dodas arī daudzi Liepājas sportisti.

Pilsētas sporta dzīvē klusums valda līdz 1945. gada pavasarim, kad tūlīt pēc kara beigām atkal sākas krāsas pārmaiņas. Iepriekšējās biedrības likvidē, atjauno "Dinamo", nodibina "Daugavu" un vēlāk "Spartaku". Aktīvākā ir "Daugava", kurā iesaistās Liepājas labākie sportisti, un viņu pirmais darbs ir sakopt Pilsētas stadionu, kas nodots šīs biedrības rīcībā.

"Daugava" ir arī panākumiem bagātākā biedrība. Basketbolistes trīs gadus pēc kārtas uzvar Latvijas meistarosacikstēs un visus trīs gadus pārstāv republiku PSRS meistarosacikstēs augstākajā grupā. Futbolisti divas reizes pēc kārtas gan kļūst par Latvijas čempioniem, gan iegūst republikas kausu. Bokseri regulāri iegūst zelta medaļas Latvijas meistarosacikstēs. Vēl ražīgāki ir vieglatlēti, un A. Meņģis pirmais no liepājniekiem izcīna PSRS čempiona nosaukumu.

1949. gadā uzceļ pirmo sporta būvi pēc kara gados – velotreku "Dinamo" stadionā, un tur sacensībās piedalās arī citu republiku pārstāvji. Liepājā notiek arī vairākas citas plaša mēroga sacensības – Latvijas meistarosacikstes boksa un svarcelšanā, Vis-savienības "Spartaka" meistarosacikstes basketbolā, futbolisti tiek ar PSRS liderkomandām – Maskavas "Spartaku" un "Torpedo".

Mācību grāmatas

1940. gada pavasarī Rīgā notiek basketbola spēle starp Liepājas un galvaspilsētas vīriešu izlases komandām. Rīdzinieki tikko izcīnījuši otro vietu Eiropas meistarosacikstēs, tāpēc uz liepājniekiem skatās no augšas, jo tie taču nespēlē pat Latvijas meistarosacikstēs. Un, lai pretiniekus panerrotu, visiem spēlētājiem uzdāvina basketbola mācību grāmatas.

Bet nākamajā dienā par nerrošanas objektu kļūst Rīgas izlase. Liepājnieki spēli uzvarējuši, un prese raksta, ka mācību grāmatas labāk noderētu Rīgas izlasei pašai.



Dubļu vannā. Tādos apstākļos "Daugavas" stadionā "Sarkanā metalurga" komanda 1950. gadā aizvada spēli pret vienu no PSRS futbola līderiem – Maskavas "Torpedo".



Jauni triumfa laiki

1948. gada rudenī Liepājas futbola sabiedrībā valda drūms noskaņojums. Futbolisti Latvijas meistaracikstēs paliek sestajā vietā, bet tik zemu Liepāja vēl nav kritusi nekad. Var jau taisnoties, ka seši labākie spēlētāji iekļauti Rīgas komandās un piedalās PSRS meistaracikstēs, taču pilsētas futbola darbinieki saprot, ka, lai turpmāk izturētu Latvijas futbola arēnā strauji augošo konkurenci, visi pilsētas labākie spēki jāapvieno vienā komandā.

Viņi zina, ka rūpnīcas "Sarkanais metalurģis" direktors P. Zvaigzne ir liels futbola cienītājs,

vizītē pie viņa dodas kādreizējās "Olimpijas" komandas menedžeris A. Bušs un ierosina pilsētas vadošos futbolistus ņemt uzņēmuma paspārnē. Direktors šo ideju atbalsta. 1948. gada novembra beigās uzaicina spēlētājus un dod rīkojumu viņus pieņemt darbā cehos. Un pat uz atvieglotiem noteikumiem – jāstrādā vienīgi ziemas mēnešos, bet pārējā laikā tikai jātrenējas un jāspēlē. Nākamā gada aprīļa vidū Klaipēdā savu pirmo spēli aizvada "Sarkanā metalurga" komanda, un sākas Liepājas futbola jauns triumfa posms.

Latvijas basketbola tronī

1944. gada pavasarī laikrakstā "Sporta Pasaule" liels virsraksts vēsta: "Liepājā basketbolistes aug kā sēnes pēc lietus." Žurnālists stāsta par to, cik šis sporta veids ir kļuvis populārs pilsētas meiteņu vidū, un prognozē, ka liepājnieces droši tuvojas Latvijas basketbola virsotnei. Līdz tam ilgi nav jāgaida. Tajā pašā pavasarī LSB komanda pārspēlēja par Latvijas meistara nosaukumu uzvar Rīgas ASK komandu un ir pirmā savas pilsētas basketbola vēsturē, kas uzkāp Latvijas tronī. To paveic Balcere, Cibule, Dzene, Puiķe, Grīna, Ledāja, Kuplēna un Pazare.

Pirmajos pēckara gados šī komanda, kura pārdēvēta par "Daugavu", uzvaras gājieni turpina, par Latvijas čempioni kļūstot trīs gadus pēc kārtas, un ir pirmā Latvijas sieviešu komanda, kura piedalās



Aizsācējas. Liepājas basketbolam Latvijas čempiona nosaukumu pirmo reizi izcīna LSB sieviešu komanda.

PSRS meistaracikstēs šajā sporta veidā. Uz medaļām liepājnieces gan nepretendē, tomēr uzvar Maskavas, Novosibirskas, Kauņas, Baku, Tbilisi komandas. Vienā no trijiem turnīriem izcīna septīto vietu, kas uz visiem laikiem paliek Liepājas sporta spēļu komandu augstākais sasniegums Padomju Savienības meistaracikstēs.

Sportošana darbavietā. 1943. gads. "Metalurga" strādnieki ugunsdzēsības vajadzībām domāto baseinu sava uzņēmuma teritorijā pārbūvējuši par peldbaseinu.



Vienā dienā 10 tūkstoši skatītāju

1944. gada jūlijā Otrā pasaules kara frontē pagriezies atpakaļ un karadarbība notiek jau Latvijas teritorijā. Liepājā sāk ieplūst bēgļi, arī liepājnieki paši pošas bēgļu gaitām. Tāpēc sporta darbinieki šaubās, vai būs kāda interese par tradicionālo Liepājas sporta dienu, kādas ir sāktas rīkot kara laikā, atjaunojot kādreizējo Liepājas sporta nedēļu tradīciju. Un ir vairāk nekā pārsteigti, redzot ļaudis plūstam uz sacensību vietām.

Tas nav nekas neparasts, ka Liepājas un Rīgas futbola izlašu spēli noraugās 4500 cilvēku. Taču nekad vēl tik daudz skatītāju nav pulcējušas boksa sacensības, bet tagad Pilsētas stadionā Rīgas un Liepājas izlašu maču vēro 3500 cilvēku. Un tikpat liels ir pārsteigums, redzot, ka abu pilsētu peldēšanas sacensības "Olimpijas" kanāla peldētāvā noskatās 2000 cilvēku. Tātad sporta dienu kopā apmeklēja 10 000 skatītāju.

Iespējams, intereses galvenais iemesls ir neziņa par nākotni, jo var gadīties, ka sporta sacensības tik drīz vairs nebūs iespējams vērot. Kara rati jau tuvojas Liepājai. ♣



1942. gads

Vieglatlēts V. Teteris izcīna trīs 1. vietas Latvijas meistaracikstēs.

1944. gads

Latvijas meistaracikstēs boksa liepājniekiem 7 medaļas.

1945. gads

Nodibina sporta biedrību "Daugava" un "Dinamo" Liepājas padomes. L. Pūcei-Aldzerei PSRS arodbiedrību meistaracikstēs 2. un 3. vieta.

1946. gads

PSRS arodbiedrību meistaracikstēs boksa V. Melķim 1. vieta, K. Kleinam 2. vieta un B. Melķim 3. vieta. Latvijas meistaracikstēs boksa liepājniekiem trīs zelta medaļas. "Daugavas" sieviešu basketbola komanda izcīna Latvijas čempiona nosaukumu un pārstāv republiku PSRS meistaracikstēs; šos panākumus turpina vēl divus gadus. "Daugavas" futbola komanda iegūst Latvijas čempiona nosaukumu un republikas kausu; nākamajā gadā šos panākumus atkārtoti. Nodibina Tautas izglītības nodaļas Bērnu sporta skolu.

1947. gads

"Daugavas" komanda pirmo reizi Liepājā iegūst medaļas Latvijas meistaracikstēs basketbolā vīriešiem. Bokseris A. Deģis izcīna 1. vietu Latvijas meistaracikstēs un šo panākumu turpina divus nākamus gadus. Liepājā notiek Latvijas meistaracikstēs boksa un svarcelšanā.

1948. gads

Liepājas izlasei 2. vieta Latvijas meistaracikstēs hokejā.

1949. gads

Vieglatlēts A. Meņģis izcīna PSRS čempiona nosaukumu un nākamajā gadā šo panākumu atkārtoti. "Sarkanā metalurga" komanda pirmo reizi iegūst Latvijas čempiona nosaukumu futbolā un šo panākumu turpina vēl 6 gadus. "Dinamo" stadionā atklāj velotreku.

1950. gads

Meņģis pirmo reizi kļūst par Latvijas čempionu un šo panākumu turpina vēl 9 reizes. Liepājā notiek "Spartaka" Vissavienības meistaracikstēs basketbolā.



Unikāli. Liepājas sportā izaugušais Edgars Rūja, studējot Rīgā, pārstāv Latvijas valstsvienību trijos sporta veidos – volejbolā, basketbolā un futbolā. Te viņš 1936. gada Berlīnes olimpiskajās spēlēs kopā ar vienu no pasaules sporta leģendām vieglatlētu Džesiju Ouenu.



Vispusība. Jau savos Liepājas laikos Alise Smiltņiece-Jūrmala izcīna medaļas Latvijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā, volejbolā un basketbolā, bet pēckara gados šajos sporta veidos piedalās Dānijas un Zviedrijas meistarsacīkstēs.



Atspēriens. To basketbola trenera darbā Liepājā sāk Armands Krauliņš, kas vēlāk kļūst par vienu no ievērojamākajiem treneriem Latvijā un vada arī PSRS, Irākas un Kolumbijas izlases. Pērn A. Krauliņš Liepājā viesojās kā Kristapa Porziņģa un Māra Verpakovska rīkotās labdarības spēles līdzjutējs.



Sporta maestro. Tā Lietuvā dēvē vienu no šīs valsts ievērojamākajiem sporta darbiniekiem, kā arī vienu no Starptautiskās Handbola federācijas vadītājiem Jāni Grinbergu, kas savu ceļu sportā sācis Liepājā.

Līdz Eiropas un pasaules sporta virsotnēm

Ir tāda izcilu sportistu un treneru kategorija, ar kuriem Liepāja lepojas kā ar savējiem, kaut arī viņi vēju pilsētu vairs nepārstāv. Un lepojas ar to, ka tieši šeit šie sportisti un treneri nostājušies uz lielu panākumu ceļa. Kas zina, vai viņi tiktu pie tik spožām uzvarām, ja uz šī ceļa viņus neizvirzītu Liepājas sporta tradīcijas un pilsētā valdošā sportiskā gaisotne.

Pirmie no viņiem ir Edgars Rūja un Voldemārs Elmūts, kuri basketbolu un volejbolu iepazīst divdesmito gadu beigās, kad šos sporta veidus sāk attīstīt Valsts vidusskolā, bet līdz virsotnēm tiek studējot Latvijas Universitātē Rīgā. Tajos laikos nav nekas neparasts, ja sportists nodarbojas ar vairākiem sporta veidiem un tajos piedalās sacensībās. Taču Rūja šajā ziņā ir universāls, jo neviens cits sportists nav ieguvis medaļas valsts meistarsacīkstēs trijos sporta veidos un visos trijos pārstāvējis valstsvienību, ko Rūja spējis basketbolā, volejbolā un futbolā, un groza bumbā viņam ir pat pieci augstākie tituli.

Rūju iekļauj Latvijas basketbola valstsvienībā, kad tā 1935. gadā piedalās pirmajās Eiropas meistarsacīkstēs un izcīna zelta medaļas. Tikai viņš godalgu nesaņem, jo visās spēlēs paliek uz rezervistu soliņa. Rūja ir kopā ar basketbola valstsvienību arī gadu pēc tam, olimpiskajās spēlēs Berlīnē, bet arī tur laukumā netiek ne reizi, un viņa lielākais starptautiskais panākums paliek zelta medaļa Pasaules studentu sporta spēļu volejbola turnīrā.

Bet Elmūts Pasaules studentu sporta spēlēs palīdz latviešiem iegūt 1. vietas basketbolā un volejbolā

un ir viens no tiem diviem Liepājā izaugušajiem sportistiem, kuri pirmie piedalās olimpiskajās spēlēs. Tas notiek 1936. gadā Berlīnē basketbola turnīrā. Otrs ir Haralds Marvē, kurš divdesmito gadu beigās un trīsdesmito gadu sākumā veicina sporta aktivitātes Karostas garnizonā un pats trīs reizes izcīna Latvijas meistara nosaukumu vieglatlētikā un tikpat reizi arī šaušanā. Pēc aiziešanas no Liepājas priekšroku dod šaušanai un iegūst 4. un 5. vietu pasaules meistarsacīkstēs, bet neoficiālajās sērijveida šaušanas sacensībās pat uzvar. Berlīnes olimpiskajās spēlēs Haraldam Marvē uztic lielu godu – atklāšanas ceremonijā soļot Latvijas delegācijas priekšgalā ar sarkanbaltsarkano karogu.

1939. gada Eiropas meistarsacīkstēs basketbolā par sudraba laureātiem kļūst Juris Silarājs un Teodors Grinbergs, kuri no Liepājas devušies uz Rīgu studēt. Un tomēr slavenākais no viņiem visiem ir basketbola treneris Valdemārs Baumanis, jo viņa vadītā valstsvienība 1935. gadā kļūst par Eiropas pirmo meistaru. Latvijas jaunajos laikos par šo notikumu uzņemta kinofilma “Sapņu komanda 1935”, un tajā Baumanis ir galvenais varonis. Iespējams, latvieši cīnītos arī par medaļām olimpiskajās spēlēs Berlīnē, taču sporta vadītāju ķildu dēļ Baumanis atceļ no trenera amata. Berlīnē viņš tiesā spēles un pirmais no Latvijas basketbola arbitriem iegūst starptautisko kategoriju. Pie valstsvienības stūres Baumanis atgriežas 1939. gadā un aizved komandu līdz Eiropas vicemeistara titulam. Tiesa, viņa panākums Liepājai ir ļoti nosacīta loma, jo šeit Baumanis vienīgi iepazīst pašus sporta pamatus.

Citādi ir Jānim Grinbergam, kurš četrdesmito gadu vidū palīdz Liepājas “Ausekļa” basketbola komandai iekļūt Latvijas meistarsacīkšu virslīgā. Viņa slava sportā aizskan vēl tālāk nekā Baumanim. Dzīvojot Lietuvā, Grinbergs iesaistās arī rokasbumbas norisēs un šajā sporta veidā kļūst par vienu no galvenajām personām ne tikai Padomju Savienībā, bet arī pasaulē. Deviņus gadus trenē lielvalsts sieviešu, bet astoņus gadus vīriešu izlasi. Starptautiskās kategorijas tiesneša vai Starptautiskās Handbola federācijas locekļa statusā vada sacensības 53 valstīs un astoņās olimpiskajās spēlēs. Kad Lietuva atgūst neatkarību, ir šīs valsts Olimpiskās komitejas ģenerālsēkretārs un Olimpiskās akadēmijas akadēmiķis.

Četrdesmito gadu beigās sporta gaitas Rietumos turpina vesela virkne bijušo liepānieku. Kādreizējie “Olimpijas” futbola komandas pilāri Harijs Lazdiņš un Fricis Laumanis spēlē Ziemeļamerikas komandās, Eduards Freimanis – Vācijas un Anglijas meistarsacīkšu zemākajās līgās, bet Fēlikss Jankovskis kandidē uz ASV izlases vārtsarga posteni, lai piedalītos 1952. gada olimpiskajās spēlēs. Turpina arī trīsdesmito gadu vispusīgākā Liepājas sportiste Alise Smiltņiece-Jūrmala, kas kļūst par Beļģijas čempioni volejbolā. Pārcēlusies dzīvot uz Zviedriju, viņa basketbolā ievada savu Liepājā dzimušo dēlu Māri Jūrmalu, kas izcīna šīs valsts čempiona nosaukumu basketbolā un spēlē arī Zviedrijas izlasē.

Piecdesmitajos gados no Liepājas skartajiem spīgtākais ir svarcēlājs Vasilijš Stepanovs. Dzīvojot Liepājā, viņš kļūst par Latvijas čempionu un rekordistu, bet, kad pārcēlies uz Rīgu, izcīna Eiropas čempiona nosaukumu, labo pasaules rekordu un 1956. gada olimpiskajās spēlēs Melburnā iegūst sudraba medaļu. Viņa panākumu turpinātājs šajā sporta veidā ir Sergejs Poltorackis. Jau savos Liepājas laikos viņš labo pasaules rekordus, bet vēlāk kļūst par pasaules čempionu un 1976. gadā piedalās olimpiskajās spēlēs Monreālā. Savukārt Imants Enkūzis pirmais no Latvijas bokseriem izcīnīja PSRS čempiona nosaukumu.

Piecdesmitajos gados sākas arī Liepājas labāko basketbolistu ceļš uz Rīgu un arī uz sporta



Karognesējs.

1936. gadā Berlīnes olimpisko spēļu atklāšanas ceremonijā nest sarkanbaltsarkano karogu uzticēja Haraldam Marvē.

virsoņiem. Gundars Muižnieks spēlēja slavenajā ASK komandā, kas trīs gadus izcīna Eiropas kausu un liek Rīgu dēvēt par kontinenta basketbola galvaspilsētu. Oļģerts Jurgensons sešdesmitajos gados ir viens no Latvijas basketbola līderiem un PSRS izlases sastāvā iegūst Eiropas čempiona nosaukumu. Spēlējot leģendārajā TTT komandā, Lorita Sauša, Mudīte Gūtmane-Zandere un Ilona Sāmeite palīdz tai izcīnīt PSRS čempiona nosaukumus un iegūt kontinenta kausus. Vēl augstāku virsotni sasniedz Silvija Krodere – 10 reizi kļūst par PSRS čempioni, divas reizes par Eiropas un vienu reizi par pasaules čempioni.

Sešdesmito gadu vidū trenera gaitas Liepājā sāk viens no izcilākajiem basketbola speciālistiem šā sporta veida vēsturē Latvijā Armands Krauliņš. Šeit sāk ar “Lokomotīves” komandas trenēšanu, bet vēlāk vada Latvijas vīriešu un sieviešu, kā arī Kolumbijas, Irākas un PSRS vīriešu izlases.

Nebūtu Liepājā basketbols tik populārs, diez vai šeit izaugtu trīs pasaules līmeņa meistari. Gundars Vētra PSRS izlases sastāvā izcīna medaļas Eiropas un pasaules meistarsacīkstēs, kā arī Universiādē. Un pirmais no latviešiem spēlēja pasaules spēcīgākajā basketbola līgā – Nacionālajā basketbola asociācijā. Savukārt Andris Jēkabsons lielvalsts izlases sastāvā kļūst par pasaules vicečempionu, kā arī Eiropas junioru un Universiādes čempionu. Vēl lielāku slavu gūst Kristaps Porziņģis, kas iekļūst NBA.

Latvijas jaunajos laikos ir vesela virkne Liepājas skarto, kuri piedalās pasaules visaugstākā mēroga sacensībās. 2016. gada pasaules čempionātā hokejā Latvijas valstsvienībā spēlēja 14 vīri, kuri rūdījušies Liepājā, bet Edgars Siksna šeit arī izaudzis par hokejistu. Un arī 2012. gada olimpisko spēļu dalībnieka džudo cīņā Konstantīna Ovčiņņikova ceļš sportā bruģēts Liepājā. Tāpat kā bronzas medaļas ieguvēja pasaules meistarsacīkstēs bobslejā un 1992. un 1994. gada ziemas olimpisko spēļu dalībnieka Alda Intlera ceļš. ♣

1951 – 1960



Pieticīgi.
"Daugavas"
stadions
piecdesmito
gadu vidū.

Andrīša Remesa foto

Atspirgšana

Otrā pasaules kara laikā no ritma izsistā sporta dzīve četrdesmito gadu nogalē vēl balstās lielākoties uz pirmskara laika četriem vaļiem – futbolu, vieglatlētiķu, boksu un basketbolu, taču piecdesmitajos gados tā atgūstas arī citādā ziņā. Dzimst jaunas sacensību formas, kas iemūrē jaunus ķieģeļus sporta ēkas pamatos, un sāk attīstīt masu sportu, ko tolaik sauc par fizisko kultūru. Dzimst arī jaunas tradicionālas sacensības, bet līdz tam tradicionālie sporta veidi nostiprinās.

Panākumu gaitu nebremzē arī šis desmitgades divas iezīmes. Viena – Liepājas sporta lideri arvien biežāk pārceļas uz Rīgu, un to dara basketbolisti, riteņbraucēji, bokseri, volejbolisti, svarcēlāji. Otra – visos četros tradicionāli spēcīgākajos sporta veidos notiek paudžu maiņa.

Pirmais to bez sāpēm pārvar futbols. Kad četrdesmito un piecdesmito gadu mijā spēlēt beidz virkne to meistarū, kuri pirmskara gados kaldinājuši "Olimpijas" uzvaras, viņu vietā pārliecinoši iesaistās jauni spēki. Trenēt bokserus sāk A. Deģis, un liepājnieki turpina izcīnīt medaļas Latvijas meistersacīkstēs, arī visspožākās. Vieglatlētikā sporta gaitas beidz L. Pūce-Aldzere, A. Meņģis, Z. Pakalns, taču strādāt sāk pirmais treneris Liepājā ar speciālo augstāko sporta izglītību – J. Kupšis, kas drīz vien izaudzina divas Latvijas čempiones un republikas izlases dalībnieces. A. Bikavas mūžs sportā ir īss, toties L. Gērika (vēlāk uzvārdā Auziņa un tad Zāģere) kļūst par vienu no Latvijas vieglatlētikas spīgtākajām līderēm un uzvar arī PSRS mēroga sacensībās.

Basketbolā paudžu maiņa sasauca ar vēl vienu iezīmi, kas šajā desmitgadē beidzas. Nav vairs tie



Atlētu atlēts.
Tā iedēvē Latvijas
čempionu
un rekordistu
desmitcīņā
Zigurdu Pakalnu.

laiki, kad sportists var gūt labus panākumus vismaz Latvijas arēnā vairākos sporta veidos, kā to vēl piecdesmito gadu sākumā dara vairāki liepājnieki, kuri aizstāv pilsētas godu futbolā, hokejā un basketbolā. Tagad ir nodibinātas sporta skolas un sākas sporta veidu specializācija. Basketbolā ienāk jaunā maiņa, un Liepājas vīriešu komandas daudz drošāk nekā savulaik cīnās par medaļām Latvijas meistersacīkstēs un pat iegūst tiesības pārstāvēt republiku PSRS meistersacīkšu B klasē.

Vēl viena šis desmitgades iezīme ir tā, ka rodas jaunas tradicionālas sacensības. Katru gadu notiek



Foto no Andrīša Remesa personīgā arhīva

Talanti. 1. vidusskolas skolnieces Astrīda Bikava (attēlā pa kreisi pirmā no labās 1954. gada PSRS meistersacīkšu laikā Ļeņingradā) un Lilita Gērika par Latvijas čempionēm un rekordistēm vieglatlētikā kļūst, vēl mācoties 9. klasē.

skriešanas un soļošanas sacīkstes "Liepāja–Grobiņa–Liepāja", kurās piedalās arī PSRS čempioni. Skatītāju tūkstošus pulcē sacensības motobraucēšanā šosejā, kas notiek trīsstūrī pie Centrālkapiem. Rudeņos papildīta ir "Daugavas" sporta zāle, kad tur notiek Latvijas, Lietuvas un Igaunijas četru pilsētu basketbola turnīri. Vieglatlēti regulāri sacenšas ar Klaipēdas un Daugavpils izlasēm.

Bet desmitgades svarīgākā iezīme ir tā, ka nozīmīgu lomu iegūst spartakiādes. Piecdesmito gadu vidū sāk rīkot PSRS Tautu spartakiādes, bet tās jāievada darbavietu, pilsētu un republiku spartakiādēm. Šīs sacensības jūkami aktivizē arī Liepājas sporta dzīvi. Spartakiādes ir spogulis, kurā parādās sporta attīstības kopējais līmenis darbavietās un pilsētās, un iegūt pēc iespējas augstāku vietu daudzu sporta veidu kopvērtējumā kļūst par prestiža jautājumu.

Liepāja kāpj arvien augstāk Latvijas spartakiādēs – piektā vieta, ceturrtā vieta, trešā vieta, bet skolēnu spartakiādē pakāpjas līdz otrajai vietai. Aug Liepājas pārstāvniecība PSRS Tautu spartakiādēs. Liepājas mēroga spartakiādēs atjauno kādreizējo Liepājas sporta nedēļu un sporta dienu tradīcijas, kad sacensības jūt visa pilsēta. Un kā lai nejustu, ja spartakiādes sākas ar sportistu gājienu cauri Liepājai un nedēļu vai divas katru dienu sacensības notiek dažādās sporta arēnās.

Konkurence liek uzmanību sportam pievērst uzņēmumu un skolu vadītājiem. Rodas arvien vairāk fiziskās kultūras kolektīvu. Lai labāk sagatavotos pilsētas mēroga sacensībām, savas spartakiādes rīko arī kolektīvi. Ir jau tādi, kuros sacensības notiek tikai tāpēc, ka *no augšas* liek tās rīkot, taču ir kolektīvi, kuros cīņas notiek azartiski. Visinteresantāk rūpnīcā "Sarkanais metalurģis" starp cehiem,



Atjaunotājs.
Atgriezies Liepājā,
Nikolajs Puhovs
mudina sāktot
Jūrmalas parka tenisa
laukumus un atjauno
šī sporta veida
kādreizējās skaistās
tradīcijas.

kad vīri paši gatavo skaistas balvas. "Metalurģis" ir arī viens no pirmajiem uzņēmumiem, kurš ierīko savu sporta laukumu. Tādi top arī Vispārējās celtniecības trestā, Lauksaimniecības mašīnu rūpnīcā, bet dzelzceļnieki un enerģētiķi pat iekārto savas sporta zāles.

Ne kolektīvu, ne pilsētas spartakiādēs rezultāti nav augsti, taču cilvēki ieinteresēti sportot, un piecdesmito gadu vidū kolektīvu sacensībās un Liepājas spartakiādē kopā piedalās jau vairāk nekā desmit tūkstoši dalībnieku. Ir sākusi attīstīties fiziskā kultūra. Savukārt Latvijas spartakiādes liek atdzimt vairākiem sporta veidiem. Tie iekļauti sacensību programmā, un tātad no sasniegtā šajos sporta veidos atkarīga arī Liepājas vieta kopvērtējumā.

Atdzimst teniss. Strādāt Liepājā atgriežas treneris N. Puhovs. Viņš panāk, ka sakārto Otrā pasaules kara laikā izpostītos laukumus Jūrmalas parkā, uzaicina savu māku demonstrēt PSRS izlases dalībniekus. Un drīz vien ar liepājnieku izcīnīto pirmo vietu komandu vērtējumā Latvijas skolēnu spartakiādē un septiņiem republikas jauniešu čempionu nosaukumiem sākas tenisa panākumu ceļš. Atdzimst viens no pirmajiem sporta veidiem Liepājas sporta vēsturē – airēšana. Trenera J. Birznieka vadītie smaiļotāji un kanoe airētāji sāk iegūt medaļas Latvijas mēroga sacensībās, bet četri no viņiem izcīna tiesības piedalīties PSRS Tautu spartakiādē.

Visstraujākie panākumi ir paukošanā, kas Liepājā dzimst piecdesmito gadu vidū, kad šajā sporta veidā trenēt sāk Z. Kalējs. Liepāja izcīna pirmās vietas Latvijas meistersacīkstēs gan individuāli, gan komandu vērtējumā, septiņi paukotāji pārstāv republiku PSRS Tautu spartakiādē.

Ar vārdu sakot, šajā desmitgadē Liepājas sports atspīgst un nobriest tālākam izrāvienam.



Pārliecinoši.
1954. gadā "Sarkanā metalurga" futbola komanda uzvar visos turnīros, kuros piedalās. Attēlā (no kreisās): Zvejnieks, Valinskis, Feldmanis, Ž. Zviedris, Dambis, Blūms, G. Zviedris, Drāznieks, Novikovs, Rūja, Sudmalis.

... un futbola pilsēta

Līdz šai desmitgadei Liepāju dēvē par zvejnieku un metalurgu pilsētu, bet piecdesmitajos gados šos divus jēdzienus papildina trešais – futbola pilsēta. Iemesls tam ir pārliecinošs. Jo vēl nekad neviena komanda Latvijas arēnā nav valdījusi tik stabili kā rūpnīcas "Sarkanais metalurģis" vienība. Vienpadsmit gadu laikā tā septiņas reizes iegūst Latvijas čempiona un trīs reizes vicečempiona nosaukumu, septiņus gadus pēc kārtas iekļūst Latvijas kausa izcīņas finālā un četras reizes arī izcīna kausu, divus gadus iegūst pirmo vietu Latvijas spartakiādē. Divas reizes Latvijas meistaršācīkstēs komanda sasniedz rekordu, ko var tikai atkārtot, bet ne pārspēt – uzvar visās spēlēs.

"Sarkanais metalurģis" gūst panākumus arī plašākā mērogā. Divas reizes tas iegūst Baltijas republiku čempionu kausu, divas reizes komandai uztic pārstāvēt Latvijas izlasi četru republiku turnīrā, un abas reizes liepājnieki izcīna pirmo vietu. Spēlēt Liepājā ierodas komandas no Lietuvas, Ukrainas, Baltkrievijas, Krievijas, Aizkaukāza un Vidusāzijas republikām, kuras pārstāvētas PSRS meistaršācīkstēs, un vairums spēlēs uzvar liepājnieki. Piecdesmito gadu vidū "Sarkanais metalurģis" pats iegūst tiesības piedalīties PSRS meistaršācīkstēs, taču viss beidzas ar to, ka

Liepājas komandu apvieno ar Rīgas "Daugavu". Un tomēr 1960. gadā "Sarkanais metalurģis" debitē lielvalsts meistaršācīkstēs.

Komandas panākumu divi pamatakmeņi ir tie paši, kas savulaik "Olimpijai". Viens – spēlē galvenokārt Liepājā izaugušie futbolisti. Otrs – gudra taktika. Dažā labā citā komandā meistarīgu un ātrāku futbolistu ir vairāk, taču racionālās taktikas dēļ uzvar "Sarkanais metalurģis".

Bet ir vēl divi citi pamatakmeņi. Tas ir rūpnīcas vadītāju atbalsts, nodrošinot profesionālus apstākļus. Un tas ir komandas nemainīgs sastāvs. Pēdējo reizi kļūt par Latvijas čempionu "Sarkanajam metalurģam" palīdz tie paši deviņi futbolisti, kuri spēlējuši uzvaru ceļa sākuma gados, un arī treneru sastāvs ir stabils – E. Ziņģis un A. Ptičkins pie komandas stūres atrodas deviņas sezonas.

"Sarkanajā metalurģā" ir savi pilgti līderi. Taktiski gudrais un meistarīgais aizsargs V. Sudmalis, pussargs, par komandas motoru dēvētais H. Feldmanis, snaiperis M. Drāznieks, publikas mīlulis Ž. Zviedris. Unikāli ir tas, ka piecas sezonas komandā spēlēja trīs brāļi Zviedri, un visi trīs uzbrukuma līnijā, un dažā labā sezonā komandas rezultatīvāko spēlētāju pirmajā trijniekā ir visi trīs brāļi.



Basketbols blakus tenisam. Piecdesmito gadu beigās Jūrmalas parka tenisa laukumus papildina basketbola laukums.

Ierodas basketbola lielmeistari

1955. gada martā Liepājā vairākas nedēļas PSRS mēroga sacensībām gatavojas Latvijas sieviešu un vīriešu basketbola izlases. Tas ne tikai gandarī pilsētas sporta sabiedrību, jo tā ir pirmā reize, kad kāda sporta veida izlase par treniņu vietu izvēlas Liepāju. Tā ir arī iespēja savām acīm vērot basketbola lielmeistarus, no kuriem trīs ir ceļā uz sudraba medaļām nākamā gada olimpiskajās spēlēs, bet treneris A. Gomeļskis uz PSRS izlases vadītāja posteni.



Agri. Šis desmitgades izcilāko Liepājas basketbolistu Gundaru Muižnieku (Nr.8) iekļauj Latvijas izlasē jau 17 gadu vecumā, un šajā attēlā redzam viņu spēlēt kopā ar leģendārajiem groza bumbas meistariem Maigoni Valdmani un Jāni Krūmiņu.

Un Liepājai ir liels gods, ka izlases treniņos iesaista liepājniekus K. Gabaliņu un G. Muižnieku, bet A. Lejnieku uzaicina par vienu no treneriem.

Latvijas basketbols jau atrodas lielu panākumu priekšvakarā, tāpēc interese par šā sporta veida lidejiem ir liela. Gan par viņu treniņspēli ar liepājniekiem, gan tad, kad basketbolisti ierodas tikties skolās un uzņēmumos. Bet milzi J. Krūmiņu ļaužu skatienu pavada ielās, veikalos, ēdnīcās. Treniņi "Daugavas" sporta zālē notiek aiz slēgtām durvīm, tāpēc puikas aplīpuši zāles logiem. Ne jau tikai izlašu ierašanās dēļ drīz vien uzvarām nobriest Liepājas komandas un vairāki liepājnieki iekļaujas Latvijas labākajās komandās, tomēr basketbola popularitāti Liepājā tas veicina.

Trīs sporta skolas

Piecdesmitie gadi ir sporta skolu dibināšanas laiks, un tādas izveido trīs. Tautas izglītības nodaļas Bērnu sporta skolai pamati gan likti jau četrdesmito gadu vidū, kad atver futbola, basketbola un vingrošanas nodaļas, taču tās darbojas ar pārtraukumiem un pa istam sāk strādāt tikai piecdesmito gadu sākumā.

Skola atrodas Kungu ielā, un treniņi notiek šaurajā sporta zālītē. Vingrotājiem ar to pietiek, toties futbolisti ir vienā mudžeklī. Nekas labāks nav arī pavasaros, kad treniņi notiek Jūrmalas parka zālīnā, tagadējā Bērnu rotaļu laukuma vietā. Parka sargi raida spēlētājus prom. Tāpēc futbolisti nozīmē dežurantu. Kad tas pamana tuvojamies sargu, nosvilpjas, un visi kopā ar treneri jož uz kāpu krūmiem. Drošāk ir pludmalē, uz kuriem no "Daugavas" stadiona nes futbola treniņiem domātos vārtus. Tikai jāreķinās, ka bumbai bieži vien jābrien pakaļ ūdenī. Bet agrā pava-



sari jūrā tas ir ledains. Trenēties uz istiem laukumiem "Daugavas" vai "Dinamo" stadionā tiek vienīgi vasarā.

Bet, ja tie aizņemti, nodarbības un pat spēles notiek smilšainajā laukumā "Dinamo" velotreka vidū. Arī futbola zābaki jaunajiem spēlētājiem ir smagi un sacietējuši, it kā domāti armijas kājniekiem, bet, ja mitrā laikā bumbu atsit ar galvu, dažreiz pierē paliek aizšņorētās vietas nospiedums. Un tomēr puikas šīs neērtības neievēro, jo ir taču iespēja trenēties futbolā.

Piecdesmito gadu vidū nodibina vēl divas sporta skolas. Sporta biedrības "Daugava" Bērnu sporta skolā nodarbojas ar vieglatlētiķu, boksu, smaiļošanu un kanoe airēšanu, paukošanu, bet Fiziskās kultūras un sporta komitejas Jaunatnes sporta skolā ar vieglatlētiķu, ritenbraukšanu, peldēšanu, daiļlēkšanu, smaiļošanu un kanoe airēšanu un moderno piecīņu. Ir sākusies sporta veidu specializācija jau no mazotnes.

Prestiža glābējs

Augumā mazais un melnīgnējais Kārlis Kleins ir pazīstams bokseris. Uzvarējis Latvijas meistaršācīkstēs, kļuvis par PSRS arodbiedrību vicečempionu. Bet vēl vairāk Kleinu pazīst kā ļoti atraktīvu cilvēku. Vienalga, kur viņš parādās – sporta arēnās, Pētertirgū, veikalos –, tūlīt apkārt sāk dzirkstīt jautrība.

Piecdesmito gadu beigās Kleina atraktivitāte glābj Liepājas sporta prestižu. Tas nozīmē Daugavpili, abu pilsētu tradicionālajā spartakiādē. Kleins devies uz Daugavpili nevis piedalīties sacensībās, bet palīdzēt labāk sagatavoties bokseriem. Spartakiādes izskaņā izveidojas situācija, ka uzvarētāju visu sporta veidu

kopvērtējumā jāizšķir sacensībām klasiskajā cīņā un pat pēdējam pārim – smagsvāriem. Liepājai pārstāvja nav, un tas nozīmē zaudējumu.

Un tad sāk rīkoties Kleins. Kaut arī nekad nav nodarbojies ar šo sporta veidu, viņš velk mugurā cikstona tērpu un dodas sporta



zālē iesildīties. Acīmredzot daugavpīlētis nekāds meistarīgs cikstonis nav. Vērojot, cik izteiksmīgi Kleins iesildās, pretinieks droši vien noprot, ka uzvarēt nav nekādu cerību, un sporta zāli atstāj. Kleinam piešķir uzvaru, un Liepāja uzvar visas spartakiādes kopvērtējumā.

“Meņģis kājām ātrāk nekā jūs ar auto...”

Kaut arī soļotājs Arvīds Meņģis savas spožākās uzvaras gūst četrdesmito gadu pašā nogalē, kad divas reizes izcīna PSRS čempiona nosaukumu, uzmanības lokā pa istam viņš iekļūst piecdesmitajos gados. Un ne jau tikai tāpēc, ka iegūst desmit zelta medaļas Latvijas meistarsacīkstēs, vairākkārt labo republikas rekordus, uzvar PSRS arodbiedrību meistarsacīkstēs un šo sasniegumu dēļ Meņģi var uzskatīt par desmitgades izcilāko sportistu Liepājā. Viņa popularitātes iemesls ir arī cits. Tie ir Meņģa treniņi, par kuriem kļūst raiburaibie nostāsti.

Kā Meņģis pārbiedējis kūdras fabrikas “Plocis” kasieri, kurš pievakarē ar velosipēdu atgriezies no Liepājas un vedis naudu strādnieku algām, un tad no sāncelīņa izšāvis kāds vīrs, kas dzinies pakaļ. Bandīti tolaik nebija retums, tāpēc kasieris minis pedāļus, cik spējis, taču vīrs turējies līdz un atpalcis tikai pie Ploces. Vai arī, kā Meņģa dēļ brāzienu dabūjuši kombināta “Baltija” Transporta daļas strādnieki. Viņi kopā ar Meņģi pie Nicas krāvuši automašīnā baļķus. Kad sakrāvuši, piesēduši uzpipēt, bet Meņģis teicis, ka iešot izlocīt kājas, lai viņu negaidot. Taču, kad automašīna atgriezusies Liepājā, kombināta strādniekiem klupis vīrsu brigadieris: “Sliņķi tādi, Meņģis no Nicas kājām var atnākt ātrāk nekā jūs ar auto!”

1952. gadā Meņģis piedzīvo lielāko drāmu savā sporta karjerā. PSRS sportisti gatavojas debitēt olimpiskajās spēlēs, kas notiek Helsinkos, un izlasē iesaistīts arī Meņģis. Visu vasaru lej sviedrus



Triumfs.

1949. gads.
Šajā mirklī Maskavas “Dinamo” stadionā soļotājs Arvīds Meņģis pirmo reizi izcīna Liepājai PSRS čempiona nosaukumu.



treniņos pie Melnās jūras, un izlases treneri viņu min citiem par piemēru. Taču dažas dienas pirms došanās uz Helsinkiem Meņģim pasaka, ka viņš līdzī nevar braukt, jo Otrā pasaules kara laikā karojis nepareizajā pusē... Ja Meņģis olimpiādē piedalītos un piecdesmit kilometru distancē vismaz atkārtotu savu tās sezonas labāko rezultātu, uz Liepāju ceļotu pirmā olimpiskā medaļa pilsētas sporta vēsturē. ♣



1959. gads

- PSRS Tautu 2. spartakiādē piedalās 20 liepājnieki 6 sporta veidos.
- Latvijas spartakiādes kopvērtējumā Liepājai 3. vieta.
- “Daugavas” komanda piedalās PSRS B klases meistarsacīkstēs basketbolā vīriešiem.
- L. Gērika izcīna divus Latvijas čempiona nosaukumus un šo panākumu atkārtu vēl 8 reizes.

1960. gads

- Latvijas skolēnu spartakiādes kopvērtējumā Liepājai 2. vieta.
- PSRS skolēnu spartakiādē 5 liepājnieki izcīna zelta medaļas.
- Liepājas futbols debitē PSRS B klases meistarsacīkstēs un to turpina vēl 30 sezonas.

1951. gads

- A. Meņģim 1. vieta PSRS arodbiedrību meistarsacīkstēs.

1954. gads

- “Dinamo” stadiona kanālā atklāj peldētavu.
- Latvijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā liepājniekiem 6 zelta medaļas un 1. vieta komandu vērtējumā.
- “Sarkanā metalurga” futbolisti iegūst tiesības piedalīties PSRS meistarsacīkstēs, taču komandu apvieno ar Rīgas “Daugavu”.

1955. gads

- Nodibina “Daugavas” BSS un FKSK JSS.
- Liepājai 1. vieta Latvijas meistarsacīkstēs paukošanā komandu vērtējumā.
- V. Vimba izcīna trīs 1. vietas Latvijas meistarsacīkstēs riteņbraukšanā trekā.

1956. gads

- PSRS Tautu 1. spartakiādē piedalās 6 liepājnieki 3 sporta veidos.

1957. gads

- PSRS meistarsacīkstēs ūdens motosportā N. Bogdanovs iegūst 1. vietu un N. Fiščenko 2. vietu.
- Latvijas meistarsacīkstēs rokasbumbā Liepājas sieviešu izlasei 2. vieta un vīriešu izlasei 3. vieta.

1958. gads

- Latvijas skolēnu spartakiādes kopvērtējumā Liepājai 2. vieta.
- Vieglatlēte L. Gērika izcīna 1. vietu PSRS jaunatnes meistarsacīkstēs.

1961 – 1970

Noslāņošanās

Sešdesmito gadu sākumā PSRS vadītājs N. Hruščovs nāk klajā ar tēzi, ka katram padomju cilvēkam jāizkopj veselīgs dzīvesveids. Un sporta dzīve sāk noslāņoties divos jēdzienos – masveidībā un meistarībā. Tās var saukt arī citādi. Meistarība ir sports, bet masveidība ir fiziskā kultūra.

Lai cilvēkus ieinteresētu veselīgās nodarbībās, rīko dažādas sacensības – vecākā un vidējā gadagājuma ļaužu, veselības, GDA, namu pārvalžu, uzņēmumu brigāžu, ģimeņu spartakiādes. Ziemās uz Vaiņodi un Aizputi dodas slēpotāju vilcieni vai autotubusi, vasarās sporto uzņēmumu atpūtas nometnēs, kādas cita pēc citas top Bārtas upes krastos.



Svinīgi. Atklāj vienu no PSRS mēroga basketbola turnīriem jauniešiem.

Lai stimulētu masveidību, Latvijas mērogā starp uzņēmumu fiziskās kultūras kolektīviem rīko konkursus un aktīvākajiem piešķir sporta klubu nosaukumus. Viens no pirmajiem republikā šādu godu izpelnās Korķu un linoleja rūpnīcas kolektīvs, kas savu klubu nosauc par “Kaiju”. Prese jūsmīgi raksta, ka “Kaija” droši paceļas spārnos. Taču lidojums ir īss. Izrādās, ka īstenībā viss ir citādi, nekā rakstīts pārskatos par fiziskās kultūras kolektīva darbību. Reizē ar masveidības akcentēšanu ir sākusies manipulācija ar skaitļiem. To dara ne jau tikai kolektīvi, bet arī sporta organizācijas. Pagaidām tie vēl ir tikai ziediņi, bet drīz sāks sārtoties arī odziņas.

Meistarības jomā nekāda skaitļu ekvilibristika nevar notikt. Tur visu parāda rezultāti sacensībās. Un Liepājai tie nebūt nav slikti. Latvijas spartakiādes kopvērtējumā pilsēta pirmo reizi pakāpusies uz otro vietu, skolēnu spartakiādē pirmo reizi izcīna pirmo vietu. Vīriešu komanda izcīna Latvijas čempionu nosaukumu, sievietes PSRS B klases meistarsacīkstēs iegūst otro vietu un nespēlē augstākajā grupā tikai tāpēc, ka Maskava maina sacensību sistēmu. Ir sezonas, kad gan vīriešu, gan sieviešu komandas izcīna medaļas Latvijas meistarsacīkstēs un arī republikas kausus. Viena pilsētas futbola komanda piedalās PSRS B klases meistarsacīkstēs, bet divas citas izcīna Latvijas kausus.

Ir spilgti lideri, kuri vai nu sāk, vai turpina teikt drošu vārdu. Vieglatlētikā – L. Gērika-Auziņa, I. Verbele, R. Bauze, J. Lanka, tenisā – I. Ševčenko, riteņbraukšanā – G. Aleksandrova, A. Adamsons, D. Eņģelis, peldēšanā – A. Kārklīns, boksā – A. Šokolejs,



Talants.

Tenisiste Irina Ševčenko sava sporta ceļa sākumā.



Interese. "Daugavas" stadiona skatītāju tribīnes ļaužu pārpildītas – pirmo reizi Liepājā notiek regbija spēle.

svarcelšanā – S. Poltorackis, orientēšanās sportā – L. Barisa, basketbolā – Dz. Baka. Viņi gūst uzvaras arī PSRS mēroga sacensībās, un sākas šīs desmitgades nozīmīga iezīme – Liepājas sporta stabila iekļaušanās ar panākumiem Padomju Savienības meistarsacīkstēs. Ja līdz tam PSRS pieaugušo vai jaunatnes meistarsacīkstēs iegūtas medaļas divos sporta veidos, tad šajā desmitgadē jau 11 sporta veidos, un seši liepājnieki kļūst par PSRS čempioniem.

Iekļaušanās notiek arī tādā ziņā, ka Liepājai arvien biežāk uztic rīkot sacensības par PSRS čempiona nosaukumiem. Tādas notiek jauniešiem basketbolā un galda tenisā, bet pieaugušajiem dambretē pat divas reizes. Arī Liepājā pašā dzimst plaša mēroga sacensības, kas kļūst tradicionālas. Tas ir autorallijs, vissavienības šaha festivāls "Tautu draudzība", Liepājā izaugušā PSRS boksa čempiona I. Enkūza piemiņas balvas izciņa.

No PSRS mēroga sacensībām vispopulārākais ir futbols. Tikai šī sporta veida cienītājiem ir grūti pierast, ka liepājnieku panākumi vairs ne tuvu nav tādi, kādi bija Latvijas arēnā. Un arī pie tā grūti pierast, ka dažā labā sezonā komandā spēlētāju no citām pilsētām ir vairāk nekā no Liepājas.

Šajā desmitgadē ir arī cita neparastība. Iepriekšējos divdesmit gados Liepājā notikušas tikai vienas starptautiskas sacensības – spēle ar futbolistiem no Polijas, jo pilsēta ārzemniekiem ir slēgta. Toties tagad dažu gadu laikā ierodas komandas no trim valstīm. Interese ir milzīga. Čehoslovākijas regbistu spēlē "Daugavas" stadions ir skatītāju pārpildīts. Lai visi interesenti varētu noskatīties spēli ar Polijas basketbolistēm, arī to rīko stadionā un futbola laukumā iekārto dēļu grīdu. Spēli ar Kubas jauniešu basketbola izlasi stadionā nevar rīkot. Tā nenotiek vasarā, tāpēc jāspēlē "Daugavas" sporta zālē. Pieprasījums pēc biļetēm ir tik liels, ka tās kasēs



Andrijs Garkšons foto

Popularitāte.

Liepājas basketbola komandas pārliecinošais līderis Edmunds Dobelis, kuram visbiežāk un visskaļāk uzgavilē sporta cienītāji.

nemaz nepārdod, bet izveido speciālu komisiju, kas lem, cik biļešu katram uzņēmumam vai skolai atvēlēt. Un priekšroka ir tiem, kuri aktīvāk nodarbojas ar fizisko kultūru.

Un tomēr šajā desmitgadē ne viss notiek tik spoži. Aiz spīgtajiem līderiem rodas tukšums. Liepāja sāk slidēt arvien zemāk Latvijas spartakiādēs, samazinās pārstāvniecība republikas izlašu komandās. Sporta vadītāji attaisnojas ar diviem iemesliem. Viens – trūkst sporta zaļu, un par iespēju trenēties ziemā telpās notiek nikna cīņa starp dažādu sporta veidu treneriem. Bet otru iemeslu vadītāji izskaidro ar tēlainu frāzi: "Mālus mīcām mēs, bet glazūru uzliek citi un citur." To jāsaprot tā: Liepājas treneri

atrod talantus un sāk tos slīpēt, bet lielākus panākumus šie sportisti gūst, kad ir pārcēlušies uz Rīgu.

Lielais sports prasa arvien prāvākus līdzekļus, bet sporta organizācijas tik turīgas nav. Lai izturētu arvien lielāko konkurenci, sākas process, ko mūsdienās sauc par mecenātismu vai sponsorēšanu, bet sešdesmitajos gados par pilsētas galveno sporta veidu *piestiprināšanu* uzņēmumiem, lai arī tie rūpējas par meistarību. Tas aktivizē arī šo uzņēmumu fizikultūras kolektīvus, bet vēl lielāku aktivitāti panāk jaunās štata vienības – darba vingrošanas metodiķi. Viņu pienākums ir rīkot vingrošanu darba pārtraukumos. Ar to gan kā ir, tā ir, toties metodiķi rūpējas par citām fiziskās kultūras un arī sporta norisēm savos uzņēmumos. Rīko spartakiādes, veido komandas pilsētas mēroga sacensībām.

Tikai neattaisnojas viena no šīs desmitgades skāļākajām tēzēm, proti, ka meistarības pamatā ir masveidība. Šie jēdzieni tomēr nav savstarpēji saistīti.



Duets. Drīz pēc atgriešanās no studijām Fizikultūras institūtā Edvīns Sprūde (attēla pa labi) un Gunārs Krūmiņš ievada jaunu panākumu posmu Liepājas basketbolā.



Arvīds Frenses foto

Visilgāk. Liepājas futbola debijas gadā PSRS meistarsacīkstēs komandas galvenais treneris ir Afanasijs Ptičkins (vidū), un pie komandas stūres viņš atrodas vēl 11 sezonas.

Visilgākais Liepājas pārstāvis

Sešdesmito gadu sākumā Liepājas futbola sabiedrībā valda divas atšķirīgas noskaņas. Pacilātība, jo pilsētas futbols pārstāvēts PSRS meistarsacīkšu B klasē, un neziņa, vai šī pārstāvniecība turpināsies. Kad pēc pirmās sezonas no komandas atsakās rūpnīca "Sarkanais metalurģis", pēc



ilgām pārrunām to aprūpēt uzņemas Lauksaimniecības mašīnu rūpnīca. Bet arī mašīnbūvētājiem pietiek ar vienu sezonu – nasta ir pārāk smaga. Liepājas futbola pārstāvniecība PSRS meistarsacīkstēs karājas mata galā, un neviens cits uzņēmums finansiāli tik spēcīgs nav.

Kas zina, vai pēc divām sezonām viss nebūtu beidzies, ja ne zvejnieku saimniecība "Boļševiks". Tā ir bagātākā šādas nozares saimniecība Baltijas jūras austrumu krastā, priekšsēdētājs T. Frickauss liels futbola cienītājs, un 1962. gadā sākas "Zvejnieka" komandas laiki. Liepājnieki PSRS meistarsacīkstēs piedalās trīsdesmit vienu sezonu,

un divdesmit astoņas sezonas šajās sacensībās spēlēja "Zvejnieks". Tik ilgi neviena cita komanda nevienā citā sporta veidā Liepāju nav pārstāvējuši. "Zvejniekam" klājas dažādi. Te tas sezonu vidū pietuvojas līderiem, te nogrimst līdz pēdējai vietai. Un tomēr tā ir iespēja tik ilgi vērot Liepājā spēlējam meistarīgas komandas no desmit republikām.

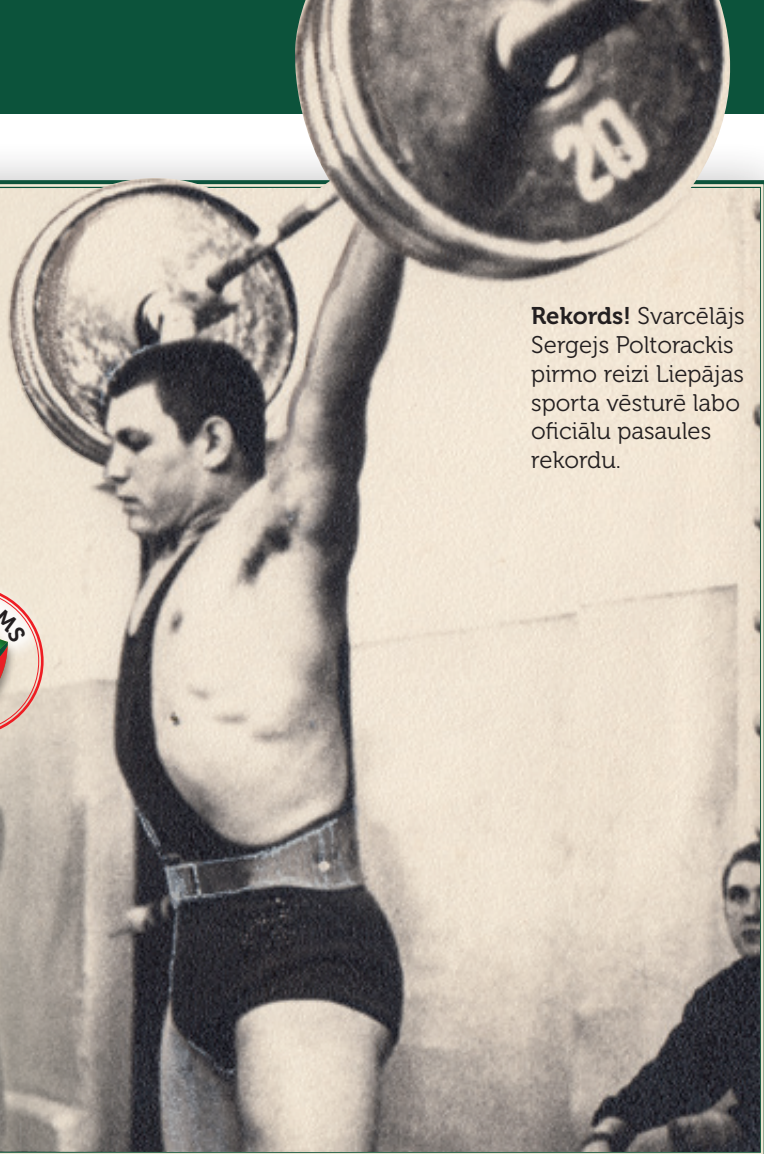
Pirmais pasaules rekords!

Svarcelšana Liepājā ir pazīstama kopš gadsimta sākuma, un liepājnieki izcīnījuši arī zelta medaļas Latvijas meistarsacīkstēs, taču uzskatīt šo sporta veidu par populāru vai panākumiem bagātu nevar. Un līdz 1970. gadam svarcēlāja Sergeja Poltoracka vārds Liepājā ir svešs. Tāpēc arī tā gada aprīlī tik negaidīta ir ziņa, ka 22 gadus vecais liepājnieks Sergejs Poltorackis PSRS meistarsacīkstēs pussmagā svara kategorijā trīscīņā iegūst otro vietu. Un pavisam pārsteidzoši, ka spiešanā par puskilogramu labojis zviedram B. Juhansonam piederošo pasaules rekordu. Tātad pirmo reizi Liepājas sporta vēsturē pilsētas vārds ierakstīts oficiālo pasaules rekordu sarakstā.

Nu jau Poltorackis ir Liepājas sporta sabiedrības uzmanības centrā, un septembrī viņu sveic ar vēl vienu pasaules rekorda labojumu. Pašam sava rekorda, un to viņš *padara smagāku* par veseliem četriem kilogramiem. Kad Liepājas žurnālisti nosaka 25 gadu izcilākos Liepājas sportistus, Poltoracki ierindo trešajā vietā.



Rekords! Svarcēlājs Sergejs Poltorackis pirmo reizi Liepājas sporta vēsturē labo oficiālu pasaules rekordu.



Vilcējspēks

Dzintra Baka ir viena no Latvijas labākajām basketbolistēm jau iepriekšējās desmitgades nogalē, kad spēlēja vēlāk legendārajā Rīgas TTT komandā tās dibināšanas gadā un palīdz *tramvajniecēm* pirmo reizi izcīnīt PSRS labākās komandas nosaukumu.



Taču Bakas ziedu laiki ir sešdesmitie gadi. Viņa Latvijas izlases sastāvā kļūst par PSRS Tautu spartakiādes un arī Padomju Savienības čempioni, kopā ar Liepājas "Zvejnieka" komandu izcīnā otro vietu PSRS B klases meistarsacīkstēs un palīdz tai iegūt četras medaļas Latvijas meistarsacīkstēs un četrus gadus izcīnīt republikas kausu.

Baka pārstāvējusi pilsētu Latvijas meistarsacīkstēs 19 sezonas – no piecdesmito gadu vidus līdz septiņdesmito gadu vidum. Un visus šos gadus ir Liepājas komandas lidere, kura ne tikai gūst visvairāk grozu, bet arī ar savu uzņēmību velk uz priekšu komandas biedrenes. No Latvijas meistarsacīkstēm viņa atvadās 35 gadu vecumā, un arī savā pēdējā turnīrā tiek atzīta par vienu no labākajām spēlētājām.

Dzintra un viņas dzīvesbiedrs, Latvijas čempions Imants Baks aizsāk dzimtas dinastiju basketbolā. Meita Aiga ir Latvijas čempione un republikas jaunatnes izlases dalībniece, znots Andris Jēkabsons kļūst par pasaules vicečempionu, savukārt viņu meitu Aneti Jēkabsoni-Žogotu atzīst par gada labāko basketbolisti Eiropā.

Viens par visiem, visi par vienu



1963. gadā Latvijas mēroga sporta dzīves galvenais notikums ir republikas spartakiādes finālsacensības, kas Rīgā notiek sešas dienas 11 sporta veidos un pulcē visus Latvijas labākos sportistus. Liepājas sports šajās sacensībās sasniedz desmitgades augstāko virsotni. Citus gadus atsevišķos sporta veidos panākumi ir spožāki, taču spartakiāde parāda, kāds ir sporta kopējais līmenis katrā pilsētā, un Liepāja kopvērtējumā izcīnā otro vietu. Prieks arī par to, ka 16 liepājniekus iekļauj Latvijas izlašu kandidātu sarakstā un viņi gatavojas PSRS Tautu spartakiādei.

Viskuplākie lauri pienākas septiņu zelta, deviņu sudraba un 10 bronzas medaļu ieguvējiem, kuri šīs balvas izcīnā vieglatlētikā, boksā, paukošanā, peldēšanā, tenisā, galda tenisā, klasiskajā un brīvajā cīņā. Taču kopējo panākumu veicina visi Liepājas delegācijas pārstāvji. Gan sporta vadītāji un treneri, kuri caurām naktīm kalkulē, kas nākamajā dienā jāsasniež tajā vai citā sporta veidā, lai nostiprinātos Liepājas pozīcijas kopvērtējumā. Gan visiem sportistiem, kuri, beiguši savas sacensības, dodas uz arēnām atbalstīt liepājniekus citos sporta veidos.

GDA nozīme Ostapam Benderam



Piecdesmitajos gados sporta organizācijas arvien vairāk sāk vērtēt pēc tā, cik cilvēku nokārtotā kompleksa "Gatavs darbam un aizsardzībai" normas. Un vērtēt ne jau pēc faktiskā skaita, bet pēc tā, kas ierakstīts pārskatos, kurus sūta uz Rīgu. Ja skaitļi mazi, tad bar. Iesaistīt cilvēkus kārtot normas nav viegli, taču arī pārmetumus nav patīkami saņemt. Un te nu oriģinālu risinājumu rod Fiziskās kultūras un sporta komitejas instruktors Jānis Kroders. Tā kā pārskatā jābūt uzvārdiem un adresēm, viņš ņem un pārraksta pilsētas telefonu grāmatu. Un arī papildina šo sarakstu.

Tolaik populāri ir krievu rakstnieku I. Ilfa un J. Petrova satīriskie romāni "12 krēslī" un "Zelta teļš". Kroders ir šo romānu liels cienītājs un pārskatā ieraksta galveno varoni. Acīmredzot sporta funkcionāri Rīgā šajos pārskatos neiedziļinās, un tā nu izrādās, ka GDA nozīme pienākas Ostapam Suleimana dēlam Benderam. Tikai viņa adrese gan nav norādīta.

1961. gads

- Peldētājs A. Kārklis PSRS izlases sastāvā piedalās sacensībās ar Lielbritānijas sportistiem.
- Vieglatlēte L. Gērika-Auziņa izcīnā bronzas medaļu PSRS meistarsacīkstēs, un viņu iekļauj Padomju Savienības izlases komandā.

1962. gads

- Latvijas skolēnu spartakiādes kopvērtējumā Liepājai 1. vieta.
- PSRS skolēnu spartakiādē liepājniekiem 3 zelta medaļas. "Zvejnieka" sieviešu basketbola komanda PSRS B klases meistarsacīkstēs izcīnā 2. vietu.
- PSRS komandu meistarsacīkstēs smaiļošanā un kanoe airēšanā A. Žukovam 2. vieta.

1963. gads

- Latvijas spartakiādē liepājniekiem 7 zelta medaļas un kopvērtējumā Liepājai 2. vieta.
- PSRS Tautu spartakiādē 13 Liepājas sportisti piedalās 5 sporta veidos, un basketboliste Dz. Baka kļūst gan par spartakiādes, gan PSRS čempioni.
- PSRS skolēnu spartakiādē riteņbraukšanas sacensībās A. Ādamsons otro reizi pēc kārtas izcīnā zelta medaļu.
- Liepājā notiek PSRS meistarsacīkšu finālturnīrs dambretē.
- "Sarkanā metalurga" komanda pirmo reizi izcīnā Liepājai Latvijas čempiona nosaukumu basketbolā vīriešiem.

1964. gads

- Par PSRS jauniešu čempioniem kļūst G. Aleksandrova riteņbraukšanā un A. Šēnvalds ūdens motosportā.
- Dambretists I. Iljašenko palīdz izcīnīt bronzas medaļu PSRS komandu meistarsacīkstēs.

Lepnums. Liepājas sporta dzīves vadītājs Arvids Birkmanis ar balvu par liepājnieku lielāko panākumu Latvijas spartakiāžu vēsturē – 1963. gadā izcīnīto 2. vietu kopvērtējumā.



1965. gads

- G. Aleksandrova pirmo reizi iegūst Latvijas čempiones nosaukumu un šo panākumu turpina vēl 36 reizes.
- Futbols ir pirmais sporta veids, kura sekcijai piešķir federācijas statusu.
- Liepājā vēlreiz notiek PSRS meistarsacīkstes dambretē.

1966. gads

- G. Aleksandrova izcīnā pirmo no savām 16 medaļām PSRS meistarsacīkstēs.
- Vieglatlēte R. Bauze izcīnā 1. vietu PSRS arodbiedrību meistarsacīkstēs.
- Vieglatlēte I. Verbele kļūst par PSRS jaunatnes čempioni, bet Latvijas meistarsacīkstēs iegūst 5 medaļas.
- Sākas Baltijas jūras ostas pilsētu Liepājas, Klaipēdas un Kaļiņingradas spartakiāde "Baltijas dzintars", kas kļūst tradicionāla.

1967. gads

- PSRS Tautu spartakiādē piedalās 14 liepājnieki 6 sporta veidos.
- L. Barisa izcīnā PSRS čempiones nosaukumu orientēšanās sportā.

1969. gads

- Tenisiste I. Ševčenko iegūst divas zelta medaļas PSRS meistarsacīkstēs meitenēm.
- Bokseris A. Šokolejs kļūst par PSRS meistarsacīkšu bronzas laureātu.
- Liepājā notiek PSRS jaunatnes meistarsacīkšu finālsacensības basketbolā.

1970. gads

- Svarcēlājs S. Poltorackis PSRS meistarsacīkstēs trīscīņā iegūst 2. vietu un labo pasaules rekordus.
- Atklāj velotreku "Dinamo" stadionā.
- PSRS meistarsacīkstēs motobraukšanā šosejā Z. Rusiņai bronzas medaļa.



Spodrināšana

Līdz šai desmitgadei liepājnieki savas pilsētas sporta godu plašākā arēnā nav spodrinājuši tik citīgi, kā tas notiek septiņdesmitajos gados. PSRS pieaugušo un jaunatnes meistersacīkstēs izcīnīta 51 medaļa, bet 12 liepājnieki 9 sporta veidos kļūst par čempioniem. Spožākā kaluma godalgu birums vēl daudz ražīgāks ir Latvijas meistersacīkstēs. Nav tāda gada, kad Liepājas pārstāvji izcīnītu mazāk par 10 čempionu nosaukumiem, bet vienugad iegūst pat 23 šādus titulus.

Iepriekšējā desmitgadē iegūtās pozīcijas nostiprina riteņbraucēja G. Aleksandrova un tenisiste I. Ševčenko. Parādās jauni līderi: motokrosā – A. Ozols un D. Ķiepe, basketbolā – M. Gūtmane, L. Brakovska un P. Rolis, boksā – T. Dragūns, klasiskajā cīņā – J. Šancevojs, ūdens motosportā – O. Kutepovs, galda tenisā – R. Mulda-Freiberga. Viens pats loka šāvējs V. Cīnis 24 reizes kļūst par Latvijas čempionu, bet V. Rozenblats loka šaušanā savām 43 (!) zelta medaļām Latvijas meistersacīkstēs pievieno 19 godalgas PSRS meistersacīkstēs.

Spožus panākumus gūst arī komandas. "Atlantijas" motoklubs pirmo reizi Liepājai izcīna PSRS kausu, "Laumas" basketbolistes pēc gandrīz 35 gadu pārtraukuma uz Liepāju atved Latvijas čempiona nosaukumu sievietēm, Bērnu un jaunatnes sporta skolas basketbolistes kļūst par PSRS jaunatnes meistersacīkšu bronzas laureātēm.

Izrāviens notiek arī Eiropas un pasaules arēnā. Treka riteņbraucējs M. Palejs ir pirmais Liepājas sporta vēsturē, kas izcīna pasaules junioru čempiona nosaukumu, V. Rozenblats un O. Kutepovs labo pasaules rekordus, P. Rolis palīdz PSRS jaunatnes izlasei izcīnīt 3. vietu Eiropas meistersacīkstēs. Divi liepājnieki jau ieguvuši Vissavienības tiesneša kategoriju, bet basketbola arbitrs M. Bernāts ir pirmais, kuram piešķir starptautisko kategoriju.

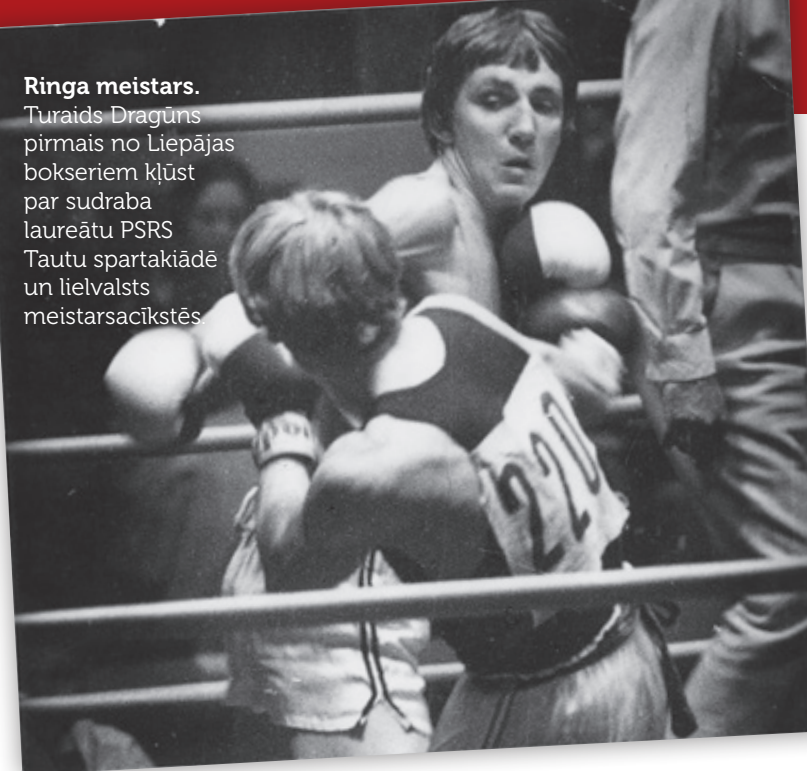
Taču spoža ir tikai Liepājas sporta fasāde. Kaut arī pilsētā strādā gandrīz 60 profesionāli treneri un nu jau piecās sporta skolās nodarbojas ap 2000 jauno sportistu, pilsēta slīd arvien zemāk Latvijas spartakiādēs, bet pārstāvju skaits PSRS Tautu spartakiādē sarūk līdz trijiem. Tukšums vīd arī aiz futbola spožās fasādes – līdzdalības PSRS 2. līgas meistersacīkstēs, kurās "Zvejnieks" priecē, vienā otrā sezonā uzvarot gandrīz vai visus līderus. Ja vēl iepriekšējā desmitgadē Latvijas

Demonstrēšana.

Lielvalsts svētku dienu demonstrācijās izteiksmīgākā parasti ir sportistu kolonna.

Ringa meistars.

Turaids Dragūns pirmais no Liepājas bokseriem kļūst par sudraba laureātu PSRS Tautu spartakiādē un lielvalsts meistersacīkstēs.



meistersacīkšu augstākajā grupā spēlēja Liepājas divas komandas un trešā cīnās par iekļūšanu tajā, tad tagad pienāk pirmā sezona Liepājas futbola vēsturē, kad pilsētai savā pārstāvja augstākajā sabiedrībā nav.

Fasādes spodrināšana notiek arī masveidības jomā, tikai ar apšaubāmām metodēm. It kā jāpriecājas, ka Liepāju trīs gadus atzīst par labāko Latvijā masu sporta attīstībā un GDA kompleksa ieviešanā un pasniedz ceļojošos sarkanos karogus. Nevar apstrīdēt, ka pilsētā nodarbojas ar 49 sporta veidiem, strādā 3700 sabiedrisko instruktoru un fiziskās kultūras norises uzņēmumos vada 24 darba vingrošanas metodiķi. Bet vai var ticēt, ka katru gadu piektā daļa Liepājas iedzīvotāju, ieskaitot zīdaiņus un sirmgalvjus, nokārto GDA normas, katrs trešais liepājnieks sistemātiski nodarbojas ar sportu un katrs otrais piedalās pilsētas spartakiādē?

Lai fasāde masveidības jomā būtu spoža, ir izstrādāta sistēma, kā pārskatos rodas lieli skaitļi.

Tas notiek pavisam vienkārši. Piemēram, ja pilsētas spartakiādes gadā kāds cilvēks savā fiziskās kultūras kolektīva sacensībās piedalās, teiksim, desmit reižu, kas nav nekas sevišķs, tad pārskatos par dalībnieku skaitu Liepājas spartakiādē parādās desmit cilvēki. Acu aizmālēšana ar gigantiskiem skaitļiem notiek visā padomju valstī dažādās nozarēs, un kāpēc lai tas nenotiktu arī sportā? Saņemot apbalvojumus taču ir tik patīkami.

Liepājas sakarā parādās arī citas padomju sporta kroplības, tikai vienā gadījumā Liepāja no tā iegūst, bet otrā gadījumā nežēlastībā krīt prese.

1971. gadā reformē PSRS meistersacīkstes futbolā, komandu skaitu 2. līgā samazina, un "Zvejniekam" tajā vieta vairs neatrodas. Bet to nevar pieļaut, ka Liepāja paliek bez PSRS meistersacīkstēm, un pilsētas delegācija dodas uz Maskavu ar dāsnu cienastu – zušiem un balzāmu. PSRS Futbola pārvalde ir noraidoša – cienasts nepalīdz mainīt lēmumu.



Snaiperis. Ložu šāvējs Vladimirs Rozenblats izcīna 19 medaļas PSRS meistersacīkstēs, labo lielvalsts rekordu, bet par Latvijas čempionu kļūst vairāk nekā 40 reižu.



Ūdenos.

Liepājas ezers jau ir par seklu burāšanas sacensībām, toties kanālā pilnā sparā notiek sacīkstes motorlaivām.



Edmunda Dobēja foto

Šahs un mats. Liepājā septiņdesmitajos gados notika arī Vissavienības šaha festivāli, uz kuriem brauca simtiem sportistu, "Daugavas" zāle bija pilna.

Taču delegācija ir uzņēmīga un dodas vizītē pie kādreizējā Liepājas Izpildu komitejas priekšsēdētāja V. Lejiņa, kas tagad ir PSKP CK loceklis un PSRS Pārtikas rūpniecības ministrs. Lejiņš ir vēlīgs un visu nokārto vienā mirklī. Viens telefona zvans Futbola pārvaldei, un "Zvejnieks" var turpināt spēlēt PSRS meistarsacīkstēs.

Otrais gadījums saistīts ar 1972. gada olimpiskajām spēlēm Minhenē. Pirms tām Liepājā trenējās PSRS izlase ritenbraukšanā trekā. Un laikrakstā "Komunisti" godīgi rakstīti, ka sportisti lielajām sacensībām gatavojas pusotru mēnesi. Taču tad nāk zibens spēriens no skaidrām debesīm. Lūk, Padomju Savienībā atvaļinājums ir tikai vienu mēnesi, bet sportisti bijuši prom no darba ilgāk. Tātad Rietumi to var izmantot par pierādījumu, ka padomju sportisti ir profesionāļi, bet tādi olimpiskajās spēlēs piedalīties nedrīkst. Redakciju no vēl lielākām nepatīkšanām glābj tikai tas, ka Starptautiskā olimpiskā komiteja acimredzot Liepājas laikrakstu "Komunisti"

nelasa, un padomju sports paliek neatmaskots profesionālismā...

Neparastos apstākļos top "Daugavas" stadiona rezerves laukums. Liepājas sporta dzīves vadītāji neļiek mieru Izpildu komitejai, ka šāds laukums jāiekārto, taču tā ir noraidoša – nav līdzekļu. Bet tad kādu dienu sāk rīkoties Izpildu komitejas priekšsēdētājs K. Strautiņš. Viņš ir atbildīgs arī par civilo aizsardzību pilsētā un izmanto šo statusu. Dod rīkojumu uzņēmumiem: starp "Daugavas" stadionu un Jūrmalas ielas galu sprāgusi atombumba, nekavējoties jālikvidē saindētā zemes virskārta! Tūlīt pat uz turieni dodas buldozeri, traktori, kravas automašīnas. Izrok krūmus, nolīdzina kāpas. Un, ja reiz darbi sākti, tad nekas cits neatliek, kā tos turpināt, kamēr laukums gatavs.



Foto no Olgas Viskriemas personīgā arhīva



Grācija. Trenere Ausma Lēmane izaudzinājusi veselu virkni meistaru graciozākajā sporta veidā – mākslas vingrošanā.

Tradīcijas. Ausmas Lēmanes audzēknes mākslas vingrošanā panākumus guva regulāri un kuplīnāja ar saviem priekšnesumiem arī dažādus sporta pasākumus pilsētā. Bijušās treniņu partneres joprojām ir labas draudzenes.



Foto no Māra Brznieka arhīva

Uz motocikla un laivā. Dainis Ķiepe iegūst 8 zelta medaļas gan Latvijas un Baltijas meistarsacīkstēs motokrosā, gan arī ūdens motosportā.

No Liepājas uz olimpiskajām spēlēm

Ritenbraukšanas treneris M. Jaunsleinis ir ļoti uzņēmīgs cilvēks. Ja grib kaut ko panākt, iet cauri sienām. Iepriekšējās desmitgades nogalē viņš Maskavā tikmēr pierāda, ka Liepājā jāceļ velotreks, kamēr funkcionāri piekrīt. Un piekrit galvenokārt tāpēc, ka tuvojās Minhenes olimpiskās spēles un Padomju Savienībā vajadzīgs velotreks, kas būtu Minhenes treka kopija, lai ritenbraucēji varētu *piešauties* olimpiskajām cīņām. Liepāju izvēlas arī tāpēc, ka klimatiskie apstākļi šeit ir līdzīgi apstākļiem Minhenē.

1970. gadā treku "Dinamo" stadionā atklāj, un 1972. gada vasarā tajā notiek reprezentablākās sacensības pilsētas sporta vēsturē – PSRS meistarsacīkstes, kurās piedalās arī pasaules čempioni. Bet Liepājai vēl lielāks gods ir tas, ka pusotru mēnesi tur trenējās PSRS izlase, to svinīgā ceremonijā viesnīcā "Līva" izveda uz olimpiskajām spēlēm.



Azartiskais cīnītājs. Tā devē Normundu Ērkuli, kas izcīnīja 6 Latvijas čempiona nosaukumus, PSRS jaunatnes čempiona titulu un sudraba medaļu lielvalsts pieaugušo meistarsacīkstēs.

Pirmo reizi PSRS kauss

Motosportisti spožas uzvaras biežāk gūst nākamajā desmitgadē, taču par Liepājas panākumiem bagātāko sporta veidu motosports kļūst septiņdesmito gadu vidū, kad motokluba "Atlantija" komanda pirmā pilsētas sporta vēsturē izcīnīja PSRS kausu.

Pretī panākumiem sportistus virza treneris A. Kalniņš, kurš kopā ar puīšiem no agra rīta līdz vēlam vakaram nēmas pa kluba garāžu Kaiju ielā. Puīši viņu sauc par savu otro tēvu, un Kalniņš ir stingrs tēvs. Viņa galvenais princips: motokross nav galvu reibinošs ātrums un elpu aizraujoši lēcieni trases tramplīnos, bet gan ilgs, nogurdinošs un pat apnīcīgs darbs pie sava motocikla. Ja to neapzinās, tad motosportā nav ko bāzt degunu.

To apzinās N. Ērkulis, N. Dūčis, A. Ozols, D. Ķiepe, J. Nazaruks, E. Audars, J. Pakulis, N. Jansons un citi, kuri vairāk nekā desmit gadu laikā izcīnīja gandrīz pussimtu Latvijas čempiona nosaukumu, bet PSRS meistarsacīkstēs iegūst 15 medaļas. Kalniņš ir pirmais un paliek vienīgais Liepājas sporta vēsturē, kuram uztic PSRS izlases trenera pienākumus.



Motosportistu otrais tēvs. Tā devē sporta kluba "Atlantija" treneri Andri Kalniņu (no kreisās), kas šajā fotoattēlā redzams kopā ar vienu no saviem titulētākajiem audzēkņiem Normundu Jansonu.





Labākā 37 gadu garumā

Riteņbraucēja Gaļina Aleksandrova nav no tām Liepājas sporta leģendām, kuru uzvarām liepājnieki uzgavilējuši. Un diez vai daudzi sporta cienītāji zina vaigā savas pilsētas izcilo sportisti. Jo Aleksandrova spožās uzvaras gūst lielākoties citās Latvijas un PSRS pilsētās. Bet šo uzvaru viņai ir vairāk nekā jebkurai citai Liepājas sportistei. Divdesmit gadu laikā Latvijas čempiones nosaukumi šosejā un trekā izcīnīti 37 reizes, citu gadu iegūti pat pieci un seši augstākie tituli. Spoži panākumi arī PSRS meistarsacīkstēs – trīs zelta, sešas sudraba un septiņas bronzas medaļas. Tāpēc arī Aleksandrovu biežāk nekā citus atzīst par Liepājas gada labāko sportisti – 12 reiz, bet no sešdesmito gadu beigām līdz septiņdesmito gadu vidum tas notiek septiņas reizes pēc kārtas. Taču unikāls ir kas cits – pēdējo reizi Aleksandrovu par laureāti kronē 56 gadu vecumā, 37 gadus pēc tam, kad šajā godā celta pirmo reizi. Jo, atvadijusies no aktīvā sporta, viņa sāk piedalīties senioru sacensībās un Zviedrijas, Austrijas, Ukrainas, Krievijas trasēs divas reizes kļūst par



Visilgākā laureāte.

Riteņbraucēja Gaļina Aleksandrova par Liepājas sporta laureāti pirmo reizi kļūst 1964. gadā, pēdējo reizi – pēc 30 gadiem.

pasaulē čempioni vecmeistariem, trīs reizes par Eiropas čempioni un divas reizes izcīna Pasaulē kausu. Aleksandrova nenoliek malā velosipēdu arī tad, kad beidz piedalīties senioru sacensībās. Trīs vai četras reizes nedēļā viņu var redzēt pārliecinoši minam pēdāļus Liepājas – Klaipēdas šosejā, un aizbraukt līdz Palangai un atpakaļ Aleksandrovai ir nieka lieta.

Transparents



Sporta biedrības "Daugava" Liepājas padomes priekšsēdētājs L. Jaunzems iecienījis cēlas un daiļskanīgas frāzes. Tādas viņš bārsta savās runās sanāksmēs, tādās liek rakstīt plakātos "Daugavas" sporta zālē un stadionā. Neko jaunu nedomādami, sporta darbinieki pirms 1. maija demonstrācijas nolemj transparentu nodēlēt tekstus atsvaidzināt ar sava priekšnieka domugraudiem. Un liek māksliniekam uz transparenta, ko nest gājienā, uzrakstīt Jaunzema bieži lietoto tekstu: "Sports – tā ir muskuļu bronza un ādas svaigums." Viss jau būtu labi, ja transparenta apakšā labajā pusē viņi nebūtu uzrakstījuši autora vārdu. Tāpēc arī transparents krāšņo sportistu kolonnu tikai no Sporta nama līdz Leņina ielai. Tur to pamana modrās acis un pavēl ar steigu novākt. Jo uzskata par ķecerību, ka tur, kur pieņemts rakstīt vadoņu uzvārdus – V. I. Leņins, L. Brežņevs –, tagad stāv rakstīts kaut kāds L. Jaunzems.



"Baltijas dzintars". Tā sauc balvu par uzvaru Baltijas jūras triju ostas pilsētu – Klaipēdas, Kaļiņingradas un Liepājas spartakiādes kopvērtējumā. Šī spartakiāde no sešdesmito gadu vidus līdz septiņdesmito gadu vidum notiek 7 reizes 12 sporta veidos pārmaiņus katrā pilsētā un vienmēr kopvērtējumā uzvar mājnieki – 3 reizes Klaipēdas izlase, pa 2 reizēm Liepājas un Kaļiņingradas izlases. Sacenšoties konkurentu pilsētās, liepājnieki 4 reizes ir 2. vietā, un tikai pēdējā spartakiādē paliek 3. vietā.



1971. gads

- V. Rozenblats izcīna pirmo no savām 11 medaļām PSRS meistarsacīkstēs un pirmo Latvijas čempiona nosaukumu.
- P. Rolim bronzas medaļa Eiropas jaunatnes meistarsacīkstēs basketbolā.
- PSRS Tautu spartakiādē piedalās 5 liepājnieki 4 sporta veidos.
- Par Latvijas čempioniem kļūst 14 liepājnieki 6 sporta veidos.

1972. gads

- V. Cinis izcīna piecus Latvijas čempiona nosaukumus loka šaušanā.
- D. Ķiepe iegūst pirmo no saviem 8 Latvijas čempiona nosaukumiem motokrosā, bet vēlāk tikpat reizi kļūst par republikas čempionu ūdens motosportā.
- V. Rozenblats palīdz izcīnīt PSRS kausu šaušanā.

1973. gads

- D. Ķiepe PSRS meistarsacīkstēs motokrosā 3. vieta.
- M. Dimēns izcīna 2. un 3. vietu PSRS meistarsacīkstēs planierismā.
- E. Smiltnieks kļūst par PSRS jauniešu čempionu burāšanā.
- "Sarkanā metalurga" basketbolisti izcīna tiesības piedalīties PSRS kausa izcīņā.
- V. Rozenblats palīdz labot pasaules rekordu šaušanā.

1974. gads

- O. Kutepovs iegūst 2. vietu PSRS meistarsacīkstēs ūdens motosportā, bet pēc trīs gadiem šo panākumu atkārt.
- G. Aleksandrova izcīna 6 zelta medaļas Latvijas meistarsacīkstēs riteņbraukšanā un palīdz Latvijas izlasei iegūt PSRS kausu.
- Liepājniekiem Latvijas meistarsacīkstēs 23 čempionu nosaukumi 8 sporta veidos.

1975. gads

- O. Kutepovs izcīna divas 1. vietas PSRS meistarsacīkstēs ūdens motosportā un labo pasaules rekordu.
- PSRS Tautu spartakiādē piedalās 3 liepājnieki 3 sporta veidos.

Objektivitāte. Basketbola arbitrs Mariss Bernāts pirmais no liepājniekiem iegūst starptautiskās kategorijas tiesneša nosaukumu, un viņam uztic tiesāt gan pasaules meistarsacīkšu, gan Eurokaus spēles, gan izšķirošās cīņas par PSRS čempionu nosaukumiem.

Jauna galvenā mājvieta



1975. gada decembrī ir nedaudz skumjš, bet vairāk priecīgs notikums. Skumjš tāpēc, ka ne gluži aizmirstībā, tomēr pagātnē paliek vecā, labā "Daugavas" sporta zāle, kas pieredzējusi Liepājas basketbola un boksa uzvaru ceļa sākumu un uz kuriem ceļš vedis sporta cienītājus vairākās paaudzēs.

Bet šis notikums ir priecīgs tā iemesla dēļ, ka dzimst jauns galvenais centrs sacensībām un treniņiem telpās – Metalurgu kultūras pils ar sporta zāli. Plašāku un gaišāku nekā "Daugavas" zāli, un skatītājiem vairs nav jākāpj gandrīz vai citiem uz galvas, bet basketbolistiem, lai ievadītu bumbu spēlē no sānu līnijas, nav jākāpj uz skatītāju kājām.

Iegūstot Metalurgu kultūras pils sporta zāli, Liepājas sporta dzīve iegūst iespēju arvien biežāk rīkot PSRS mēroga turnīrus basketbolā. Tur trenējas un sacenšas arī volejbolisti, tenisisti, galda tenisisti, tātad ceļu uz sporta virsotnēm sāk cita paaudze, un tur godina arī pilsētas gada labākos sportistus un trenerus.☺

1976. gads

- M. Dirnēns kļūst par PSRS čempionu planierismā.
- V. Rozenblats iegūst 5 zelta medaļas Latvijas meistarsacīkstēs šaušanā.

1977. gadā

- "Atlantija" izcīna PSRS kausu motokrosā.
- A. Ozols izcīna sudraba medaļu PSRS meistarsacīkstēs motokrosā, bet nākamajā gadā bronzas medaļu.
- V. Rozenblats kļūst par PSRS čempionu šaušanā.
- M. Gūtmane, L. Brakovska un I. Sāmeite palīdz Latvijas izlasei izcīnīt zelta medaļas PSRS jaunatnes meistarsacīkstēs basketbolā.
- Liepājā notiek PSRS jaunatnes sporta spēļu basketbola un volejbola turnīri.

1978. gads

- Liepājnieki izcīna 8 medaļas PSRS jaunatnes meistarsacīkstēs 5 sporta veidos, un par zelta laureātiem kļūst basketbolistes M. Gūtmane, L. Brakovska un I. Degtjarova, kā arī motosportists N. Ērkulis.
- PSRS skolēnu spartakiādē medaļas iegūst 5 liepājnieki.
- BJSS komanda izcīna 3. vietu PSRS jaunatnes meistarsacīkstēs basketbolā.

1979. gads

- PSRS Tautu spartakiādē piedalās 10 liepājnieki 5 sporta veidos, un bokseris T. Draguns iegūst 2. vietu, bet karingists G. Holštroms 3. vietu.
- PSRS jaunatnes čempiona nosaukumu izcīna J. Šancevojs klasiskajā cīņā un M. Palejs riteņbraukšanā trekā.
- Liepājā notiek PSRS basketbola meistarsacīkšu augstākās grupas dublieru turnīrs.

1980. gads

- M. Palejs iegūst pasaules junioru čempiona nosaukumu riteņbraukšanā trekā.
- Latvijas meistarsacīkstēs liepājnieki izcīna 13 zelta medaļas 7 sporta veidos.

1981 – 1990

Svētki

Sporta dzīves vadītāji meklē jaunas formas, kā ieinteresēt skatītājus apmeklēt sacensības un kā iesaistīt jauniešus sporta nodarbībās. Un nonāk pie atziņas, ka spēcīgs pievilksnības magnēts ir svētku gaisotnes radišana sacensībās. Tas arī kļūst par šīs desmitgades spilgtāko motīvu. Sacensību atklāšanas un noslēguma ceremonijās uzstājas vairāki simti vingrotāju, savu māku rāda tautas deju kolektīvi, muzicē iecienītas popgrupas, notiek teatralizēti uzvedumi.

Tā ievada un arī beidz tādas sacensības, kurās par skatītāju interesi nebūtu jābažījās – PSRS meistarsacīkstes autorallijā, Padomju Savienības junioru un jauniešu meistarsacīkstes basketbolā, cīņas par Latvijas čempionu nosaukumiem boksa un tenisā, futbola sezonu atklāšanu. Liepājas sporta organizācijas ir pierādījušas, ka prot rīkot sacensības ar izdomu, un pilsētai uztic plašus kompleksus sporta sarīkojumus – Latvijas skolēnu spartakiādes un arī sporta biedrības "Daugava" sporta spēļu finālsacensības. Un "Daugavas" stadiona skatītāju tribīnes ir pārpildītas.

Te nu noder Mākslas vidusskolas direktora R. Rubīna izdoma, kas ir bagāta ar neparastībām.



Svētki. PSRS mēroga turnīrus Liepājā parasti ievada krāšņi uzvedumi.



Godināšana. Liepājas gada labāko sportistu un treneru sveikšana parasti notiek svinīgi un skatītāju pārpildītās zālēs.

Jubileja. Liepājas basketbola pirmsākumu atceres sarīkojumā piedalās arī viens no pirmajiem Liepājā izaugušajiem sportistiem, kas kļuvis par Eiropas čempionu – Oļģerts Jurgensons.



Medaļas kad rotā krūtis. Skatītāji "Daugavas" stadionā sveic Liepājas titulētākos sportistus.

Tāpat kā gada labāko pilsētas sportistu un treneru sveikšana, kas vairs nenotiek šaurā lokā Sporta komitejas telpās, bet "Sporta laureātu" vakaros Liepājas teātra un Metalurgu kultūras pils zālēs. Ieejas biļetes uz tiem ir deficīts, jo tas ir kaut kas jauns. Cilvēki var ne tikai vērot sporta līderu godināšanu un klausīties koncertus, bet arī paši piedalīties dažādos atjautības un veiklības konkursos.

Svētku gaisotni cenšas radīt arī atsevišķu sporta veidu dienās – basketbola, futbola, peldēšanas. Lielu interesi izraisa riteņbraukšanas diena, kad Jūrmalas parkā un tā apkārtnes ielās uz velosipēdiem kāpj apmēram pustūkstoš cilvēku. Bet vislielākā piekrišana ir skrējēju dienai, un tajā piedalās 9250 dalībnieku. Redzot, ka skrējēju diena ir sevi attaisnojusi, sāk rīkot arī skrējienus no Liepājas līdz Klaipēdai, Palangai, Pāvilstai. Un nav svarīgi, vai cilvēks aizskrējis līdz Klaipēdai, kas vienam otram izdodas nedaudz ilgākā laikā par septiņām stundām, vai veicis tikai dažus kilometrus. Galvenais, ka viņš izjutis, ko spēj.

Cilvēki ir ieinteresēti veselības nostiprināšanas nolūkā nodarboties ar skriešanu ikdienā, un, lai tas nebūtu vienmuļi, Jūrmalas ielas galā ierīko veselības trasi, kurā ir arī dažādi vingrošanas rīki. Bet bērnu un jauniešu vajadzībām atjauno basketbola laukumus dzīvojamo namu rajonos.

Sāk rīkot arī tā sauktās Atvērto durvju dienas. Rudeņos, ziemās un pavasaros tādas notiek sporta zālēs, kad noteiktā laikā katrs, kas vēlas, var ierasties uzspēlēt basketbolu, volejbolu vai galda tenisu. Bet vasarās šādas dienas ir arī "Daugavas" stadionā, kur jebkurš var piedalīties basketbola soda metienu



Visaugstāk.

Daina Vilne par Latvijas, PSRS, Eiropas čempioni un pasaules rekordisti kļūst visaugstāk virs zemes, jo viņa ir planieriste.

turnīros, 11 metru sitienu izpildē futbola laukumā, kā arī treneru vadībā izmēģināt spēkus dažādās vieglatlētikas disciplīnās.

Ir vēl viena neparastība, kas izpaužas arī sporta svētku radišanā. Līdz tam vairākus gadu desmitus nav pieņemts publiski atgādināt par sporta dzīvi Latvijas pirmās brīvvalsts laikā, ja nu vienīgi, krāsojot to melnos toņos. Laiki sāk mainīties, un nu jau var presē stāstīt par liepājnieku kādreizējiem sasniegumiem. Pilsētas vadītāji pat atbalsta ieceri ierīkot Liepājas sporta vēstures muzeju, ir noskatīta vieta, kur tādu iekārtot, sāk vākt sporta relikvijas, tikai pietrūkst līdzekļu, lai muzeju izveidotu.

Un tomēr seno dienu sporta notikumu celšanai gaismā ir turpinājums. Liepājas pārstāvis PSRS meistaršācīkstēs futbolā iegūst jaunu nosaukumu. Komandu pārdēvē kādreiz tik leģendārā vārdā – par “Olimpiju”. Savukārt basketbolā notiek krāšņi svētki – atzīmē 50. gadadienu, kopš notikušas Liepājas pirmās meistaršācīkstes. Sumina gan šī sporta veida pirmo panākumu kalnīnātājus, gan tos, kuri Liepājā izauguši un vēlāk sasnieguši augstas virsotnes.

Ja masu sportā galvenais motīvs ir svētku gaisotnes radīšana sacensībās, tad lielajā sportā tā ir airēšanas slaloma un motosporta dominēšana. Pilsētas gada labāko sportistu un treneru sarakstos visā desmitgadē abi šie sporta veidi kopā pārstāvēti tikpat, cik visi pārējie kopā. Tikai airēšanas slaloma liderei Dz. Blūmai parādījies līdzvērtīga konkurente – planieriste D. Vilne. Septiņus gadus pēc kārtas laureātu sarakstā neviena cita sportiste nespēj iejaukties šajā duetā.

Astoņdesmito gadu beigās briest nepatīkamas pārmaiņas sporta dzīvē. Sāk buksēt lielie uzņēmumi, un tie vairs nespēj aprūpēt sportu. Pirmie to izjūt basketbols un futbols. Sieviešu basketbola komanda, kura vēl nesen vienā sezonā izcīnījusi gan sudraba medaļas Latvijas meistaršācīkstēs, gan republikas kausu, noslīd līdz tabulas lejasgalam, bet vīrieši pat izkrīt no augstākās grupas. Zvejnieku saimniecības “Kursa” spēkos vairs nav finansēt pārstāvi PSRS meistaršācīkstēs futbolā, un treneriem lielākas rūpes rada nevis komandas gatavošana spēlēt, bet līdzekļu meklēšana, lai komanda varētu eksistēt. Un pirmo reizi liepājnieki neizbrauc uz spēli citā republikā. Jātaupa līdzekļi.



Pēctecība. Aigars Auznieks atceras, ka trenēties sācis astoņdesmitajos, kad airētājas Dzintras Blūmas panākumi veicināja airēšanas slaloma popularitāti Liepājā. Tagad viņš pats ir airēšanas slalomistu treneris.



Šīs desmitgades pēdējā gadā beidzas Liepājas pārstāvniecība PSRS meistaršācīkstēs futbolā, kas ilgusi 31 sezonu. Tajās liepājnieki aizvada 1078 spēles ar 10 republiku komandām. Pēdējās sezonās gan valda liela jezga. It kā nebūtu nekas sliktis, ja nolemj nostiprināt “Zvejnieka” un Rīgas “Daugavas” komandu sadarbību. Taču spēlētājus no vienas komandas uz otru mētā tik haotiski, ka futbolisti paši var apjukt, kurā komandā kuru spēli aizvada. Un tomēr punktu PSRS meistaršācīkstēm liepājnieki pieliek cienīgi, starp 17 komandām izcīnot 7. vietu. Augstāk komanda nav bijusi ne reizi.



Mūža garumā. Jēkabs Kupšis trenēja vieglatlētus vēl tad, kad pašam gadu skaits sniedzās pāri 80.



Ar raketi rokā. Tā visu dzīvi aizvadījis Edgars Ernestsons, kas jaunībā spēlēja tenisu pats, bet vēlāk kļuva par sportistu meistarīgu audzinātāju.



Foto no Anzūša Riemasa personīgā arhīva

Intenberga rekordi

Kaut arī Jānis Intenbergs spilgti piesaka sevi futbolā 1977. gadā, tomēr viņa ziedu laiki ir astoņdesmitie gadi, kuros Intenbergs ir Liepājas labākais futbolists un viens no labākajiem Latvijā. Šā sporta veida cienītāji iet skatīties ne tik daudz, kā PSRS meistaršācīkstēs spēlēt “Zvejnieks”, bet vērot Intenberga eleganto manieri apspēlēt pretiniekus un to, cik vārtu viņš šoreiz iesitīs.



Astoņdesmitajos gados Intenbergs ir arī autors četriem notikumiem Liepājas futbola norisēs. 1984. gadā viņš PSRS meistaršācīkstēs sasniedz to, ko nav spējis neviens cits liepājnieks pat Latvijas meistaršācīkstēs – iesit 28 vārtus, kas ir vairāk nekā puse no visas komandas guvuma. 1987. gadā Intenbergs sasniedz vēl vienu rekordu – PSRS meistaršācīkstēs iesit savus 100. vārtus. Astoņdesmito gadu nogalē viņš pirmais no visiem Liepājas sportistiem dodas spēlēt citas valsts, proti, Polijas, meistaršācīkstēs. Un ceturtais notikums ir tas, ka šajā desmitgadē Intenberga vārtu guvums, gandrīz 20 gadus spēlējot Latvijas (arī jaunatnes) un PSRS meistaršācīkstēs, pārsniedz skaitli 250. Tik ražīgs nav neviens cits visā Liepājas futbola vēsturē.

Visražīgākais. Neviens cits Liepājas futbolists oficiālās spēlēs nav iesitis tik daudz vārtu, cik Jānis Intenbergs – vairāk nekā 250.

Ringa karalis

Jau tas vien ir ko vērts, ka bokseris Andrejs Trocenko izcīnā 2. vietu PSRS meistaršācīkstēs un piecus gadus pēc kārtas kļūst par Latvijas čempionu. Būtu vēl biežāk, taču viņš četrus gadus pārstāv Polijas klubu šīs valsts meistaršācīkstēs, nezaudē nevienu no vairāk nekā 20 cīņām un uzvar prestižā turnīrā – Feliksa Štamma piemiņas balvas izcīnā. Taču Trocenko augstākās virsotnes šajā desmitgadē ir divas citas. Viena – sudraba medaļa Labas gribas spēlēs, kurās piedalās daudzi izcili meistari. Otra – viņu iekļauj Eiropas izlasē mačā pret Amerikas kontinenta izlasi.



Foto no Kārlis Kriņevs personīgā arhīva



Tā sākas un turpinās Trocenko ceļš uz vēl vienu virsotni – pēc sporta karjeras beigām viņu ievēl par Latvijas Boksa federācijas prezidentu. Līdz tam neviens cits liepājnieks nevienā citā sporta veidā tik augstā godā vēl nav ticis.



Foto no Anzūša Riemasa personīgā arhīva

Sirsniņi. Tā Liepājas autoostā pēc spožas uzvaras sagaida bokseri Andreju Trocenko.



Labākā divos statusos



Neviens Liepājas sportists nevienā citā sporta veidā par PSRS čempionu nav kļuvis tik bieži kā Dzintra Blūma airēšanas slalomā – deviņas reizes. Un kur tad vēl piecas cita kaluma medaļas, trīs reizes iegūtais PSRS kauss, bet uzvaras Latvijas meistarsacīkstēs skaitāmas vairākos desmitos. Deviņdesmito gadu sākumā Blūma ir pirmā, kas pārstāv Liepāju olimpiskajās spēlēs.

Tāpēc arī viņa no astoņdesmito gadu sākuma līdz deviņdesmito gadu vidum 13 reizi iekļūst Liepājas gada labāko sportistu pirmajās trijniekā un no tām septiņas reizes ir galvenā laureāte. Taču unikāli ir tas, ka šajā laikā Blūma laureātu sarakstā astoņus gadus ir divos statusos – gan sportistes, gan treneres – un vienu gadu abās nominācijās ir pati labākā. Tādu dubultpanākumu nav guvis neviens cits. Jo Blūma, aizsākusi Liepājā airēšanas slalomu, ne tikai pati gūst uzvaras, bet izaudzina veselu plejādi Latvijas čempionu un medaļu, arī visaugstāko, ieguvējus PSRS meistarsacīkstēs – N. Helmani, A. Poli, A. Rovi, G. Gertsonu, J. Ozoliņu, A. Losmani, un astoņdesmitajos gados airēšanas slaloms ir viens no spožām uzvarām bagātākajiem sporta veidiem Liepājā.

Uz starta 9250 skrējēju

Visā lielvalstī nosaka arvien jaunus attiecīgu profesiju svētku dienas, un arī sportā ievieš dažādu sporta veidu dienas. Tā ir viena no šīs desmitgades jaunajām formām masu sportā. Un vislielāko popularitāti iegūst Skrējēju dienas. Pirmajā no tām piedalās 9250 cilvēku, un tas nav uzpūsts skaitlis. Jūrmalas parks mudzēt mudz no skrējējiem. Skrien jauni un veci. Mātes un tēvi ar bērniem. Uzņēmumu cehu kolektīvi un skolu klases kopā ar audzinātājiem, rotājušies ar pašu izgatavotām emblēmām.

Skrējēju dienas arī visvairāk attaisno ieceri – lai cilvēks savas veselības nostiprināšanā ar skriešanu nodarbotos ikdienā. Strauji papildinās Liepājas skrējēju kluba dalībnieku skaits, šādi klubi top vairākos uzņēmumos. Ir likts pamats masu skrējieniem, kas pēc gadiem atdzimst Liepājas pusmaratonā.

Skriešanas prieks. Attēlā redzamo vēlāk tik populāro Liepājas pusmaratonu ievada Skrējēju dienas, kurās piedalās pat vairāk nekā 9000 skriešanas cienītāju. Tagad šī tradīcija pāraugusi iecienītās sacensībās "Liepājas pusmaratons", kas pilsētas ielās notiek ik vasaru.



1981. gads

- M. Palejs izcīna 1. un 3. vietu pasaules junioru meistarsacīkstēs riteņbraukšanā trekā un arī PSRS meistarsacīkstēs jauniešiem.
- D. Vilne labo PSRS rekordu planierismā.
- Motokrosisti izcīna 5 Latvijas čempionu titulus.
- Liepājā notiek PSRS meistarsacīkstes autorallijā.

1982. gads

- J. Šancevojs iegūst zelta medaļu Eiropas junioru un PSRS jauniešu meistarsacīkstēs klasiskajā cīņā.
- Dz. Blūma pirmo reizi kļūst par PSRS čempioni airēšanas slalomā un šo panākumu gūst vēl 8 reizes.
- D. Vilne PSRS meistarsacīkstēs planierismā pirmo reizi izcīna mazo zelta medaļu.
- N. Helmanis iegūst 2. vietu PSRS meistarsacīkstēs airēšanas slalomā, bet nākamajā gadā kļūst par Padomju Savienības čempionu.
- "Atlantijas" komanda PSRS kausa izcīņā motokrosā iegūst 3. vietu, bet nākamajā gadā 2. vietu.
- M. Palejs izcīna 2. vietu PSRS meistarsacīkstēs riteņbraukšanā trekā.

1983. gads

- Liepājā notiek Latvijas skolēnu spartakiādes finālsacensības, PSRS jauniešu un arī arod biedrību meistarsacīkstes basketbolā.
- PSRS Tautu spartakiādē piedalās 7 liepājnieki 5 sporta veidos un planieriste D. Vilne izcīna 3. vietu.

1984. gads

- N. Ērkulis iegūst sudraba medaļu PSRS meistarsacīkstēs motokrosā.

1985. gads

- Liepājas komanda izcīna 1. vietu PSRS kausa izcīņā airēšanas slalomā.
- Liepājā notiek PSRS meistarsacīkstes autorallijā.
- G. Gertsons izcīna 1. vietu PSRS jauniešu meistarsacīkstēs airēšanas slalomā.



- N. Jansons iegūst 2. vietu un N. Dūcis 3. vietu PSRS meistarsacīkstēs motokrosā.

1986. gads

- A. Trocenko izcīna sudraba medaļas Labas gribas spēlēs un arī PSRS meistarsacīkstēs boksā.
- PSRS Tautu spartakiādē piedalās 4 liepājnieki 3 sporta veidos, V. Miščenko iegūst 2. un 3. vietu gan spartakiādē, gan Padomju Savienības meistarsacīkstēs un arī kausa izcīņā ūdens motosportā, bet basketbolists A. Dzeguze un bokseris A. Žukovskis spartakiādē izcīna bronzas medaļas.
- D. Vilne kļūst par PSRS absolūto čempioni planierismā un labo pasaules rekordu.
- Liepājā notiek sporta biedrības "Daugava" sporta spēļu finālsacensības.
- M. Mediņš, A. Rove un U. Ruperts kļūst par PSRS čempioniem airēšanas slalomā.

1987. gads

- D. Vilne izcīna 2. vietu Eiropas meistarsacīkstēs planierismā.
- U. Dzalbs iegūst 3. vietu PSRS meistarsacīkstēs motokrosā.

1988. gads

- Liepājā notiek sporta biedrības "Daugava" sporta spēļu finālsacensības.
- V. Miščenko kļūst par PSRS čempionu ūdens motosportā.
- A. Polis iegūst divas 1. vietas PSRS meistarsacīkstēs airēšanas slalomā.

1989. gads

- N. Gončarova PSRS komandu meistarsacīkstēs sporta vingrošanā iegūst sudraba medaļu.
- M. Kārklīņš uzvar Eiropas junioru kausa izcīņā bobslejā.

1990. gads

- T. Kuzmina iegūst 3. vietu PSRS meistarsacīkstēs planierismā.
- Liepājas futbols beidz savu 31 sezonu ilgo pārstāvēniecību PSRS meistarsacīkstēs.

Sarkanais karogs

Ari sporta dzīvē modē ir nākusi sociālistiskā sacensība. Tāda notiek starp pilsētām par sasniegumiem sporta un fiziskās kultūras attīstībā, un uzvarētāji saņem ceļojošo sarkano karogu. Visu izšķir pārskatos ierakstītie skaitļi, un tos raksta pēc iespējas lielākus, jo vai tad kāds ies pārbaudīt.

Sādu karogu saņem arī Liepāja. Tikai ne laime tā, ka ierasties pilsētā pieredzes apmaiņā piesakās Latvijas sporta vadītāji un citu pilsētu sporta darbinieki. Tas nozīmē, ka jāparāda, cik lielā cieņā Liepājā ir veselīgas nodarbības, un pilsētas sporta priekšnieki citkārt patukšajos stadionos un sporta zālēs sapulcina tādu cilvēku skaitu, kāds vēl nekad nav redzēts. Ciemiņi patikami pārsteigti, Liepājas vadītāji apmierināti smaida. Bet smaida tikai nākamajai dienai. Daļa ciemiņu paliek Liepājā nakšņot un nākamajā dienā vēlreiz dodas uz sporta bāzēm, lai papriecātos par lielo aktivitāti, tikai ierauga tukšumu.

Kopš tās reizes Liepājas sporta vadītāji pārskatos raksta tādus skaitļus, lai nebūtu, par ko pārvest, bet lai nepiešķirtu arī sarkano karogu.



Gita Gertsona foto

1991 – 2000

Juceklis

Ne jau tikai tāpēc Liepājas sporta dzīvē sākas juceklis, ka, Latvijā mainoties politiskai iekārtai, mainās arī sporta dzīves principi un priekšstati, taču neviens īsti nezina, kas jāliek pamatā. Aicinot sporta darbiniekus izstrādāt jaunu koncepciju, pašvaldībā atbildīgie par sportu var vienīgi pateikt: vienalga, kādu, tikai lai nebūtu tā, kā līdz šim. Bet kā līdz šim nevar būt tā iemesla dēļ, ka jūk un brūk uzņēmumi, kuri finansējuši sportu. Treneri un sporta darbinieki staigā pa uzņēmumiem kā lūdzēji ar izstieptu roku, bet tur viņiem atbild: par kādiem līdzekļiem sportam jūs runājat, ja mums tūlīt pat apstāsies ražošana!

Bēdīgā stāvoklī ir visi sporta veidi, bet vislielākais haoss valda futbolā. PSRS meistersacikšu laikā pieraduši pie regulāri maksātām algām, tagad futbolisti atsakās spēlēt, iekams nesamaksās. Un ir tādi pavasari, kad sezonas priekšvakarā nav zināms, Liepāja būs vai nebūs pārstāvēta Latvijas meistersacikstēs. Kad atbalstītāji rodas, bet kavējas maksāt, futbolisti pirms spēles draud neiziet laukumā, bet kādā reizē pat iekausta treneri. Vienugad Liepājas komandu palīdz finansēt kāda Rīgas firma, taču viss beidzas ar to, ka nevar sadalīt par piedalīšanos Eiropas kausu izcīņā nopelnīto naudu, un domstarpības izšķir vīri treniņbiksēs un skūtām galvām.

Darītājs. Sporta arēnu pārzinis Andris Valdmanis rūpējas, lai stadioni allaž būtu kārtībā.



Tradīciju atjaunošana. Liepāja izvēlēta par vietu Baltijas valstu kausa izcīņai futbolā, kas notiek pēc vairāk nekā pusgadsimta pārtraukuma. Ar bumbu Ainārs Linards.



Vārti! 1998 gads.

Pirmā spēle Liepājā Eiropas kausu izcīņā futbolā un liepājnieku prieks par pirmajiem vārtiem.

Juceklis ir arī sporta vadišanas sistēmā. Vairākkārt mainās galvenās organizācijas nosaukums, mainās vadītāji, un katram ir savs uzskats. Vienam – ka jāveido sporta klubī. Otram – ka katram sporta veidam pašam sev jāpelna nauda. Trešajam – ka vienādi jāatbalsta visi sporta veidi. Ceturtajam – ka jānosaka visvairāk atbalstāmie veidi. Katrs vadītājs savus principus arī sāk īstenot. Izveido sporta klubus – tenisā, vieglatlētikā, cīņas sporta veidos, airēšanas slalomā. Mēģina pelnīt naudu,



Andra Gertsons foto

Lai tik list... Lietusgāzes nav šķērslis futbola cienītājiem piepildīt "Daugavas" stadiona skatītāju tribīnes, jo "Liepājas metalurga" komanda iesaistās cīņā par Latvijas čempiona nosaukumu.

basketbolā un volejbolā rīkojot komercturnīrus, bet "Daugavas" stadionā iekārtojot kokzāģētavu. Par prioritāriem sporta veidiem izvēlas basketbolu, futbolu, tenisu un boksu.

Taču ko tas viss dod, ja nav līdzekļu. Asignējumu sporta skolām nākas samazināt par 40 procentiem, bet Sporta pārvalde mēnesi var izlietot ne vairāk kā 800 latu. Nosaka prēmijas uzvarētājiem, bet tās ir niecīgas: pilsētas čempionam – 7,5 lati, Latvijas čempionam – 20 latu, vienīgi uzvarētājam starptautiskās sacensībās prēmija ir dārna – 200 dolāru.

Taču šim jucekļīgajam laikam ir arī pozitīvas iezīmes. Meklējot iespējas, kā tam vai citam sporta veidam izdzīvot, ievieš jaunas sacensību formas un arī jaunus sporta veidus. Regulāri notiek turnīri stritbolā, kurā piedalās pat vairāk nekā 120 komandu, notiek stadiona motokrosi, un tos noraugās 10 tūkstoši skatītāju. Parādās līdz tam nepazīstami sporta veidi – pludmales volejbols, vindsērfings, florbols, BMX, minigolfs, skeitbords, bodibildings, pauerliftings.

Neparasti ir arī tas, ka sākas kontakti ar ārzemju sportistiem. Līdz tam pusgadsimta laikā Liepājā notikušas tikai dažas starptautiskas sacensības, bet tagad arvien biežāk ierodas sportisti no Vācijas, Somijas, Zviedrijas, ASV. Un arī liepājnieki sāk doties uz sacensībām gan šajās valstīs, gan Francijā, Itālijā, Japānā, Austrālijā. Vēl neparastāk, ka Liepājas futbolists, galda tenisiste, motosportists, pārstāvējot citu valstu klubus, palīdz tiem gūt panākumus šo valstu meistersacikstēs.

Juceklis ir gan izsitis no ritma Liepājas sporta dzīvi, taču ne sagravis tās pamatus, un liepājnieki



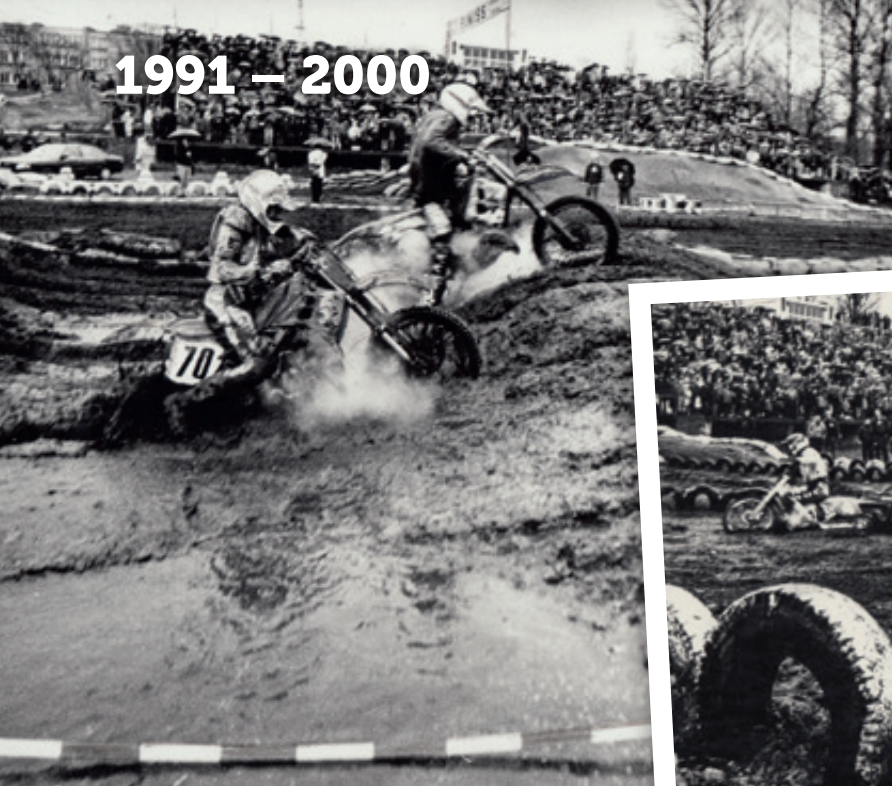
Andra Gertsons foto



Turpinātāja.

Trenere Līvija Alpe-Lūka turpina Liepājas sieviešu basketbola skaistās tradīcijas.

turpina teikt savu vārdu ne tikai Latvijas meistersacikstēs, kur pie medaļām tiek futbolā, basketbolā, airēšanas slalomā, boksā, tenisā, ūdens motosportā. Panākumi ir arī starptautiskās sacensībās, it sevišķi džudo un sambo cīņās. Parādās jauni lideři – motosportists L. Freibergs, vieglatlēts P. Valdmanis, tenisiste A. Žgūna. Latvijas futbola valstsvienībā regulāri spēlēja A. Linards un R. Bulders, bet sevi spilgti piesaka M. Verpakovskis. Medaļas pasaules veterānu sacensībās liepājnieki gūst basketbolā, ritenbraukšanā, vieglatlētikā, arī visspožākās.



Dubļi līdz acīm. Tūkstošiem skatītāju pulcē stadiona motokrosi, kas notiek dubļainā trasē "Olimpijas" stadionā.



Liepājas Tenisa klubs pārstāv Latviju Eiropas klubu kausa izcīņā. Liels notikums ir arī tas, ka Liepājas futbolisti sāk piedalīties turnīrā, par kādu līdz tam varējuši tikai sapņot, – Eiropas kausu izcīņā. Bet desmitgades pats spožākais panākums ir tas, ka pirmo reizi Liepāja pārstāvēta olimpiskajās spēlēs un vēl divās pēc kārtas.

Parādās arī jauni jēdzieni – sponsors un mecenāts. Tāds ir Z. Rusiņas vadītais kombināts "Lauma", kas izkļuvis sveikā cauri peripetijām ekonomikā un turpina aprūpēt sieviešu basketbola komandu, un SIA "Baltika", kuru vada A. Ozoliņš. Viņš atbalsta

ar plašu vērienu, finansējot Liepājas pārstāvniecību Latvijas meistarsacīkstēs futbolā un basketbolā vīriešiem, un šajos sporta veidos liepājnieki atkal iesaistās cīņā par Latvijas čempionu nosaukumiem. Ozoliņš arī pats tiek pie augstiem tituliem – viņu ievēlē par Latvijas Šaha federācijas prezidentu un Futbola federācijas viceprezidentu. Bet desmitgades beigās uz Liepājas sporta dzīves skatuves parādās divi vēl dāsnāki mecenāti – uzņēmuma "Liepājas metalurģis" lielākie akcionāri S. Zaharjins un K. Lipmans, un dzimst metalurģu sporta klubs.



Pamati. Šajā attēlā redzams, kā tos lieks "Liepājas metalurģis" ledushallei, kas pilsētā attīstīs hokeju.

Trenera fanātisms

Viens otrs klasiskā stila cikstonis pie spožām uzvarām ticis jau līdz tam, taču deviņdesmitajos gados sākas džudo un sambo cīņu panākumu ēra. Šie sporta veidi kļūst par uzvarām bagātākajiem Liepājas sporta dzīvē šajā desmitgadē. Un ne tikai uzvarām Latvijas meistarsacīkstēs, kurās liepājnieki vienugad iegūst pat piecus čempionu titulus no deviņiem iespējamiem. Visā desmitgadē nav tādas reizes, kad kāds liepājnieks netiktu pie godalgas arī pasaules un Eiropas junioru vai jauniešu meistarsacīkstēs, un vienugad to spēj pat četri puīši. Visvairāk medaļu iegūst A. Kronbergs, J. Baranovs, A. Filatkins, A. Šakelis, A. Pavlovs, O. Ševkova, bet līderis ir K. Ovčiņņikovs, kas piedalās olimpiskajās spēlēs. Tāpat kā ne vienam vien sporta veidam, arī cīņas sportam nav piemērotu treniņu apstākļu. Taču to atsver trenera V. Jažēviča fanātisms un prasīgums. Viņš izstrādā sistēmu, kā cikstoņus virzīt līdz virsotnēm. Jažēvičam uztic arī Latvijas junioru izlases trenera pienākumus, piecas reizes viņu atzīst par gada labāko treneri Liepājā, bet laureātu trijniekā vispār viņš iekļūst 13 reizi. Tik bieži to nespēj neviens cits treneris.



Medaļu birums. Tāds notiek cīņas sporta veidos, un medaļnieku galvenais audzinātājs ir treneris Vaclavs Jažēvičs.

Ledushalle atved hokeju

Deviņdesmito gadu nogalē uzņēmuma "Liepājas metalurģis" lielākie akcionāri ir divi – S. Zaharjins un K. Lipmans. Pirmajam sirdslieta ir futbols, otrajam – hokejs. Par Lipmana ieceri būvēt ledushalli sākumā dzirdami iebildumi – labāk līdzekļus izlietot, uzceļot jaunu nekādu basketbolam, jo hokejam taču Liepājā nekādu skaistu tradīciju nav. Taču bagāts dara, kā grib, un 1998. gada rudenī "Liepājas metalurģa" ledushalli var atklāt.

Skeptiķiem mutes ciet, kad hokejs sāk kļūt par vienu no skatītāju visvairāk iecienītajiem un panākumiem bagātākajiem sporta veidiem Liepājā. Hokejs ir pirmais sporta veids, kurā pilsētā notiek pasaules meistarsacīkstes. Apmācīt jaunos spēlētājus ierodas izcili meistari – olimpiskie un pasaules čempioni. Rūdijumu gūst vesela virkne Latvijas izlases hokejistu. Liepājnieki izcīna valsts un arī Austrumeiropas hokeja ligas čempionu nosaukumus.

Un vēl. Ja līdz tam slidošanas cienītājiem jāgaida sals un jābažījās, vai tikai nebūs atkusnis, tad tagad ir iespēja jebkuros laika apstākļos izmantot ledushalli.



Glābējzvens

Tagad tikai leģendas palikušas no 1997. gada jūnijā dzimušā sporta kluba "Liepājas metalurģs" lomas pilsētas (un ne tikai) sporta dzīvē. Ka šī kluba dibināšana kļuva par Liepājas sporta norišu glābējzvanu laikā, kad sporta dzīvē valdīja jucekļi. Kā klubs no bedres izvilka pilsētas futbola, jaunā kvalitātē Liepājā ievada hokeju, sieviešu basketbola komandai ļāva turpināt piedalīties Latvijas meistarsacīkstēs un kā uzspodrināja sporta arēnas.

Bet tolaik, deviņdesmito gadu nogalē, uzņēmums "Liepājas metalurģs" pēc krīzes jau ir nostājies uz kājām un var atļauties dāsnī finansēt sportu. Vispirms tas savā pārziņā pārņēma futbola un nodibina Jaunatnes futbola centru, tad uzceļ ledushalli, kurā ir vietas gandrīz 2000 skatītājiem, sāk aprūpēt sieviešu basketbolu, un jaunu seju iegūst "Daugavas" un "Olimpijas" stadioni.

Kluba prezidenta S. Zaharjina, izpilddirektora A. Ragozas un viņa vietnieka I. Šēna vadītais sporta klubs "Liepājas metalurģs" liek aizmirst visas ne-būšanas pilsētas sporta dzīvē un kļūst par saimnieciskā ziņā sakārtotāko un panākumu ziņā ietekmīgāko sporta klubu Latvijā. Ar futbola un hokeju kopā nodarbojas ap 700 zēnu un jauniešu, kuru komandas uzvar Latvijas mēroga turnīros un piedalās sacensībās Eiropas valstīs un arī aiz okeāna. Bet pieaugušo komandas šajos sporta veidos izcīna Latvijas čempionu nosaukumus un pārstāv valsti Eiropas mēroga turnīros.

Liepājas sporta sabiedrība grasās Zaharjinam celt pieminekli, kaut arī virtuālu. Jo Zaharjins ir dāsnākais mecenāts visā pilsētas sporta vēsturē. Varētu līdzekļus atvēlēt citām nozarēm, taču viņš atvēl sportam. Iebilst Zaharjinam nav pieņemts – viņa vārds uzņēmumā ir likums.

Sporta kluba "Liepājas metalurģs" prezidents Zaharjins ir maksimālists. Futbola un hokeja komandām jābūt labākajām Latvijā. Ja jūt, ka tas neizdosies, treneriem parāda durvis. Arī "Metalurģa" pārziņā



Maksimālists.

Sporta kluba "Liepājas metalurģs" prezidents Sergejs Zaharjins uzskata, ka visam ar viņa klubu saistītajam jābūt pašam labākajam.



Fanu pulki. "Liepājas metalurģa" panākumi nenoliedzami bija iemesls, lai gan hokeja, gan futbola komandām rastos plaši atbalstītāju pulki, kas sekoja līdz sportistu gaitām.



Kad aprūpēt Liepājas pārstāvi Latvijas futbola meistarsacīkstēs piekrit uzņēmējs M. Švarcmans, viņu ievēl par pilsētas Futbola federācijas prezidentu. Švarcmans ir odioza persona, kam patīk izrādīties. Ja liepājnieku komandas priekšniekam izsniedz naudu, ar ko ieinteresēt spēles tiesnesi būt labvēlīgam, tad veselu portfeli, piebakātu ar *repšiem*. Ja komandas priekšniekam neizdodas naudu iedot tiesnesim un viņš portfeli atnes atpakaļ, sakot, lai pārskaita naudu, Švarcmans vienaldzīgi parāda uz kabineta stūri, kur nauda stāv sakrauta kaudzē kā malkas grēda, un tikai nosaka: izber tur! Švarcmana rīcībā ir mobilais telefons. Pareizāk – tā vectētiņš, prāvs kā koferis. Un viņš ar to mēdz dižoties federācijas sēdēs, ik pa laikam kādam zvanot. Kādas sēdes laikā pēkšņi saka, ka esot jāzvana saviem sadarbības partneriem Itālijā un lai nebrīnoties, ka viņš runāšot itāļu valodā. Kad Švarcmans noņirbina taustiņu un klausulē spalgi iebriec "Pronto! Pronto!", federācijas locekļi uz viņu skatās ar apbrīnu: tūlīt dzirdēs turpinājumu dziedošajā itāļu valodā. Taču nākamā frāze visu noliek savās vietās: "A, eto ti, Maša?"* Un tālākā saruna norit Švarcmanam vislabāk zināmajā valodā.☛

* "Ā, tā esi tu, Maša?"

nodotajiem "Daugavas" un "Olimpijas" stadioniem jābūt labākajiem Latvijā un par izveidoto futbola saimniecību Zaharjins pirmais mūsu valstī saņem Eiropas Futbola asociācijas apbalvojumu. Taču vairāk par visu viņš priecājas, ka simtiem zēnu un jauniešu var nodarboties ar futbola un hokeju. Šīm komandām Zaharjins nežēlo līdzekļus, lai tās varētu regulāri piedalīties turnīros dažādās Eiropas valstīs un arī aiz okeāna.

Tagad par kluba nozīmi palikušas tikai skaistas atmiņas, tikai leģendas. Sabrūkot ražošanai uzņēmumā "Liepājas metalurģs", beidz eksistēt arī sporta klubs.

Un nežēlastībā krit arī Zaharjins. Jo ko gan citu vainot par uzņēmuma krahu, ja ne "Liepājas metalurģa" lielāko akcionāru un padomes priekšsēdētāju.

pirmā visā pilsētas sporta vēsturē. Žēl vienīgi, ka tas notiek tikai tad, kad Blūmas sporta karjera tuvojas izskaņai.

Blūma debitē 1992. gadā Barselonā un izcīna 24. vietu, bet pēc četriem gadiem Atlantā iegūst 30. vietu. Un tomēr iegūtās tiesības piedalīties olimpiskajās spēlēs, pat divās pēc kārtas, ir patīkamākais notikums Liepājas sporta dzīvē deviņdesmitajos gados.

pat divās pēc kārtas, ir patīkamākais notikums Liepājas sporta dzīvē deviņdesmitajos gados.



1991. gads

- Atklāj sporta manēžu.
- V. Miščenko izcīna PSRS kausu ūdens motosportā.

1992. gads

- Airēšanas slalomiste Dz. Blūma piedalās olimpiskajās spēlēs Barselonā.

1993. gads

- Skeitbordists A. Sausiņš iegūst 3. vietu Eiropas meistarsacīkšu posmā.
- Airētājs A. Kļava izcīna 2. un 3. vietu pasaules meistarsacīkstēs jauniešiem.
- Bokseris E. Helmanis iegūst 5. vietu Eiropas meistarsacīkstēs.

1994. gads

- Tenisa klubs pirmo reizi piedalās Eiropas čempionu kausa izcīņā.

1995. gads

- Pirmo reizi notiek šaha festivāls "Liepājas rokāde", kas kļūst tradicionāls.
- Liepājas futbols debitē Eiropas kausu izcīņā.

1996. gads

- Airēšanas slalomiste Dz. Blūma piedalās olimpiskajās spēlēs Atlantā.
- L. Riekstiņa izcīna 4. vietu Eiropas meistarsacīkstēs brīvajā cīņā.

1997. gads

- Latvijas meistarsacīkstēs sambo cīņā liepājniekiem 5 zelta medaļas.
- A. Filatkins izcīna 3. vietu pasaules meistarsacīkstēs junioriem sambo cīņā.
- Nodibina futbola klubu "Liepājas metalurģs", kas vēlāk pārtop par sporta klubu.

1998. gads

- V. Miščenko izcīna 3. vietu Eiropas meistarsacīkstēs ūdens motosportā.
- Atklāj "Liepājas metalurģa" ledushalli.
- Liepājā pirmo reizi notiek spēle Eiropas kausu izcīņā futbolā.
- Liepājnieki pirmo reizi piedalās Latvijas meistarsacīkstēs florbolā.

1999. gads

- Latvijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā liepājnieki iegūst 7 medaļas un no tām 4 zelta.
- Vieglatlēte A. Anfinogentova piedalās Universiādē Spānijā.
- "Liepājas metalurģa" hokejisti debitē starptautiskā arēnā – Austrumeiropas Hokeja līgā un arī Kontinentālā kausa izcīņā.
- A. Pavlovs izcīna 3. vietu pasaules junioru meistarsacīkstēs sambo cīņā.

2000. gads

- Latvijas meistarsacīkstēs peldēšanā liepājnieki iegūst 8 medaļas, no tām 2 zelta.
- Liepājā notiek pasaules meistarsacīkstes hokejā sievietēm un arī junioriem.
- "Liepājas metalurģa" komanda pirmo reizi izcīna Liepājai Latvijas čempiona nosaukumu hokejā, un šo titulu liepājnieki iegūst vēl 6 reizes.

Pirmā olimpiete

Katra sportista sapnis ir piedalīties olimpiskajās spēlēs, un, Latvijai atgūstot neatkarību, paveras lielākas iespējas startam pasaules sporta galvenajā forumā.

Līdz šai desmitgadei olimpiskajās spēlēs piedalījies ne viens vien Liepājā izaugušais sportists, tikai tas pārstāvējis citas pilsētas. Toties pilntiesīga Liepājas pārstāve ir airēšanas slalomiste Dzintra Blūma. Viņa ir pirmā Liepājas olimpiete ne tikai Latvijas jaunajos laikos, bet



Pie stūres Liepājā, Latvijā un arī tālu no dzimtenes

Kam uzgavilē skatītāji sacensībās un kā fotoattēli rotā laikrakstus? Protams, tie ir sportisti. Taču diez vai viņi tiktu līdz spožām uzvarām, ja sporta dzīvei nebūtu likti stingri pamati. Bet šos pamatus mūrē un par to stiprumu rūpējas sporta dzīves vadītāji.

Pirmais, kas sporta norises vada Liepājā ilgu laiku, ir Vilis Zandmanis, un viņš to dara trīs dažādās politiskās iekārtās. Latvijas pirmās brīvvalsts gados ir sporta biedrības "Olimpija" valdes priekšsēdētājs, vācu laikā pat Kurzemes Sporta savienības vadītājs, bet tūlīt pēc Otrā pasaules kara padomju vara viņam uztic sporta biedrības "Daugava" Liepājas padomes priekšsēdētāja posteni. Ja šī vara piever acis uz to, ka Zandmanis kalpojis nacistiem, tad acimredzot uzskata, ka viņš ir ļoti prasmīgs vadītājs, un tāds padomju iekārtai nepieciešams.

To Zandmanis pierāda jau savos "Olimpijas" laikos, kad nostiprina šīs sporta biedrības pārliecinoši vadošo lomu Liepājā, un to pierāda Otrā pasaules kara gados, kad sarežģītajos apstākļos neļauj sporta dzīvei pilsētā iznīkt. Bet vai tad sarežģīti nav arī pirmie pēckara gadi, kad jāatjauno sporta arēnas un jāgādā sporta inventārs, kas izvazāts? Ja tomēr "Daugavas" futbolisti, vieglatlēti, bokseri, basketbolistes jau pirmajos pēckara gados izcīna Latvijas čempionu nosaukumus un saka savu vārdu arī PSRS mērogā, tad tas ir arī Zandmaņa nopelns, sakārtojot sporta dzīvi.

Piecdesmito gadu sākumā par Liepājas Fiziskās kultūras un sporta komitejas priekšsēdētāju ieceļ Rihardu Elsbergu, un viņš šajā amatā atrodas desmit gadus. Elsbergam ir diplomāta dotības, un tās viņš izmanto, lai sporta norisēs ieinteresētu pilsētas vadītājus un tie atvēlētu prāvākus līdzekļus sporta attīstībai. Aicina viņus piedalīties uzvarētāju godināšanā, Liepājas spartakiādes rīko tā, lai tās justu visa pilsēta.

Elsberga darbību atzinīgi novērtē Rīgā un sešdesmito gadu sākumā viņu ieceļ par Latvijas sporta dzīves vadītāju, šos pienākumus viņš veic ilgāk nekā jebkurš cits – 18 gadus. Un ne tikai šos vien. Liepājā gūtais rādījums palīdz Elsbergam arī citos posteņos, jo viņš ir Latvijas Olimpiskās komitejas vadītājs, Baltijas republiku pārstāvis PSRS Sporta komitejas kolēģijā, vada dažādu PSRS izlases komandu delegācijas starptautiskās sacensībās.

Pēc Elsberga pārceļšanās uz Rīgu Liepājas sporta dzīvi dažu gadu laikā vada trīs dažādi cilvēki, kamēr atnāk ceturtais un paliek visilgāk visā Liepājas sporta vēsturē – 25 gadus. Tas ir Arnolds Upmalis. Viņš nav ne ciņāsaucējs, ne karognesējs. Savu darbu dara smagnēji, toties ar zemnieka pamatīgumu un apķērību. Upmali maļ dažādu sporta principu un sistēmu pārmaiņu dzirnavās, kad viegli ir zaudēt līdzsvaru, taču viņš paliek stingri stāvam uz zemes. Jo prot izbalansēt, izkombinēt, izregulēt,



Pieredze.

Arnolds Upmalis visilgāk atrodas pie Liepājas sporta dzīves stūres – 25 gadus.



Sirdsapziņa.

Tā – par Liepājas sporta sirdsapziņu var saukt ilggadējo sporta darbinieci Zentu Puiķi.

izlīdzsvarot dažādas situācijas tā, lai vilks būtu paēdis un arī kaza paliktu dzīva.

Tāpat kā Upmaļa stāšanās pie Liepājas sporta dzīves stūres pieliek punktu vadītāju biežajai maiņai, tā arī 2002. gadā to izdara Arta Lagzdiņa kļūšana par Sporta pārvaldes priekšnieku, un viņš ir otrs ilggadējākais šīs nozares vadītājs Liepājā. Ir vēl dažas citas līdzības viņu darbībā. Abi grib mainīt sporta skolu pakļautību, tikai atšķirībā no Upmaļa Lagzdiņam tas izdodas. Un vēl: abi liek lielāku uzsvāru uz tautas sportu. Bet ar to līdzība beidzas. Upmalis var tikai sapņot par tādām sporta arēnām, kādas Liepājā ir Lagzdiņa laikā. Un arī par tik daudziem sporta veidiem un tādām iespējām iziet starptautiskā arēnā. Tajos gados tas pat sapņos nerādījās.

Bet sešdesmitajos gados un septiņdesmito gadu sākumā sporta vadībā izveidojas duets – Upmalis un sporta biedrības "Daugava" priekšsēdētājs Laimonis Jaunzems. Sporta komiteja atbild par sporta meistarību, "Daugava" – par masu sportu, taču abi šie jēdzieni bieži saskaras. Un tad treneri, ja viens no priekšniekiem noraida prasību, iet pie otra priekšnieka. Abu kabineti Sporta namā atrodas viens otram pretī, un abi vadītāji atrod risinājumu. Ja ne citādi, tad pie klāta galda.

Taču sporta norises biežāk buksētu, ja ne Zenta Puiķe. Viņa nevada nevienu sporta organizāciju, bet ir Liepājas sporta dvēsele, kas mudina, urda un neļauj apstāties. Neviens cits nav tik ilgi sportā – 70 gadu, un nevienam citam nav tik daudz pienākumu kā Puiķei. Viņa ir instruktore sporta biedrībā "Daugava", fizikultūras skolotāja, uzņēmumu darba vingrošanas metodiķe, basketbola un volejbola trenere, kā arī šo sporta veidu sekciju locekle. Rīko sacensības, tiesā tās un gandrīz 30 gadu spēlē Latvijas basketbola meistarīstvētēs.

Sportā funkcionāriem Rīgā rodas aizdomas, vai tikai Puiķes pienākumi nav fiktīvi, jo viens cilvēks taču šādu darbu apjomu nespēj veikt. Ierodas pārbaudīt, bet pārliecinās, ka Puiķe spēj. Taču lai Puiķe *haltūrētu*? To viņa nepieļauj ne sev, ne citiem. Ja redz, ka kāds savu darbu dara pa roku galam, allaž omulīgā un smaidīgā Puiķe kļūst barga.

Sportā dzīve grāmās biežāk aizķertos arī tad, ja tik stingrs un nepiekāpīgs nebūtu "Daugavas" stadiona un sporta zāles pārzinis Aleksandrs Zaderaks. Tā vien šķiet, ka Zaderakam piemīt īpašība sajūst, ja stadionā vai sporta zālē kaut kas notiek ne pēc viņa prāta. Jo tādos brīžos pēkšņi it kā no zemes izaug Zaderaks un ar komandiera stingrību ievieš kārtību.

Futbola laukumu Zaderaks uzmana tā, it kā tas būtu persiešu paklājs viņa dzīvoklī. Tikko kāds vieglatlēts treniņu laikā tuvojas laukumam, pāri visam stadionam kā bazūne noskan Zaderaka balss: "Arrrr!" To nākas dzirdēt arī tām viesu futbola



Andra Gertsona foto

Lēciens. Iegūtais briedums Liepājas FKSK priekšsēdētāja postenī aizved Rihardu Elsbergu līdz Latvijas sporta dzīves vadītāja amatam.

Turpinājums.

Artim Lagzdiņam izdodas daudz kas no tā, ko mēģināja viņa priekšgājēji, un sporta infrastruktūra viņa laikā ir tāda, ar kuru patiesi var lepoties.

Ne velti Liepāja iegūst Eiropas sporta pilsētas nosaukumu, ko liepājnieki priecīgi nosvin, sportistiem un amatpersonām atklājot īpašu plāksni pie Liepājas Olimpiskā centra. Klāt bez A. Lagzdiņa (no labās) ir arī Liepājas domes priekšsēdētāja vietnieks Vilnis Vitkovskis, pilsētas mērs Uldis Sesks, Latvijas Olimpiskās komitejas viceprezidents Einars Fogelis, futbola kluba "Liepāja" prezidents Māris Verpakovskis un Liepājā dzimušais basketbolists Kristaps Porziņģis.



Čiņa Gertsona foto

Tālu no dzimtenes. Liepājā dzimušais un izaugušais Valdis Teteris, dzīvojot Kanādā, vada latviešu sporta dzīvi Rietum pasaulē.



rikot tā, lai būtu vēlēšanās tajās piedalīties arī turpmāk. Nekādus rekordus tur nesasniedz, taču trimdas sabiedrībā uztur sporta garu. Varbūt arī tāpēc 19 Rietumu latvieši astoņos sporta veidos pārstāv savas mītnes zemes olimpiskajās spēlēs un trīs no viņiem kļūst par olimpiskajiem čempioniem, bet vēl daži par pasaules čempioniem un rekordistiem.

Trimdas sporta aktivitātēs piemēru rāda Teteris pats, gan piedaloties sacensībās Ziemeļamerikā, gan pasaules senioru meistarsacīkstēs vieglatlētikā Eiropā, gan tiesājot šā sporta veida sacensības olimpiskajās spēlēs Monreālā. Un saņem Rietumu latviešu organizāciju galveno apbalvojumu – Lielo nozīmi. Savukārt Aldzeris ir tas, kas astoņdesmito un deviņdesmito gadu mijā dibina kontaktus sportā starp Rietumos dzīvojošajiem latviešiem un sportistiem Latvijā. Dzelzs priekšskars ir kritis, un tad arī dzimst kopīgs sarikojums – Trīsvalgžņu spēles. ♣

2001 – 2010



Jūrā. Arvien biežāk Liepājai uztic rīkot pasaules un Eiropas meistarsacīkstes vindsērfingā.

Izrāviens

Trešās tūkstošgades pirmā desmitgade ir bagāta dažādām norisēm, taču tās var apvienot arī vienā jēdzienā – izrāviens. Liepājas sporta dzīve organizatoriskā ziņā izraujas no jucekļīguma, sporta arēnas no pieticīgā līmeņa, bet spējākais izrāviens notiek starptautiskā mērogā. Liepājnieki pasaules meistarsacīkstēs pieaugušajiem, junioriem un jauniešiem sešos sporta veidos izcīna 14 medaļas, no tām piecas zelta, bet Eiropas meistarsacīkstēs septiņos sporta veidos iegūst 18 godalgas, no tām sešas augstākā kaluma.

Vēl gan vairākus gadus basketbolistiem savu spēļu mājvieta jāmeklē citur Kurzemē, vieglatlētiem Liepājas mēroga sacensības jāriko Aizputē. Un tomēr jaunu seju iegūst abi stadioni, trenēties atkal var sakārtotajā sporta manēžā, bet lielākais ieguvums ir Olimpiskais centrs. Tas paver iespējas papildināt Liepājā notiekošās augsta ranga starptautiskās sacensības. Liepājnieki pierāda, ka prot tādas rīkot, un pilsētai šādas sacensības uztic arvien biežāk – pasaules meistarsacīkstes hokejā un vindsērfingā, Deivisa kausa izcīņas spēles tenisā, Eiropas meistarsacīkstes sambo cīņā, taiboksā, juniorēm basketbolā un kvalifikācijas spēles galda tenisā, Kontinentālā kausa izcīņas turnīrus hokejā, Ziemeļvalstu meistarsacīkstes ūdens motosportā un rallijā. Vairākas spēles Kontinentālajā hokeja līgā šeit aizvada Rīgas "Dinamo", bet Latvijas vīriešu un sieviešu basketbola valstsvienības, kā arī boksa izlase tiek ar citu valstu pārstāvjiem. Vislielāko interesi izraisa Eiropas meistarsacīkstes basketbolā sievietēm. Olimpiskais centrs ir skatītāju pārpildīts, un uz Latvijas

izlases spēlēm regulāri ierodas Valsts prezidents Valdis Zatlers. Visā desmitgadē nav nevienas tādas vasaras, kad Liepājā nenotiktu Eiropas kausu izcīņas spēles futbolā, un liepājniekiem ir iespēja vērot dažādu valstu prestižus klubus, arī Krievijas "Dinamo", "Heerenveen" no Nīderlandes, Prāgas "Spartu", Stokholmas "AIK", "Schalke – 04" no Vācijas.

Tālu pasaulē. Tenisiste Anastasija Sevastova aiznes Liepājas vārdu dažādos kontinentos, kuros piedalās prestižos turnīros.



Ledus kauju valdnieki. "Liepājas metalurga" hokejisti 7 reizes izcīna Latvijas čempionu nosaukumu.



Gita Gerbina foto

Liepāja pievērsusi sev uzmanību, un šeit trenēties ierodas hokeja un basketbola komandas no Krievijas, viesojas Starptautisko futbola, hokeja un šaha federāciju vadītāji, jauno hokejistu un basketbolistu treniņus vada pasaules un olimpiskie čempioni, NHL un NBA pieredzi guvušie meistari. Liepāju izvēlas par vietu, kur rīkot Latvijas meistarsacīkstes tenisā, galda tenisā, riteņbraukšanā, autosportā. Dzimst arī jaunas sacensības. Notiek basketbola treneru G. Krūmiņa, futbola trenera L. Valinska un ūdens motosportista V. Miščenko piemiņas balvu izcīņa, savu balvu dāvā arī tenisa treneris E. Ernestsons. Rīko Olimpisko dienu, sacensības nedēļas nogalē pludmalē un tās apkārtnē, dzelzs viru spēkošanas, sacensības ekstrēmajos sporta veidos. No šādiem sporta sarīkojumiem visplašākais ir "Sporta planēta" ledushallē, kur savu māku rāda dažādu sporta veidu pārstāvji un koncertē mūziķi.

Arvien biežāk parādās spilgti lideri: tenisā – A. Žguns, boksā – G. Grekovs, motokrosā – D. Līvs, airēšanā – A. Knesis, basketbolā – L. Alpe-Lūka, galda tenisā – M. Burģis, mākslas vingrošanā – M. Kisluhina, futbolā – Ģ. Karlsons, vesela virkne cīkstoņu un ūdens motosportistu. Latvijas izlasei izcīnīt 4. vietu pasaules junioru meistarsacīkstēs florbolā palīdz



Gita Gerbina foto

trīs liepājnieki, spēlēt futbola valstsvienībā kandidē 8, bet hokejā – 9 mūsu pilsētas pārstāvji. Nu jau vairs nekas pārsteidzošs nav Liepājas dažādu sporta veidu pārstāvju iekļaušanās citu valstu komandās, un viņi savus spēkus izmēģina Zviedrijas un Vācijas, Itālijas un Nīderlandes, Francijas un Beļģijas, Spānijas un Īrijas, Grieķijas un Dānijas, Lielbritānijas, ASV un Dienvidāfrikas Republikas klubos.

Par lielu talantu sevi piesaka tenisiste A. Sevastova, kura piedalās sacensībās daudzās valstīs un pasaules rangā aizkļūst līdz 30. vietai, un vieglatlēte P. Jeļizarova, kas ir ceļā uz olimpiskajām spēlēm. Basketbolisti S. Niedolu atzīst par Latvijas meistarsacīkšu vērtīgāko spēlētāju, iekļauj arī Eiropas junioru meistarsacīkšu simboliskajā izlasē. Daudzkārtējais Latvijas un Baltijas valstu čempions burāšanā J. Preiss pievērs visai Latvijas uzmanību, mēģinot uz vējdēļa vienatnē šķērsot Baltijas jūru. Vienpadsmit gadu vecu zēnu basketbola turnīrā Čehijā par vienu no labākajiem spēlētājiem atzīst garu pušietu, kura vārds un uzvārds Kristaps Porziņģis vēl pagaidām gan neko neizsaka. Visskaļāk noskan futbolista M. Verpakovska vārds. Jo viņš, tiesa, vairs nepārstāvo Liepāju, Latvijas valstsvienību aizved līdz Eiropas čempionāta finālturnīram.

Nekad vēl Liepāja nav bijusi tik kupli pārstāvēta Latvijas meistarsacīkšu augstākajās grupās sporta spēlēs, un tas notiek futbolā, basketbolā, hokejā, volejbolā un florbolā. Futболиsti pēc gandrīz pusgadsimtu ilga pārtraukuma Liepājai atgūst Latvijas čempiona nosaukumu, treneres L. Alpes-Lūkas vadītās basketbolistes regulāri piedalās valsts meistarsacīkšu medaļu sadalīšanā, hokejisti sāk un turpina vadīt Latvijas mēroga turnīros, bet volejbolisti cenšas atjaunot šā sporta veida kādreizējās tradīcijas un treniņu grupās iesaista vairāk nekā 100 bērnu.

Latvijas sportam izraujoties dziļākos ūdeņos, arvien biežāk parādās jauna iezīme. Lai šajos ūdeņos nenogrimtu, futbola, hokeja un basketbola komandās nākas aicināt arī trenerus un spēlētājus ne tikai no Latvijas citām pilsētām, bet arī no citām valstīm. Tas ir kā koks ar diviem galiem. Mērķus vairāk vai mazāk izdodas sasniegt, bet savu lomu sāk zaudēt tāds jēdziens kā Liepājas patriotisms, jo leģionāri nāk un iet gluži kā caurstaigājamā pagalmā.



Gan jauna arēna, gan jauna seja vecajām

2008. gada 2. augustā Liepājas sporta dzīvē ir svētki. Šajā dienā svinīgi atklāj 14,6 miljonus latu vērtu pirmo multihalli pilsētā – Olimpisko centru. Tas kļūst par galveno mājvietu basketbolam, boksam, volejbolam, florbolam, galda tenisam, cīņas sporta veidiem, vēlāk arī peldēšanai. Visvairāk var priecāties basketbola cienītāji, jo viņiem ir iespēja vērot pasaules un Eiropas meistarsacīkšu spēles.



Andra Gerbisons foto

Olimpiskais centrs. Tur iespējams gan ērtos apstākļos trenēties, gan rīkot augsta ranga sacensības basketbolā, kuru laikā skatītāju tribīnēs virto emocijas.



Salūts virs stadiona



2005. gada 5. novembra tumšā vakarā "Daugavas" stadionā valda pacilāts noskaņojums. Skatītājiem dāvina krekliņus ar "Liepājas metalurga" sporta kluba emblēmu un uzrakstu "Liepājas metalurģis" – 2005. gada Latvijas čempions futbolā". Bet pēc spēles, kad komandai pasniedz čempiona kausu, pāri stadionam un Jūrmalas parkam debesīs uzviļas krāšņs salūts. Drīz vien futbolistus un viņu treneri B. Zekļeviču no Lietuvas godina plašā sarīkojumā Latviešu biedrības nama lielajā zālē. Taču liksmības pirmais vilnis uzvirto jau piecas nedēļas pirms meistarsacīkšu finiša – 1. oktobrī. Tas notiek pēc "Metalurga" uzvaras Ventspilī, kad kļūst skaidrs – liepājniekus neviens vairs nevar panākt. Futbolistu ģērbtuvēs skan apsveikumi, puto šampanietis. Tik kārotais Latvijas čempiona nosaukums Liepājā atgriezies pēc 47 gadu pārtraukuma.



Svētku diena ir arī 2005. gada 23. jūlijs, kad vēl vērienīgāk atklāj par uzņēmuma "Liepājas metalurģis" līdzekļiem jaunā veidolā atdzimušos abus stadionus. "Daugavas" stadions ieguvus apjuntas tribīnes skatītājiem, jaunu gaismas tablo, alejā izvietoti fotostendi par Liepājas futbola slaveno ceļu. Izskatu līdz nepazīšanai mainījis arī rezerves laukums, kuram ir jauns mākslīgais segums un apgaismojums, kā arī izbūvētas tribīnes skatītājiem. Vairs nevar pazīt arī "Olimpijas" stadionu. Agrākās postažas vietā tagad tur ir vairāki ar mākslīgo segumu klāti futbola laukumi, apgaismojums, ērtas ģērbtuves futbolistiem, trenāzīeru zāle.

Atklāšana. Klātesot Ministru prezidentam Aigaram Kalvītim (no kreisās), Liepājas domes priekšsēdētājam Uldim Seskam un Latvijas Olimpiskās komitejas vadītājam Aldonim Vrubļevskim, liepājnieku pulki priecājas par jauno sporta būvi – Liepājas Olimpiskā centru.



Tāda jezga, kā 2002. gada ziemā un pavasarī, Liepājas galvenās futbola komandas sakarā vēl nav bijusi nekad. Sākas ar to, ka trenēt "Liepājas metalurģis" komandu no Krievijas ierodas viens treneris, taču aizbrauc, tad sāk trenēt cits no tās pašas valsts, bet pazūd. Taču pats savdabīgākais notiek sezonas sākumā. Nu jau "Metalurģis" trenē trešais treneris no Krievijas – V. Muhanovs, kas atvedis sev līdzīgu divus palīgus un astoņus spēlētājus. Latvijas meistarsacīkstes komanda sāk pārliecinoši – trīs uzvaras pēc kārtas pretinieku laukumos. Nekāds trauksmes zvans nav arī klupiens Ventspilī spēles pēdējās sekundēs. Toties nākamajā rītā pēc neizšķirtā iznākuma Valmierā sporta kluba "Liepājas metalurģis" prezidents S. Zaharjins padzen Muhanovu ar abiem viņa palīgiem un visiem astoņiem atvestajiem spēlētājiem. Tā nu trenerim jāatstāj savs postenis, kad no meistarsacīkšu sākuma nav pagājis pat mēnesis un komanda Liepājā vēl nav aizvadījusi nevienu spēli.



Jauna seja. Tādu iegūst arī viena no Liepājas senākajām sporta arēnām – "Daugavas" stadions.



Izlases talismans

Futbolista Māra Verpakovska spožo panākumu ceļš starptautiskā mērogā sākas viņa debijas spēlē Latvijas valstsvidē, kad 19 gadu vecais puisis gūst uzvaras vārtus pret Grieķijas izlasi. Tad futbola speciālisti slavē viņa izcilo bumbas izjūtu un ātro driblu. Un joko, ka tēvs, populārais futbolists Ilmārs Verpakovskis, savu dēlu vispirms iemācījis darboties ar bumbu un tikai tad staigāt.

Bet Māra slavas kulminācija ir Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas turnīrs 2002. un 2003. gadā, kad viņa gūtie vārti pret Ungāriju, Zviedriju un Turciju ievēd Latvijas valstsvidē kontinenta meistarsacīkšu finālturnīrā. Verpakovski nosauc par gada labāko futbolistu Latvijā un arī Eiropas gada cilvēku mūsu valstī. Viņu dēvē par *zelta puisēnu* un *zelta kājām*, un diez vai ir tāds žurnāls, kura vāku nerotātu Māra smaids.

Pēc Verpakovska tiko dažādi ārzemju klubi, bet viņš dod priekšroku vienam no Austrumeiropas tā laika futbola grandiem – Kijevas "Dinamo". Un tās sastāvā gūst vārtus pret pašu Madrides "Real". Vēlāk Māra ceļi ved uz Spānijas, Grieķijas, Horvātijas klubiem, bet, turpinot spēlēt Latvijas valstsvidē, viņš kļūst par ražīgāko vārtu guvēju visā tās vēsturē.

Legēdai ir turpinājums. Pēc futbolista karjeras beigām Māris Verpakovskis atgriežas Liepājā tajā laikā, kad pilsētas futbolam draud drūma nākotne. Palīdz nodibināt FK "Liepāja", kļūst par tā prezidentu un visās kluba norisēs mērķtiecīgi rada stabilitāti. Spēlējot "Liepājas metalurga" sastāvā, Verpakovskim neizdevās palīdzēt izcīnīt Latvijas čempiona nosaukumu, toties to iegūst viņa vadītais klubs "Liepāja".



Grāis Gertsons foto

Zelta zivtiņa un pirmie ziemas olimpnieši

Par *zelta zivtiņu* dēvē peldētāju Romānu Miloslavski, kas vai katrās sacensībās labo Latvijas rekordus, bet par valsts čempionu dažus gadus kļūst pat sešas reizes.

Kaut arī treniņu apstākļi peldēšanā Liepājā ir arhaiski, Miloslavskis ir Latvijas peldēšanas pārliecinošs līderis. Treneres Irinas Grodzickas audzēknis Eiropas meistarsacīkstēs aizcinās līdz 7. vietai.

Miloslavskis ir otrais, kas pārstāv Liepāju olim-



piskajās spēlēs, un tāpat kā iepriekšējā desmitgadē Dz. Blūma to dara divās olimpiādēs pēc kārtas. Debitē 2004. gadā Atēnās, izcīnot 23. un 35. vietu, bet pirms 2008. gada olimpiādes Pekinā iegādājās *otru ādu* – jaunu, pieguļošu peldkostīmu. Arī tas palīdz peldēt ātrāk, nekā viņš to darīja Atēnās, bet konkurence ir vēl lielāka, un Miloslavskis netiek augstāk par 25. un 46. vietu.

Bet 2006. gadā Liepāja pirmo reizi ir pārstāvēta ziemas olimpiskajās spēlēs, kas notiek Turīnā. Bobslejists Reinis Rozītis Latvijas izlases četriniekam palīdz izcīnīt 21. vietu, bet tolaik "Liepājas metalurga" komandā spēlējošais Vladimirs Mamonovs pārstāv mūsu hokeja valstsvidē, kas paliek pēdējā vietā.



Ūdensceļiņu meistars. Peldētājs Romāns Miloslavskis iegūst tiesības piedalīties divās olimpiskajās spēlēs.



2001. gads

- Liepājā notiek pasaules meistarsacīkstes hokejā junioriem.
- Pasaules meistarsacīkšu posmā motokrosā L. Freibergs iekļūst pirmajā desmitā.
- K. Ovčiņņikovs izcīna sudraba medaļu Eiropas meistarsacīkstēs džudo ciņā jauniešiem un pēc gada to atkārtō.

2002. gads

- "Liepājas metalurga" komanda izcīna 1. vietu Austrumeiropas hokeja līgā.
- Liepājā pirmo reizi notiek Deivisa kausa izcīņas spēle.

2003. gads

- Latvijas meistarsacīkstēs sambo ciņā liepājniekiem sešas 1. vietas no astoņām.
- Pieci liepājnieki piedalās Eiropas jauniešu olimpiādē Parīzē un V. Kovaļčuks izcīna 2. vietu džudo ciņā.
- Latvijas meistarsacīkstēs vieglatlētikā liepājniekiem 8 medaļas, no tām 2 zelta.

2004. gads

- G. Silīņš palīdz Latvijas florbola izlasei izcīnīt 6. vietu pasaules meistarsacīkstēs.
- J. Šuļins izcīna 3. vietu pasaules meistarsacīkstēs sambo ciņā junioriem.
- Ē. Ķiepe-Kipge iegūst sudraba medaļu pasaules meistarsacīkstēs ūdens motosportā, bet M. Morozs 3. vietu Eiropas meistarsacīkstēs.
- Latvijas pirmajā olimpiādē Liepāja 26 komandu vidū kopvērtējumā iegūst 5. vietu.
- M. Burģim 1. vieta Eiropas meistarsacīkstēs galda tenisā kadetiēm.



Cikstonis. Konstantīns Ovčiņņikovs olimpiskajās spēlēs Londonā jau piedalās kā rīdzinieks, tomēr viņš izaudzis tieši Liepājā.

2005. gads

- R. Miloslavskim pasaules kausa izcīņas posmā peldēšanā 6. un 7. vieta.
- Latvijas meistarsacīkstēs boksa liepājniekiem 8 medaļas, no tām 4 zelta.
- Liepājas komanda 4. gadu pēc kārtas izcīna 1. vietu Latvijas meistarsacīkstēs galda tenisā.
- Vieglatlēte P. Jeļizarova pirmo reizi labo Latvijas rekordu 3000 m kavēkļu skrējienā, kas ir otrais labākais sezonā pasaulē junioriem.
- Pasaules jaunatnes olimpiādē Itālijā P. Jeļizarovai 1. un 2. vieta.
- A. Brolītis iegūst zelta medaļu Eiropas meistarsacīkstēs ūdens motosportā jauniešiem un pēc gada to atkārtō.
- "Liepājas metalurga" futbola komanda pēc 47 gadu pārtraukuma izcīna mūsu pilsētai Latvijas čempiona nosaukumu.
- O. Ševkova iegūst 3. vietu pasaules meistarsacīkstēs sambo ciņā.

2006. gads

- Bobslejists R. Rozītis un hokejists V. Mamonovs piedalās ziemas olimpiskajās spēlēs.
- Ē. Ķiepe-Kipge izcīna pasaules čempiona nosaukumu ūdens motosportā.
- V. Grišins iegūst 3. vietu pasaules junioru meistarsacīkstēs sambo ciņā.
- Bobslejists R. Rozītis palīdz Latvijas četriniekam izcīnīt 3. vietu pasaules meistarsacīkšu posmā.

2007. gads

- Latvijas ziemas meistarsacīkstēs peldēšanā liepājniekiem 9 medaļas, no tām 4 zelta.
- Liepājā notiek rallijs "Kurzeme", kurš pirmo reizi ir arī Ziemeļeiropas meistarsacīkšu posms.
- M. Bergholcs kļūst par pasaules čempionu ūdens motosportā, Eiropas meistarsacīkstēs M. Morozs izcīna zelta, bet L. Gūtmanis – bronzas medaļu un pēc gada šo panākumu atkārtō.
- P. Jeļizarova iegūst 3. vietu Eiropas junioru meistarsacīkstēs vieglatlētikā.
- M. Burģis izcīna 3. vietu Eiropas jaunatnes meistarsacīkstēs galda tenisā.



2008. gads

- M. Burģis un I. Ļaudupe palīdz Latvijas izlasei iegūt 1. vietu pasaules meistarsacīkstēs galda tenisā 3. divīzijā.
- Atklāj Olimpisko centru.
- Latvijas meistarsacīkstēs ūdens motosportā liepājniekiem 9 medaļas, no tām 5 zelta.
- Pasaules meistarsacīkstēs skeitbordā amatieriem A. Jermačenko iegūst 2. vietu.

2009. gads

- J. Preiss ziemas vindsērfingā izcīna pasaules čempiona nosaukumu un iegūst arī Eiropas kausu.
- Latvijas meistarsacīkstēs galda tenisā M. Burģis iegūst visas trīs iespējamās zelta medaļas.
- Eiropas jaunatnes un junioru meistarsacīkstēs sambo ciņā A. Jažēvičs iegūst 3. vietu.
- Liepājā notiek Eiropas meistarsacīkstes basketbolā sievietēm un vindsērfingā.
- L. Gūtmanis izcīna pasaules čempiona nosaukumu ūdens motosportā.

2010. gads

- Liepājā notiek pasaules meistarsacīkstes vindsērfingā un Eiropas meistarsacīkstes basketbolā juniorēm, kurās S. Niedola palīdz Latvijas izlasei izcīnīt bronzas medaļas.
- Burātājs J. Preiss 8. reizi izcīna Latvijas čempiona un 5. reizi Baltijas čempiona nosaukumu.
- P. Pelnēns iegūst 1. vietu Eiropas meistarsacīkstēs ūdens motosportā un 2. vietu pasaules meistarsacīkstēs, bet M. Morozs 3. vietu kontinenta meistarsacīkstēs.
- Pasaules meistarsacīkstēs junioriem skeitbordā E. Jermačenko kļūst par sudraba laureātu.
- Latvijas meistarsacīkstēs tenisā L. Lileikite un A. Žguns katrs izcīna visas 3 iespējamās zelta medaļas.



Ģimenes tradīcija. Ūdens motosportists Ēriks Ķiepe-Kipge turpināja tēva iesākto sporta veidu, tikai sasniedza daudz augstākas virsotnes.

2011 – 2016

Nostiprināšana

Ar šādu jēdzienu visatbilstošāk raksturot notiekošo Liepājas sporta dzīvē šajā piecus gadus un astoņus mēnešus garajā posmā. Jo izdodas nostiprināt iepriekšējā desmitgadē iegūtās pozīcijas un turpināt tradīcijas gan panākumu, gan aktivitāšu, gan jaunu sporta veidu un paveidu dzimšanā.

Cik tad sen, kad panākumu galvenais kritērijs bija izcīnītie Latvijas čempionu tituli, bet tagad latiņa pacelta līdz pasaules un Eiropas meistarsacīkstēm. Un šāda ranga sacensībās pieaugušajiem, junioriem vai jauniešiem liepājnieki izcina vairāk nekā 30 medaļu. Godalgām bagātāko sporta veidu priekšgalā cikstoņiem un ūdens motosportistiem arvien drošāk pievienojas skeitbordisti, bet arī vairākos citos sporta veidos ir spilgti līderi. Par Latvijas meistarsacīkšu labāko futbolistu atzīst J. Ikaunieku, par labāko hokejistu B. Zabi. Kanoē divnieks A. Knesis – A. Tints pretendē piedalīties Riodežaneiro olimpiskajās spēlēs, pēc atgriešanās profesionālajā sportā tenisiste A. Sevastova iekļūst pasaules 30 labāko sarakstā, bet burātājs J. Preiss pasaules rangā ierindojas 1. vietā un gūst spožas uzvaras tālās jūrās un okeānos. Liepājnieki pārstāv Latvijas izlases komandas 10 sporta veidos, un ir tādas pasaules meistarsacīkstes hokejā, kurās piedalās Liepājā rūdīti 14 (!) spēlētāji. Liepājas sporta vecmeistari atgriežas ar medaļām no pasaules veterānu sacensībām dažādos sporta veidos.

Turpinās Liepājā izaugušo sportistu līdzdalība citu valstu komandās, un viņi piedalās Vācijas, Itālijas, Spānijas, Francijas, Čehijas meistarsacīkstēs. Bet šī laikposma kulminācija ir divu Liepājas pārstāvju un viena šeit izaugušā sportista starti olimpiskajās spēlēs Londonā, kā arī basketbolista K. Porziņģa iekļūšana Nacionālajā basketbola līgā.

Viņu savaldītājs. Par tādu var dēvēt daudzus dažāda kaluma medaļu ieguvēju vindsērfingā Jāni Preisu.

Gada līderis. Mārtiņu Morozu atzīst par gada labāko ūdens motosportistu Latvijā.

Dārd motori. Arvien iecienītāks kļūst autorallijs, kurā jau notiek cīņas par Eiropas čempionu nosaukumu.



Gita Čerņomova foto

Kaut arī beidz pastāvēt sporta klubs "Liepājas metalurģis", kas bija lielākais Baltijas valstīs, pašvaldība palīdz saglabāt jauno futbolistu un hokejistu treniņu grupas, aprūpēt sporta arēnas, nodibināt futbola klubu "Liepāja" un hokeja klubu "Liepāja", kuri turpina *metalurģu* sāktu ceļu.

Nostiprinās arī citas tradīcijas. Nekad vēl Liepājā nav notikušas tik daudz augsta ranga sacensību kā šajā laikposmā. Un ne jau tikai tās, kurās Liepājā astoņos sporta veidos notiek izšķirošās cīņas par Latvijas čempionu nosaukumiem vai arī risinās Latvijas gada galvenās kompleksās sacensības – olimpiādes pieaugušajiem un jauniešiem. Liepājai uztic rīkot pasaules vai Eiropas meistarsacīkstes basketbolā, hokejā, vindsērfingā, skeitbordā, autosportā, ūdens motosportā, taiboksā, cīņas sporta paveidos. Bokseris M. Briedis divas reizes Liepāju izvēlas par vietu,



Pārstāvji valstsvienībā. Latvijas basketbola izlasēs iekļauj Sabīni Niedolu un Mareku Mejeri, bet futbola izlasē – Jāni Ikaunieku, kuri vēlāk pārstāv ārzemju klubus.



Egona Zverta foto

Vingro visi. Tā notiek Olimpiskajā dienā.

kur cīnīties par pasaules čempiona titulu, un tāpat kā Eiropas meistarsacīkstes autorallijā šis cīņas translē televīzijas kanāls "Eurosport", ļaujot daudzās pasaulē valstīs iepazīt Latviju un Liepāju.

Diez vai vēl kādreiz tik īsā laikā Liepāja iepazīs tik daudzus jaunus sporta veidus un paveidus, kā arī dzimušas jaunas sporta aktivitātes un sacensību formas. Ir pārāgrī teikt, ka popularitāti iegūs regbija vai lakrosa, kolučstila vai pahlavani stila cīņas, tekvondo vai kabelveikbords, un tomēr ir piedāvāta iespēja izmēģināt kaut ko jaunu. Piedāvāta arī iespēja savu varēšanu pierādīt dažādās izturības, spēka un veiklības sacensībās – "Karostas mezgls", "Liepājas spēks", "Jēkaba kross", "Mad: Liepāja", pusmaratonā, kurā dalībnieku skaits tuvojas pusotram tūkstotim, un velomaratonā, kurā piedalās ap 700 riteņbraucējus

cienītāju. Cenšas reanimēt badmintonu un loka šaušanu, atjauno stundas skrējieni.

Diemžēl turpinās vai rodas arī jaunas negatīvas tendences. Pilsētas galveno basketbola un hokeja komandu sponsoriem pietrūkst pacietības sagaidīt, kamēr *uzbūvē* stabils komandas, un treneri te nāk, te iet. Jauna negācija ir aizdomu ēna par manipulācijām ar spēļu iznākumiem, kas paceļas pār vienu otru komandu. Un vēl. Jau bijām pieraduši pie liepājnieku līdzdalības olimpiskajās spēlēs, tāpēc nav patīkami apzināties, ka 2016. gadā pasaules sporta galvenajā forumā neviena mūsu pārstāvja nav.

Un tomēr šajā piecu gadu un astoņu mēnešu posmā priecējošā ir vairāk, tāpēc Liepāja godam nopelnījusi Eiropas sporta pilsētas nosaukumu. Pirmo šādu titulu Baltijas valstīs.

Divi olimpīeši

Baltās bumbiņas pavēlnieks. Matīsa Burģa augstākā virsotne ir piedalīšanās olimpiskajās spēlēs.



2012. gada olimpiskajām spēlēm Londonā liepājnieki seko līdzīgai ar īpašu interesi, jo tajās Liepāju pārstāv divi sportisti. Visvairāk tiek gaidīts 3000 m kavēkļu skrējienā sievietēm, kurā startē Polīna Jeļizarova. Šajā pavasarī un vasarā viņa piecas reizes labojusi Latvijas rekordu, izcīnījusi 6. vietu Eiropas



meistarsacīkstēs, un sporta cienītāji cer, ka Londonā Jeļizarova cīnīsies ja ne par medaļām, tad par augstu vietu gan. Taču konkurence ir ļoti liela, un viņa finišē 13. vietā. Galda tenisists Matīss Burģis olimpiskajās spēlēs aizvada tikai divas cīņas. Vienā uzvar, otrā zaudē un iegūst 33. vietu. Kaut arī tālu pagātnē palicis princips, ka olimpiskajās spēlēs tik svarīgi nav uzvarēt, bet gan piedalīties, tomēr priecē tas, ka šī ir pirmā reize, kad pasaules sporta galvenajā forumā startē divi liepājnieki. Būtu trešais, taču Liepājā izaugušais cikstonis K. Ovčiņņikovs pārstāv jau citu pilsētu.

Olimpiete. Augstākais punkts vieglatlētes Polīnas Jeļizarovas karjerā ir līdzdalība olimpiskajās spēlēs.

Jāskan glābējzvanam, tikai citam



2013. gada pavasarī sāk jukt un brukt uzņēmums "Liepājas metalurģis", un gada nogalē beidz eksistēt arī tā sporta klubs. Futbolam un hokejam izveidojas draudīga situācija. Pašvaldība uzņemas rūpes par bērnu un jauniešu nodarbinātību, kā arī sporta arēnām, taču ne finansēt Liepājas pārstāvjus Latvijas meistarsacīkstēs. Kas zina, kā viss beigtos, ja pēc futbolista karjeras be-

gām Liepājā neatgrieztos Māris Verpakovskis. Viņa uzņēmība pārliecina pašvaldības vadītājus, rodas līdzekļi, un 2014. gada 14. februārī dzimst FK "Liepāja". Futbols ir glābts, un drīz vien ar pašvaldības palīdzību tiek glābts arī hokejs. 2014. gada 29. aprīlī dzimst HK "Liepāja". Sporta klubs "Liepājas metalurģis" abiem šiem sporta veidiem būvējis stingrus pamatus, un abu sporta veidu jaunie klubi turpina spožās tradīcijas.

Vēl gaidām

Jēdzienu "lēģenda" nevar mētāt pa labi un pa kreisi, un slavenība vēl nenozīmē, ka ir lēģenda. Basketbolists K. Porziņģis vēl nav lēģenda. Jā, spožs talants, kas izdarījis galvu reibinošu lēcieni, bet vēl pagaidām ne lēģenda. Arī tenisiste A. Sevastova vēl nav lēģenda, kaut arī guvusi nozīmīgāko uzvaru savā

karjerā – pieveikusi pasaules trešo labāko raketu. Un burātājs J. Preiss vēl nav lēģenda, lai gan saviem pasaules un Eiropas čempiona tituliem pievienojis Dienvidamerikas, kā arī Austrālijas un Okeānijas čempiona titulu un vienatnē uz vējdēļa šķērsojis Baltijas jūru.



Taču paies gadi, un droši vien sporta lēģendas būs gan viņi, gan arī kādi no tiem, kuru vārdi vēl pagaidām sporta dzīvē neko neizsaka. Taču sporta sabiedrība atcerēsies, ka šajā laikposmā augstas virsotnes sasnieguši šeit minētie sportisti, bet citas lēģendas sākas savu ceļu sportā.

Poļu fanu invāzija

2012. gada vasarā spēlēt Liepājā Eiropas kausa izcīņā futbolā ierodas viens no Polijas futbola lideriem – Varšavas "Legia". Liepāju jau laikus brīdina, ka šai komandai līdzīgs brauc simtiem fanu un tie ir bēdīgi slaveni visā Eiropā ar savu huligānisko uzvedību. Tāpēc arī Liepāja tam gatavojas gluži kā senos laikos, kad mūsdienu draudēja aizjūras vikingu iebrukums. "Daugavas" stadionu apjož vēl viens žogs, to apsargā policisti ar suņiem, ierodas speciālo uzdevumu vienība.

Tiesa, stadionā poļu fani parāda, kā jāatbalsta sava komanda, taču ārpus stadiona pilsētā attaisno savu bēdīgo slavu. Ielās un laukumos dārd trokšņu granātas kā karalaukā, namu sienas un žogi tiek apķēpāti ar kluba emblēmu, un vietām tādas vēl tagad atgādina par poļu komandas viesošanās.

Eiropas futbola elpa. Respektablu komandu viesošanās kontinenta kausa izcīņas spēlēs kļūst par ierastu lietu.



Augstais lēcienis. Kristaps Porziņģis piepilda jebkura basketbolista sapni un iekļūst pasaules spēcīgākajā līgā. Attēlā kopā ar Latvijas basketbola izlases menedžeri Dināru Kvedovu.

2015. gada 25. jūnijs

Ja kāds basketbolu izvēlas par profesiju, tad nav šaubu, ka viņa sapnis ir spēlēt Ziemeļamerikā pasaules spēcīgākajā līgā – Nacionālajā basketbola asociācijā. Kristaps Porziņģis uz šo mērķi iet kopš 14 gadu vecuma, kad trenera Edvīna Sprūdes audzēkņa talantu saskata arī citi basketbola speciālisti un piedāvā viņam izmēģināt spēkus Spānijā. Un, spēlējot Eiropas spēcīgākajā līgā, Kristapa mērķis par NBA kļūst reāls.

Tikai notiekošais 2015. gada 25. jūnijā Ņujorkā puisim gan nešķiet reāls. Tas drīzāk ir kā kinofilmā. Fanu pūļi pie zāles, kur notiek drafta ceremonija, reportieru jautājumi, prožektoru stari, kad Ņujorkas "Knicks" izvēlas 19 gadu puisi no Latvijas, no Liepājas. Tad vēl līguma parakstīšana uz diviem gadiem par prātam neapmieramu summu – 8,5 miljoniem dolāru, un viņš kļūst par miljonāru.

Lai arī cik vērtīgs naudas izteiksmē ir šis līgums, tomēr šķiet, ka Porziņģis vairāk gandarīts par iespēju spēlēt NBA un pierādīt sevi. To viņš arī izdara, jo sezonas ievadījumā Porziņģi cildina par ligas spožāko debitantu. Tad arī Latvijā viņa vārds skan visur, kur kaut kas skan, arī dziesmās, un kļūst par sinonīmu jēdzienam – populārs.

2011. gads

- J. Preiss kļūst par pasaules čempionu ziemas vindsērfingā.
- Ūdens motosportists M. Morozs izcīna 1. vietu pasaules un 2. vietu Eiropas meistarsacīkstēs, A. Brolītis 2. vietu pasaules un 3. vietu Eiropas meistarsacīkstēs, P. Pelnēns – 3. vietu Eiropas meistarsacīkstēs.
- Liepāja iegūst 3. vietu Latvijas jaunatnes olimpiādē.
- Latvijas meistarsacīkstēs smaiļošanā un kanoe airēšanā liepājniekiem 4 zelta un 6 sudraba medaļas, un A. Knesis kļūst par trīskārtēju čempionu.
- Eiropas jaunatnes olimpiskajā festivālā A. Sokolovskim 2. vieta džudo cīņā.
- Atklāj Olimpiskā centra peldbaseinu.

2012. gads

- Eiropas meistarsacīkstēs vieglatlētikā P. Jeļizarova iegūst 6. vietu.
- P. Jeļizarova, galda tenisists M. Burģis un Liepājā izaugušais cīkstonis K. Ovčiņņikovs, kas pārstāv Rīgu, piedalās olimpiskajās spēlēs Londonā.
- Latvijas olimpiādē Liepājai 2. vieta.
- E. Jermačenko kļūst par Eiropas jaunatnes čempionu un pasaules junioru vice-čempionu skeitbordā, bet T. Dreiblats pasaules junioru meistarsacīkstēs izcīna 3. vietu.
- A. Brolītis izcīna 1. vietu Eiropas meistarsacīkstēs ūdens motosportā.

2013. gads

- Latvijas jaunatnes olimpiādē Liepājai 4. vieta.
- Štālberga trenētā Latvijas junioru izlase izcīna 2. vietu Eiropas meistarsacīkstēs.
- Latvijas meistarsacīkstēs smaiļošanā un kanoe airēšanā A. Tints iegūst 5 zelta medaļas.
- Eiropas meistarsacīkstēs skeitbordā 2. vietas izcīna junioriem T. Dreiblats un amatieriem E. Jermačenko, kurš pēc gada šo panākumu atkārtō.
- M. Bergholcs kļūst par Eiropas vicečempionu ūdens motosportā, bet pēc gada par čempionu.
- Par Eiropas junioru čempioniem sambo kļūst R. Klibiks un A. Sokolovskis.

2014. gads

- J. Preiss iegūst Eiropas kausu vindsērfingā un kontinenta čempiona nosaukumu ziemas vindsērfingā.
- Dibina futbola klubu "Liepāja" un hokeja klubu "Liepāja".
- T. Dreiblats iegūst pasaules čempiona nosaukumu skeitbordā.
- Eiropas jaunatnes meistarsacīkstēs ūdens motosportā N. Parolis izcīna 3. vietu., bet pēc diviem gadiem – 2. vietu.
- Par Eiropas čempioniem sambo cīņā kļūst N. Lapšins pieaugušajiem un Ņ. Duinovs jauniešiem, kurš iegūst arī 3. vietu pasaules meistarsacīkstēs kadetiēm.



2015. gads

- J. Preiss kļūst par pasaules vicečempionu vindsērfingā "Formulas" klasē, bet Eiropas ziemas meistarsacīkstēs izcīna divas 2. vietas.
- Latvijas jaunatnes olimpiādē Liepājai 4. vieta.
- Liepājai piešķir Eiropas sporta pilsētas nosaukumu.
- L. Gūtmanis izcīna Eiropas čempiona nosaukumu ūdens motosportā.
- Ņ. Duinovs iegūst 2. vietu Eiropas meistarsacīkstēs džudo cīņā kadetiēm, bet pēc gada 3. vietu jauniešiem sambo cīņā.
- FK "Liepāja" pirmo reizi izcīna savam klubam Latvijas čempiona nosaukumu futbolā.
- Eiropas meistarsacīkstēs skeitbordā amatieriem T. Dreiblats izcīna 1. vietu, bet profesionāļiem E. Jermačenko – 3. vietu.
- Pieci Liepājas pārstāvji palīdz Latvijas junioru izlasei hokejā atgriezties pasaules meistarsacīkšu elites divīzijā.

2016. gads

- J. Preiss izcīna sudraba medaļu pasaules meistarsacīkstēs ziemas vindsērfingā un bronzas medaļu Eiropas meistarsacīkstēs.
- Komanda "Vega 1/Liepāja" pirmo reizi iegūst pilsētas basketbolam sudraba medaļas Latvijas sieviešu basketbola līgā.
- Latvijas olimpiādē Liepājai 5. vieta.
- HK "Liepāja" pirmo reizi savam klubam izcīna Latvijas čempiona nosaukumu hokejā.
- S. Lipe un M. Gertsone palīdz Latvijas basketbola izlasei iegūt 4. vietu Eiropas U-18 meistarsacīkstēs.
- A. Galaktionovs uzvar Eiropas meistarsacīkstēs džudo cīņā kadetiēm.
- Cauri Liepājai virzās "Miera skrējiens", kas ir garākā stafete pasaulē – 24000 km.

Uz ritenīšiem.

Edijs Jermačenko ir viens no sportistiem, kurš liek Liepājas un Latvijas vārdam izskanēt starptautiskās skeitborda sacīkstēs visā pasaulē.





Pilns aģentēšanas serviss Liepājas ostā

LSEZ "TERRABALT" SIA tika dibināta 1991. gadā un kļuva par pirmo kompāniju Liepājas ostā, kas piedāvāja saviem klientiem kuģu aģentēšanas pakalpojumus. Uzņēmums sniedz ostas un loģistikas pakalpojumus.

"TERRABALT" ir uzņēmums, kas vēsturiski aktīvi piedalījies Liepājas pilsētas dzīvē, sadarbojoties ar tūrisma aģentūru, piedaloties Liepājas Domes rīkotos pasākumos, kā arī atbalstot vairākus projektus.

"TERRABALT" viemnmēr dod priekšroku jaunajai paaudzei, gan piedāvājot perspektīvas darba un prakses vietas, gan atbalstot intelektuālās un fiziskās aktivitātes, it īpaši nozarēs, kurās tiek iesaistīta jaunatne.

"TERRABALT" savā laikā ir sniedzis būtisku atbalstu futbola attīstībai, ir pastāvīgs šaha festivāla "Liepājas rokāde" sponsors un arī organizators.

Uzņēmuma vadība uzskata, ka, veicot savu saimniecisko darbību pilsētā ar tādu bagātu potenciālu, katra uzņēmēja pienākums ir sniegt savu palīdzību kā jauniem projektiem, tā arī tiem, kam jau ir Liepājas tradicionālo pasākumu statuss.





 SPORTLAND